

Ketabton.com

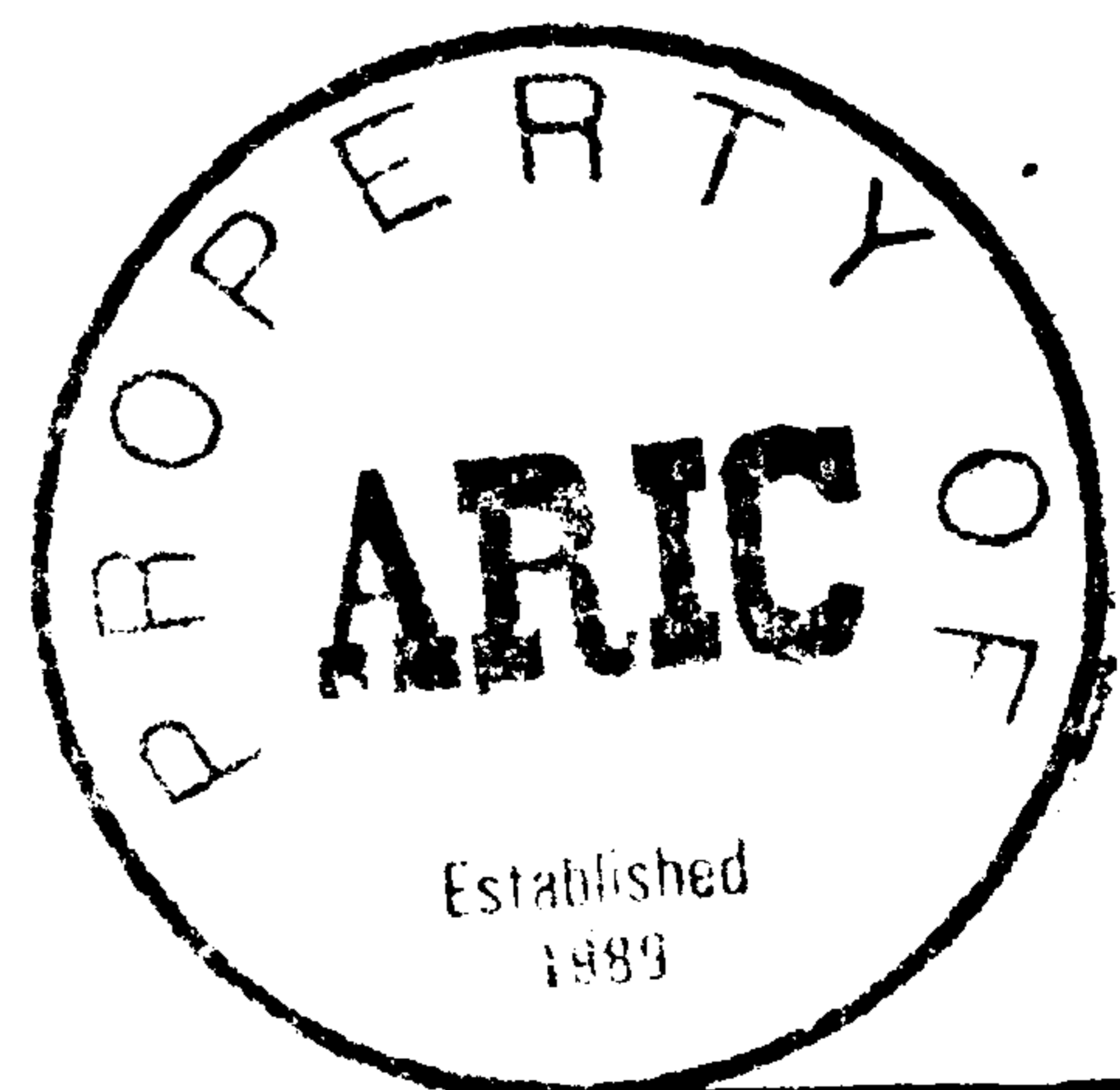
ورپانگه

يوه ورپانگه په لاس ورشي
آدم ولاړشي قدم ورپاندي
بيا پيري په خای ولاړوي
اوتيري وي لاندي باندي

کوهر رحمن کوهر

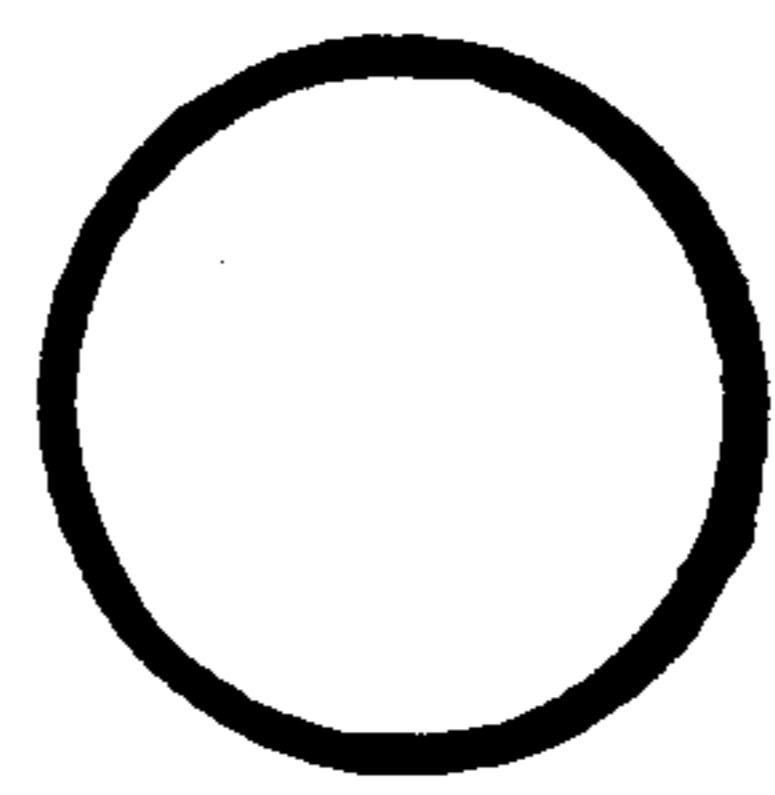
دکتاب نوم : ویرانگه

ویناوال : کوهر چین کوهر
د چاپ کال : ۱۹۱۹
خطاط : نورالدین هنریان

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

په ویکار
دهغه ټولون مریالو
په د بنیاد مود سختونو حنی
تېڅندی د پښو حولا نی او د -
لاسونو ولچکونه پرې کوی او دا
سرنګ آدمزاد خپل قجیر قامت
ته ورچکوی او ژوند نور
غورخانګن کوی.

څوگ پي ولې خپل قسمت کړي

کومه ورځ چې نور پېدی شي

ځان په پنځس ولې لیکه کړي^(۲)

چې په شتو کې اودر پېدی شي

څه په سر آسمانوي پي

که آسمان ځمکه کېدی شي

په مټ څه لره سر په ده

چې په مټ نر رغونېدی شي

په خردک دې ولې سود شي^(۴)

چې په خپز نښتريدی شي

د پړوتل ته ولې پلي^(۷)

له بريالو چې ملېدی شي^(۸)

د باز اډاره نر دې نه نر ده

که نه پي چټي باز پېدی شي

ليت او لارچې د مېړه وي

فطرت ټول ولجه کېدی شي

۱-نور پېدل = بدلېدل، ۲- لیکه = حساب، ۳- خردک = یو بوټی، ۴- سود = مطمئن

۵- پړه = ماتې خوړل، ۶- تل = ډله جمعیت، ۷- پتل = یوځای کېدل، ۸- ملل = مل کېدل

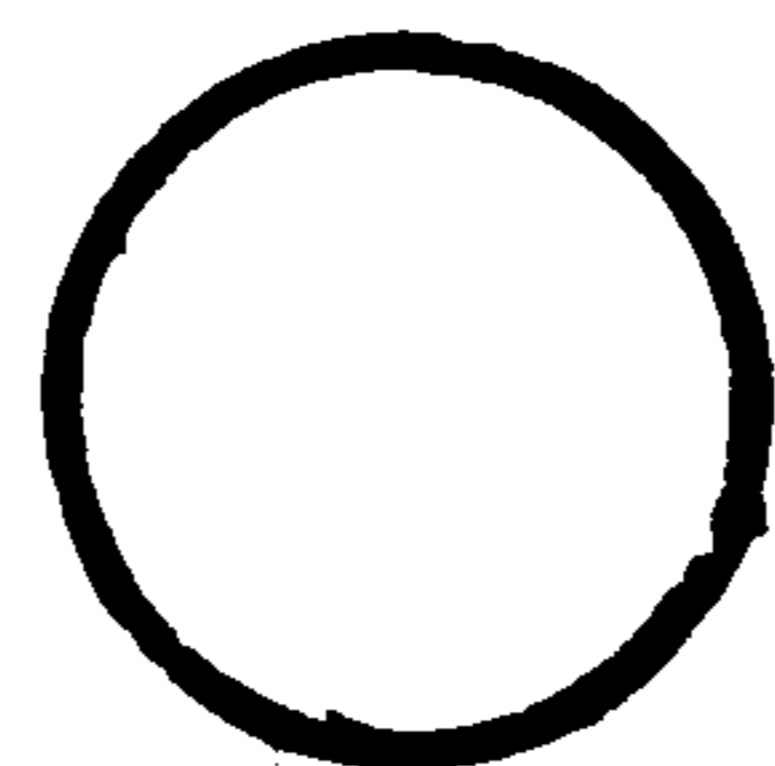
که سواره لوی فرعونان دی
که کلیم شی کونریدی شی
دبری لاری بند نه دی
که له سرخوک تپیدی شی

لوی کتاب دمیربنکارانو
گدیپه وینه کی دخان کا
بیادختوگوگوشتان تپول
الوتونکی باتوران کا

دکلیم دودونه خیل کا
راشکوره زورجهان کا
پرپاسلی اونتلی
دوران قهرمانان کا

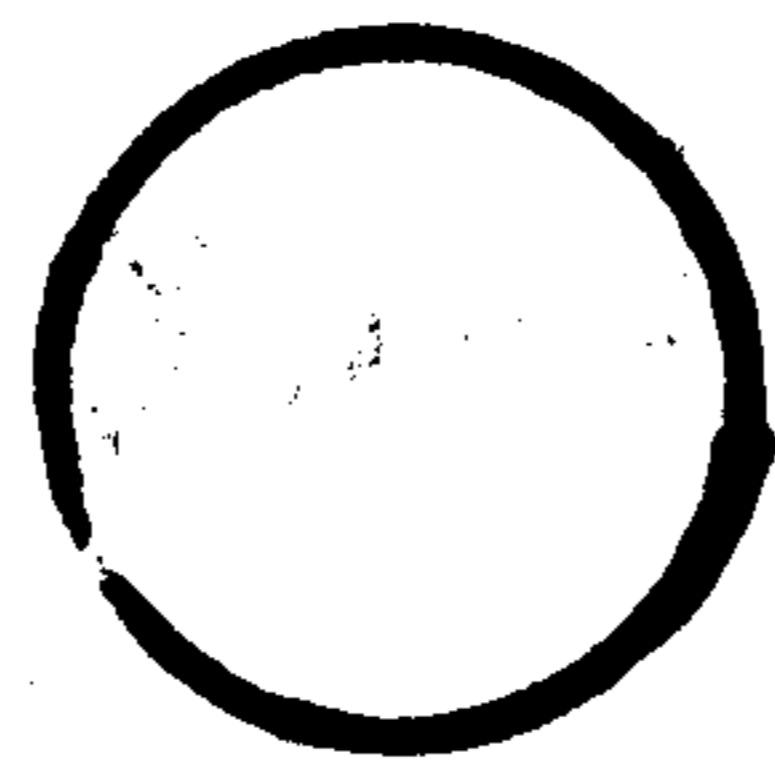
هنه شوک چی مپره خیل دی
تینگ په ننگ اوپه خیل خیل دی
دزمره ماری پی ژوند دی
چی دشنوزمرو دسپل دی

۱-نتلی = ناتار شوی، ۲-خیل = هوپ، ۳-ماری = بنکار.

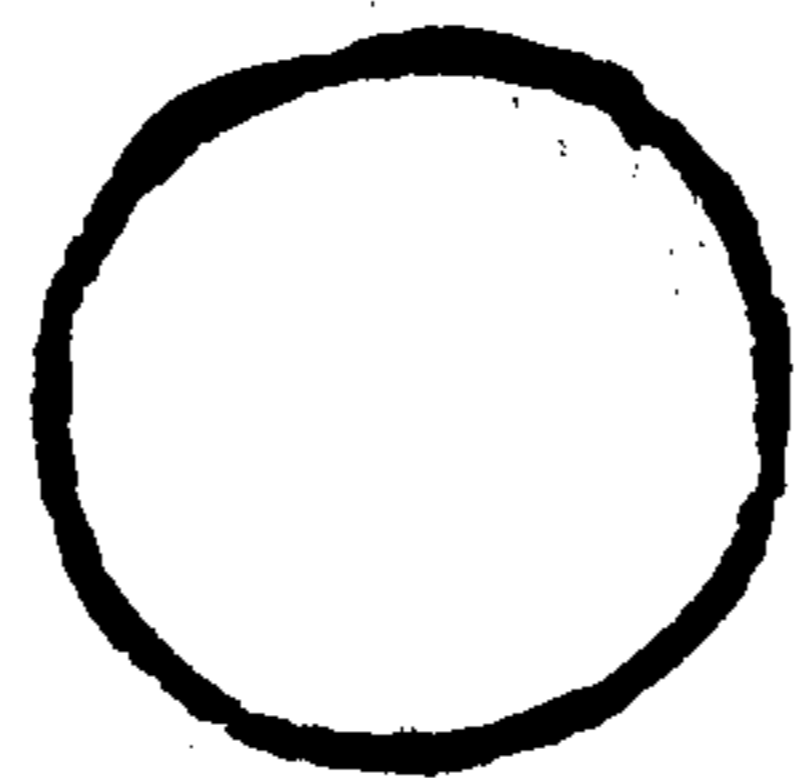
ترهې وينې دى سگروېتې
 ترهې وينې هم رامبيل دى^(۱)
 دخپل تک دى پاتې شوي
 په کولند دى که په بنکېل دى^(۲)
 رشي خنکه بې کوندرې شي^(۳)
 چې خانگي همدرشپېل دى^(۴)
 داطبيب به دې خنک روغ کړي
 چې پي چارې دشا خپل دى^(۵)
 چې دروزي پي تنې وي^(۶)
 په وينو پراته غلبېل دى
 چې جامه پي کاسيري وي^(۷)
 خه په چپل، خه که بې چپل دى^(۸)
 د باتور انگي وروستى ده^(۹)
 مشرى که په چارخويل دى^(۱۰)

-
- ۱- رامبيل = يوکل، ۲- کولند = کتخه چې دغويې، خاروي خت ته پي اچوي چې دآزاد
 گر خېدونې منع وساتي، ۳- کوندى = کانه کتې، خليل، ۴- خانگي = درې غاښې
 ۵- وشپېل = چې دغلې رشي پرې بادوي، ۶- شاه خپل = چې شاه خليل کوي يعنى خرمه
 ۷- شيخ تسمه تسمه کوي، ۸- دروزه = دغنودنډر، تيلي، ۹- کاسيري = بدلسنى
 ۱۰- چپل = پروښى، ۱۱- انگي = يوه لوبه چې وايي انگي انگي مل دى شوک دى،
 ۱۲- چارخويل = قرقره

نه ددين، نه دسا^(۱) دين دي
خوار متازه د سوئيل^(۲) دي
شايد بيا خليل^(۳) زرغون كړي
"مومنان" ټول آذر خپل دي

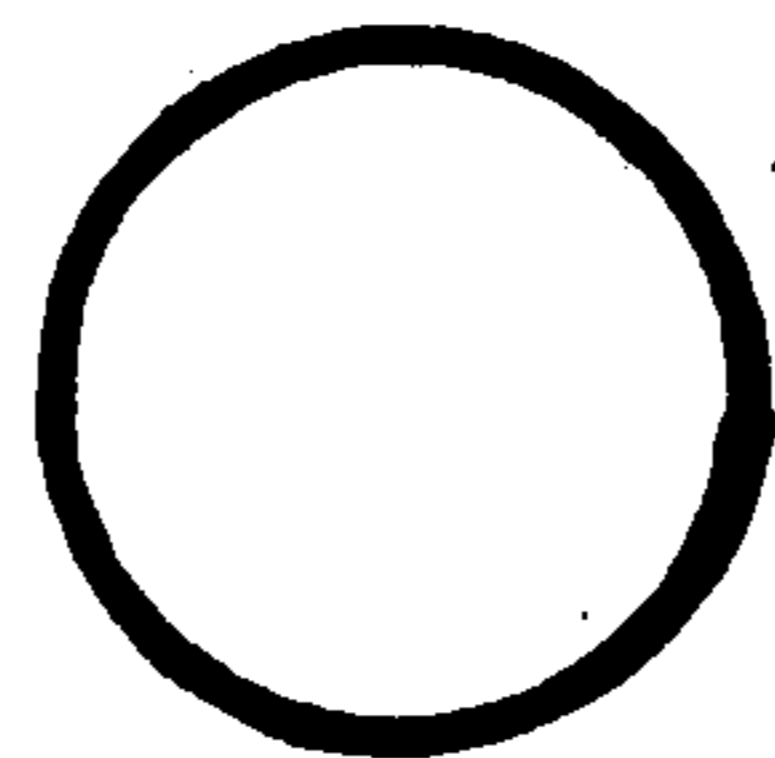
كليمه لويه كيميا ده
لاناپوهه پر دنيا ده
شوند په هر اړيكي وي چي
كليمني ته يې اړتيا ده

د جهان د سما^(۴) پېټي
وري تندي باندي مېرونه
د ملخي نه كله كېږي
د باتور، د باز كارونه
ننگيالي په دار بر سپره
غوروي خپل منبرونه
په پاخون چي "زه يم" نه كړي
خوشې پوچ هغه موندخونه

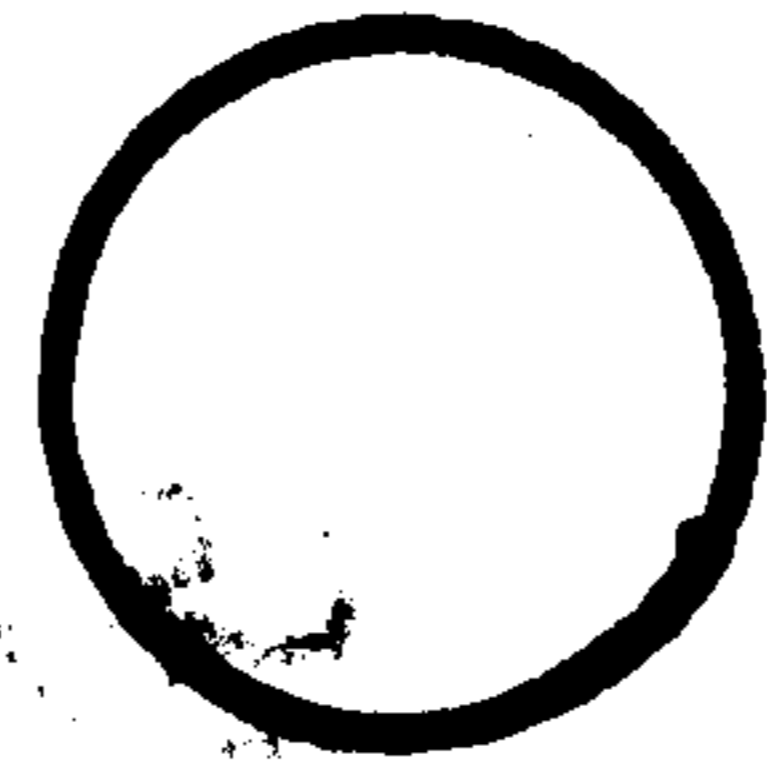
۱- سادين = ارولى خلكه، ۲- سوئيل = درېيمه نړۍ، ۳- سما = بندوسين - تونيز

په جوقار چي لرو بر کړي
 بلايي هغه بانگ^(۱) سونه
 چي دا حُصکه دخدای کور کړي
 دي هغه دڅښتن ملونه

ننگيالي دي شاه مېړونه
 لکه حق پي کړ وږه وي
 دننگيال په مت، په توره
 دلته اردڅښتن کړه وي
 خو له ماتې په فرعون کړي
 دننگيال دمزري زړه وي
 تورڅنگلونه خوندي وي
 حق ننکي پي غرين کړه^(۳) وي
 ساه پي واچوي جوښو کي^(۴)
 له پېرو پېرو چي مړه وي
 دناحق وږه^(۵) ټول پړه کړي
 وږه هغه کړي، چي تل پړه وي

۱- بانگونه = آذانونه، ۲- تورڅنگلی = باطل کاره، ۳- غرين کړه = قلا- سنگر
 ۴- جوښه = تنه، ۵- وږه = بريالی.

دکيد په اورپو نه شي

چې په غرمب د شتوزرو شي

په تسپو موسلو نه نشي

چې په تورو، په نپزو شي

په منښتو نه بود پري

چې په وينو په خولو شي

چې د باز شوغې ته اړ وي

هغه څنگ له توتکرو شي!

ننگيالي يې شي کولی

چې په دار، په غرغرو شي

د تاريخ بهير کولی

کله څوک بې هوډ يالو شي؟

د راسمنو چارې کله

د نارامو په لينگو شي

د ژوندون د ميدان گټې

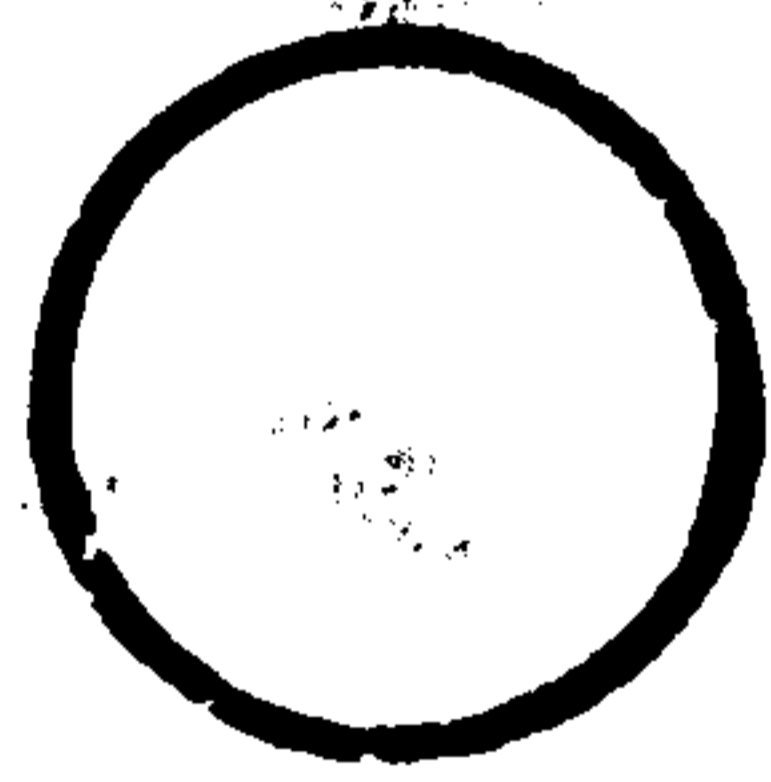
په ډال غاړو تور يالو شي

د څيرک مېرانه کله

له درست کلی درندو شي

۱- منښته = نريار تونو ته دورو دپاره په ځان څه منل، ۲- نارام = ناغیر - ناراست.

چچا رنجور باو پيري وکري
 پوچي هيلي د داروشي
 آدم وکوره اي مار کسه!
 کله جي سود په کور کوشي
 د مانکو د کوچني نمري
 پوره خرننگ په حلوشی
 چچا د نمره روناوي وي
 روڼ په خنک په اور کوشي
 عقل خه خوني آتي دی
 راستوري په خپلو ملوشي
 د خيرک سر پوره والي
 د حقي په سپاروشي

چچا له مال خبره واورې
 پت په سرباندي پاله شي
 کائنات چچا په منگل کري
 داسري سري باله شي

۱- باو پيري = باب پيري = دناروغی بيا تاند بدل، ۲- نمري = جاي، ۳- اورکي = اور بلکي
 ۴- راستوري کبدل = راگر خبدل - راخلا صبدل - راختل.

لوپتي نه تلي صبا خشوڪ

هم يو زويم» به تاله شي

بنكلي هغه چي بنپوه يپ

يود» زويم» په پساله شي

زويم هركله حليمي دي

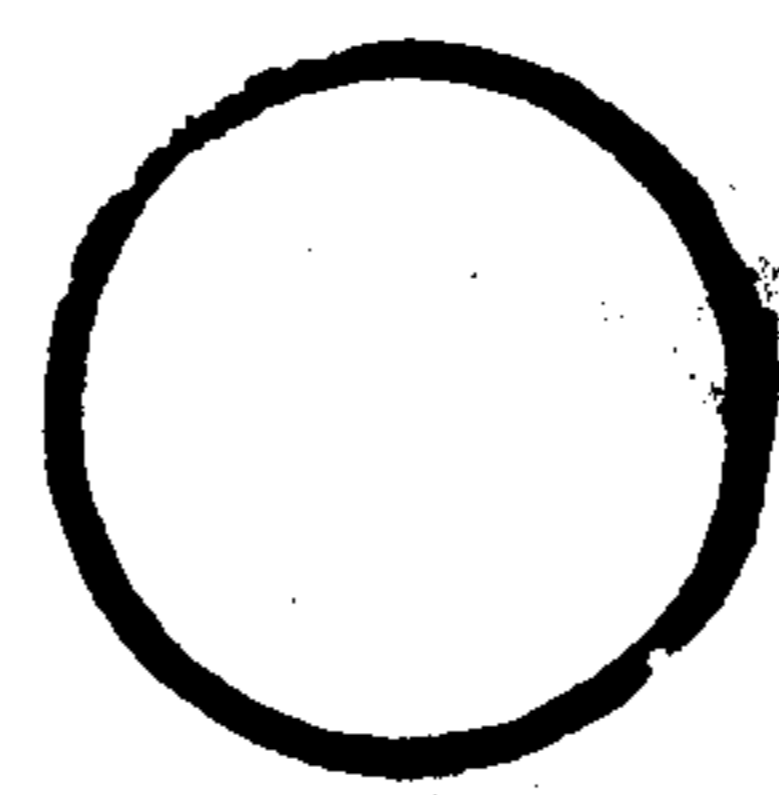
دي وجود چي زور حاله شي

هغه ورځ به ستر سحروي

چي دا خمكه يو كاله شي

په يولوي سين كې غرلي

چري، چري، لښتي، وياله شي

د كتاب حد ماتي مه شي

هره لاره چي تيري

چي د ژوند د خيره نه وي

ورانوه لاري زري

حق به هله مېشته وکا

لومري غير چي وشري

يا سري ياد شري شه

حق ناحق ولې ولسري

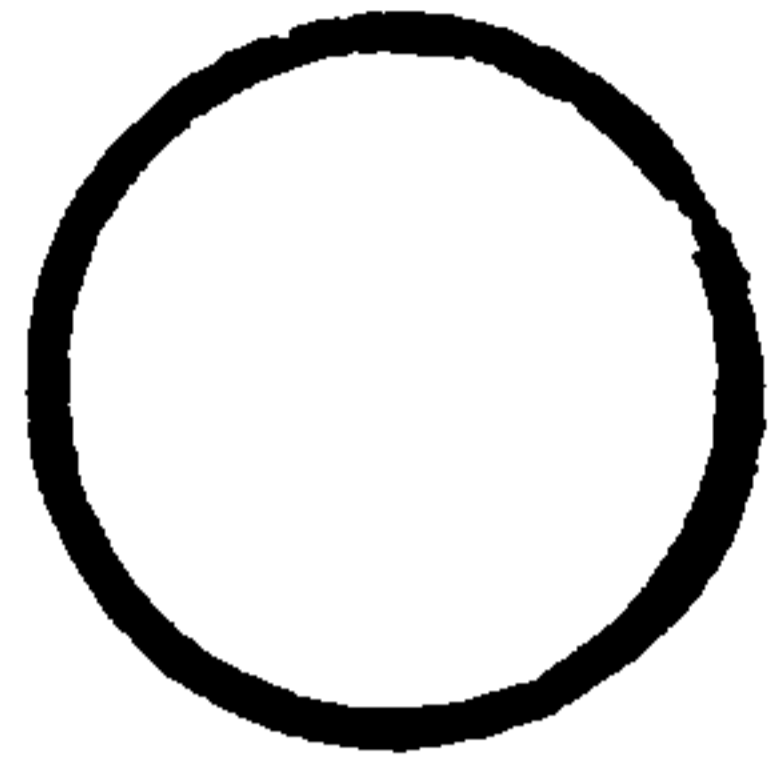
۱- بنپوه = دول - بنايسته والي، ۲- كاله = كور

زېښناکيان چې له مينځ ورک شي

پرکني به شي مَسرې

لوی آتيان لکه اوگر کړي

د جگ غرتيږې ورې

سترر څارکو د واره کسي

په څارلو کرل تنه کي

نري وټ پي چرته بيا موند

بر دستورو په دنيا کي

له کارونو او له شکو

سره زړه وښکل کيږي کړو

الوول حق و ناحق دي

څنگ تر اوسه سترگورو

د بوذر د کندي خلق

د آږود کندي دي

که هر څومخ په کعبه دي

له بتانو پيوند دي

۱- اوگر د څاروود خوږ لونه وروسته پاتې کېدونکي کيا ه يا تانته، ۲- کيږي کيږي کيږي

چرروي د نينبو مېني

خيركان خوشيښه گروي

د وختونو په ناتار کې

چې بې وگورې د بېر وي

د وجود نېستي بلا ده

پرې له خت مارکسان ژاري

سر نېستي ده د نيش "زه يم"

دوه نېستي کليمان ژاري

رغانه د توکو توکو

د صورت هسي دور پېري

ولې "زه يم" يو توکيز دی

يو توکيزی نه نر پېري

حيواني وجود څه دی؟

د حجر و الوولتيا ده

او حجرې د خاورين توکو

خپل تر مينځه انډولتيا ده

۱- مېنه، کور، ۲- دېر، سنگسار، ۳- نيش، ناشته، نيشت، ۴- يو توکيز،
د يو توکی نه جوړ، چې گډونيزه نه وي، ۵- حجره، Cells - ژوند ينگی.

دا خاورينہ وارہ تہو کي

دہر پيننگور غونہي دي

اوبر پيننگو تہ چي خير شي

تشي ترقندہ شي دي

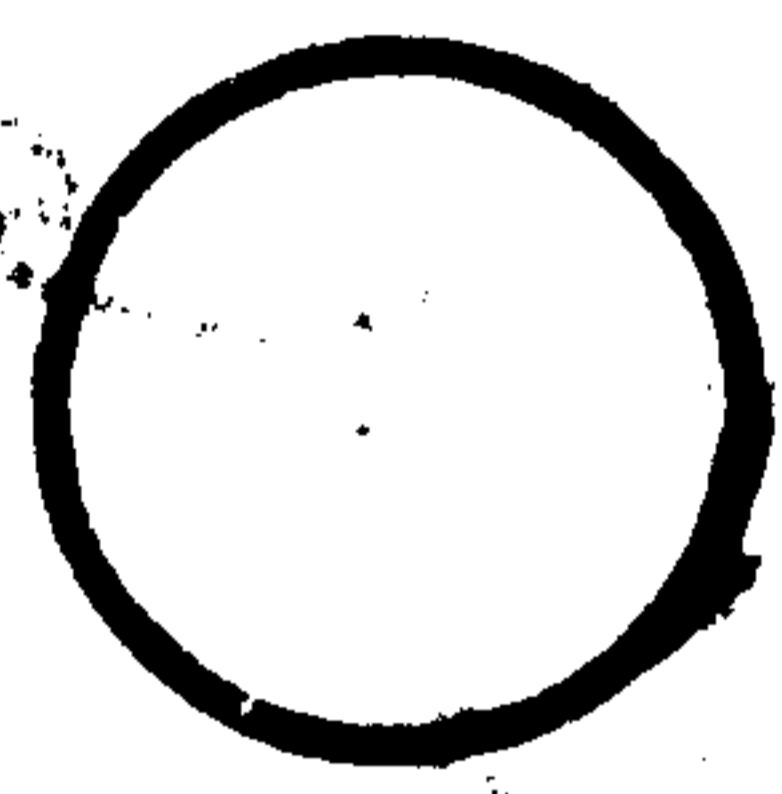

دين ہمہ وارہ سرہ زردی

مذہبونہ بتول زدنہ پخ

دين ژوندون کاندی غور خانگہ

مذہبونہ پچار مبخ

کر لاسی کندوان پی دک شول

چی جب جوب شول پہ خولو کی

خارلہ هغو توریالیو

چی پہ خیز دی سرخیری وکی

غورہ بتولہ دی پہ خان بده

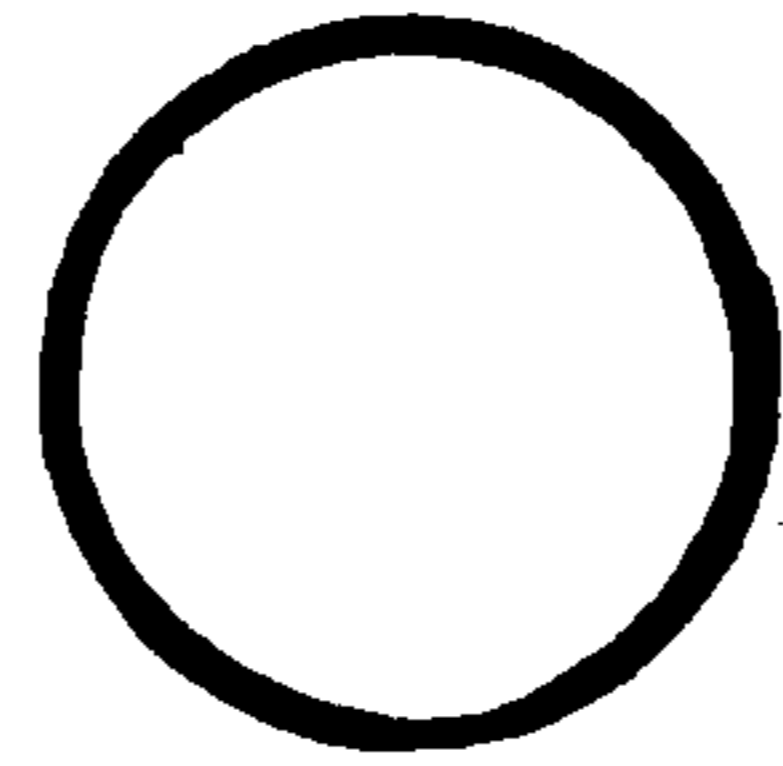
تش لمن کہ پ پسرلو کی

سادہ گوری ملفلری

خسا ہندو کو، خرخو رو کی

۱- سرخیری = سرپہ ۲۰ - غورہ = تومت - گرم والی - ملامتہ

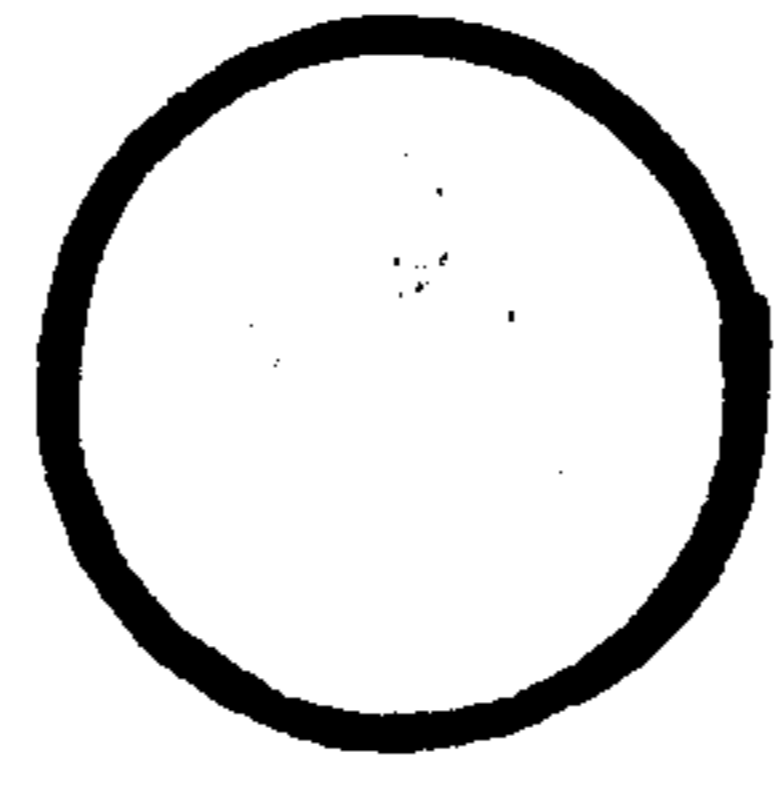
دا چي گوانښ په ستورو کپري
ته هم لوره شه نېزوکی
شه ناویا ته چاره وکړه
مېرنيه! په تلوتلوکې

کورپي مارچې د بمبل وو
هغه سر په موندلو دی
کرولي چي د باز وي
پدلولکو په شوغودي
چي د بريد او د غدي و
د تسپو د موسلو دی
چي جرگي پري بنايسته وي
هغه شرم د جرگودي
چي خبنتن دلوي انځور و
اوس د پوچو کښېدو دی
د تيروتورو بڼورگي و
د بي سترگود کڼدو دی

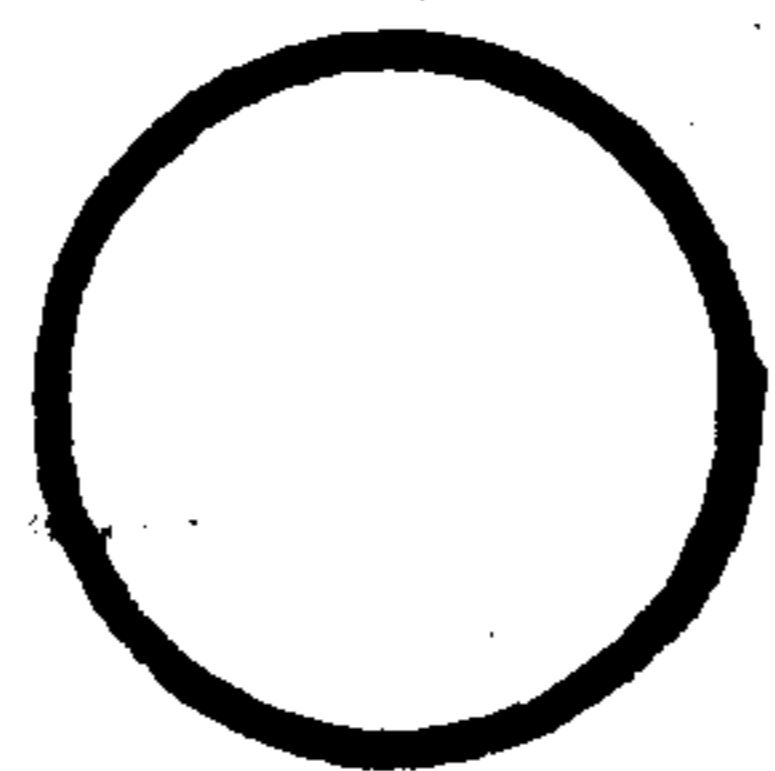
۱- کورپيان = د اتان د مخي په لوبه کې په بمبل (په سر کې) د کورپي (حلقې) د نننگي ویشتونکي
۲- موندو = د مخي په لوبه کې په بت د تپلي خټې نه بنکته وچي کپي لوتی، ۳- کرولي = د بنکار
خیرکولي، خاړلو د پاره د باز تاوېدل راتاوېدل، ۴- بور = زمري، ۵- کندی = چم، محلت.

دقرآن حُني ناميـنده
خه دخوشوعقيـدو دی

بازداری یولسوی هنر دی
ته په یوبیله بازداريپ
چتی نه لری جـ پ
په نامه باندي ميشکارپ^(۱)
تش غرپازو وته ناستی پی
خه که حوی د لوی یلاریپ
ته میربنکاره کرین غوارپ
په بنه بنه مرداریپ
پپه تومنه له ویارپ
خوپه چاروکچ د ویاریپ^(۲)
له قرآن په غیر هـ اـ ذـ ا
بـ صـ لـ وـ مـ وـ خـ کـ ذـ اـ رـ یـ پـ
کله سگره پوان ته کوز کره
چی داو لپ دوسره خوار پی؟

۱- بپله = دشومنی لاسمه چې دباز کبهنولو دپاره یی لاس ته اچوی، ۲- ميشکار =
بازوان، ۳- ویار = شرم.

چپ پٽولنه تر آني وي
 داسري به شهسري وي
 داتنزي تاروگي به
 بيا بازونه وهندي وي
 داپربوتي، دانست به
 بيا نيتري آسماني وي
 چي نومري په قام قام دي
 بيا به ټول يو آدمخي وي
 دنن شخولي او کاتي به
 صبا توري او توبري وي
 په وندي خټکي دنن به
 نه حکوال، نه شېخ ملي وي
 نه به پولپ، نه بېلتون وي
 نه زما، نه زماني وي
 يو آدم، يو آدمتاله
 په گن رنگ به يورنگي وي

۱- شهسري = ستړسري، ۲- پرپوتي انست = بوټي دي، ۳- آدمخي = د آدم زامن،
 ۴- شخوله = درسته، ۵- کاتي = ټيکي، ۶- وندي = داسي حلال کړي، خلروي چې پکې خلقو
 برخي (وندي)، ملستي وي، ۷- آمتاله = ټولنه چې پکې د خټکي ټول استوگن (خټکزي) بيا
 آدمزي، د ټولوي يا سره راتاله وي

آدمخونی به یوکوروی
 وران به کورکپ کورکی وی
 درناوی به وی په جسو
 سپکاوی به پی جستی^(۲) وی
 نه مری نه به خبستن وی
 نه به غتپ، نه به نری وی
 نه کاواک، نه به بی واک وی
 چی لله به تولوایک وی
 تولنوال به تهرلسوال له
 رب، رحیم وی، اوولی وی
 هم به یپ کسب خالقی وی
 هم توره^(۳) به یپ رانقی وی
 وی پاخون لکه یوتن به
 یوتپاله به مختگی^(۴) وی
 له ختیجہ تر لوید یخه
 به یوستره وروولی وی
 په حدونود کتاب کی
 به دعقل خیل منخی^(۵) وی

۱- آدمخونی = خیمکه، ۲- جسی = ورتیا، اهلیت، ۳- توره = قانون -
 توره - ترپی لاره - لاره، ۴- مختگی = مخکی تک، ۵- خیل منخی = خیلواکی - آزادی.

سین، د غارو په درنښت به

تل تر تله غر حنکي وي

يو حار پري به له تولو

ټول له يوه به لـوگي وي

له قبلو دې گډو وډو

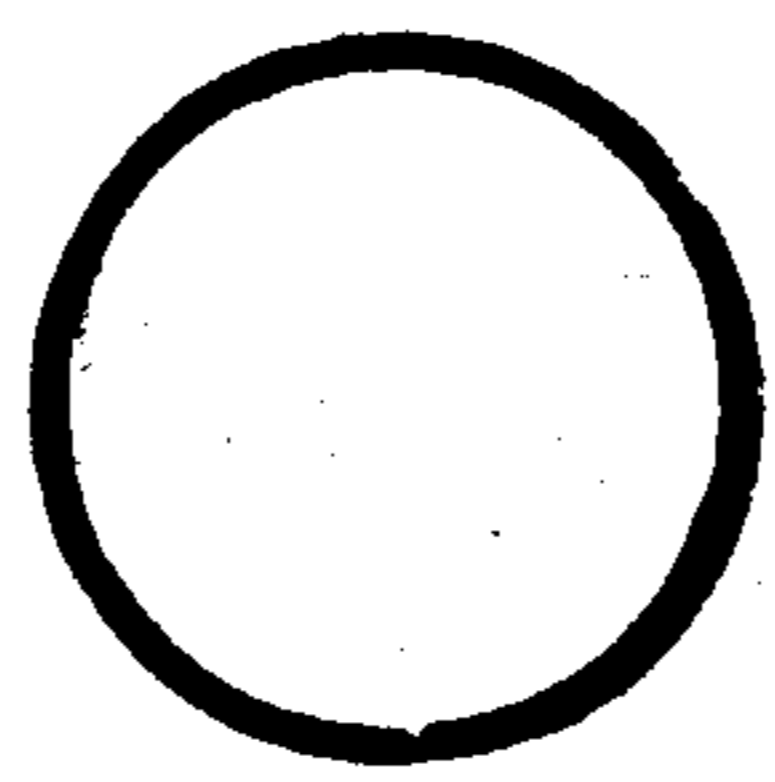
به يوه كعبه موندلې وي

له زرها اور اوركو به

د حري يو رنځايي وي

سړي ټول به سره سيال وي

په فطرت به پي سترواكي وي

ستاخيروي درست كائنات دي

ته لاكو ز په خرخشويپ^(۱۳)

پوپي پوپي ده لا حمكه

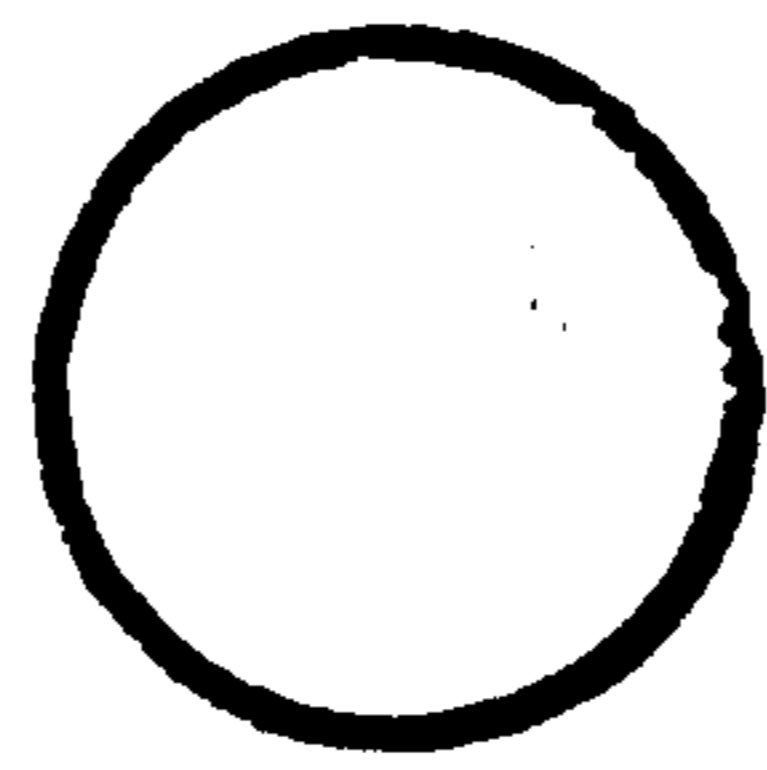
خپل تر مينځه په دښمنويپ^(۱۴)

ژوند له تنه گډونيزدي^(۱۵)

ته خان حاني به ترخويپ

۱- موندلې = راكسل - ناوړې - د غوبل د مينځ غويي، ۲- فطرت = پيچر - د بنياد موندلې ته
نور ټول كائنات له خرخشويپي = جگړه، ۳- دښمنه = دښمن، ۴- گډونيزه په گډه هستدوكي.

حُمکھ یوکررُحکھ نہ شہ
 تہ ترنن دکرکویپ
 یوکررُہہ وارہ آدم دی
 تن پہ قام، پہ قبیلویپ
 دیویپ حجرپ نہریونندہ
 دحجروپہ بیل کلویپ

کرہ بنا یوآدمتالہ
 وران کا پولپ سرحدونہ
 دخیل تن حجرپ کا تپولی
 دا خوارہ وارہ قامونہ
 ستامرام یووروی دہ
 نہ ملگری ملتسونہ
 یوبیرغ پہ حُمکھ جگ کا
 کوز کا وارہ بیرغونہ
 داوسلی دمک لہوکا
 سُر دامن کا تارونہ
 پدی حُمکی - آدحونپ
 بیابرسپر کا جنتسونہ

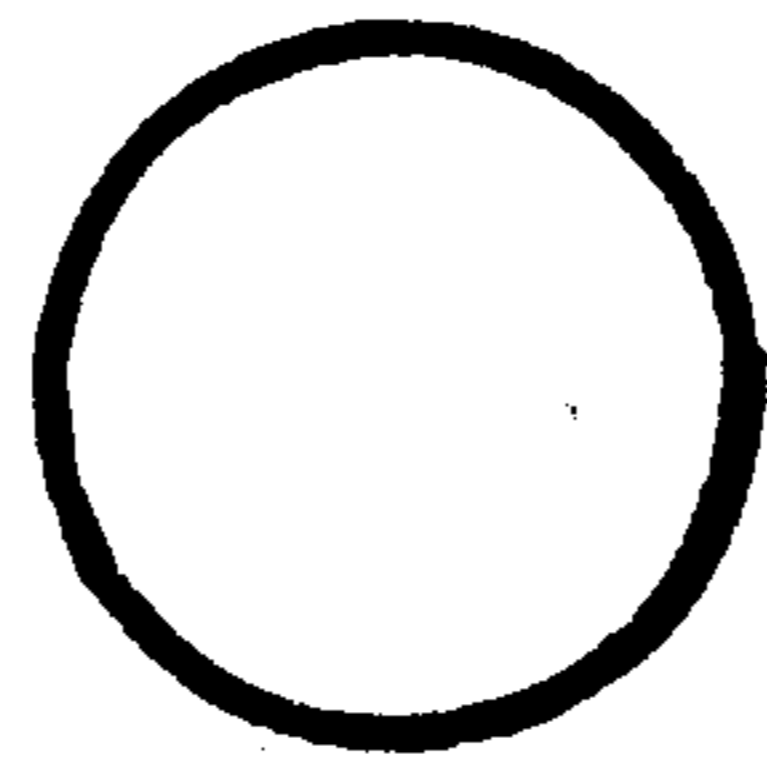
۱۔ کورہہ = کورنی۔

يوڪتاب دى سرتوره ڪا

نور و نفاړه ڪتابونه

بيا آزاد په آدمزاد ڪا

پارچاوشورى نعمتونه

زول چاپوه سورالوزي

دود ويزاره راپرېسوحى

له دې چوقندنا تاربه

هم پاخه بنختې وځي

چې دشرونه حله يې مړه شي

چې يې ساه د لينگو وځي

راخوره شي پرې دلورو

اور په خوله خوځي ماځوځي

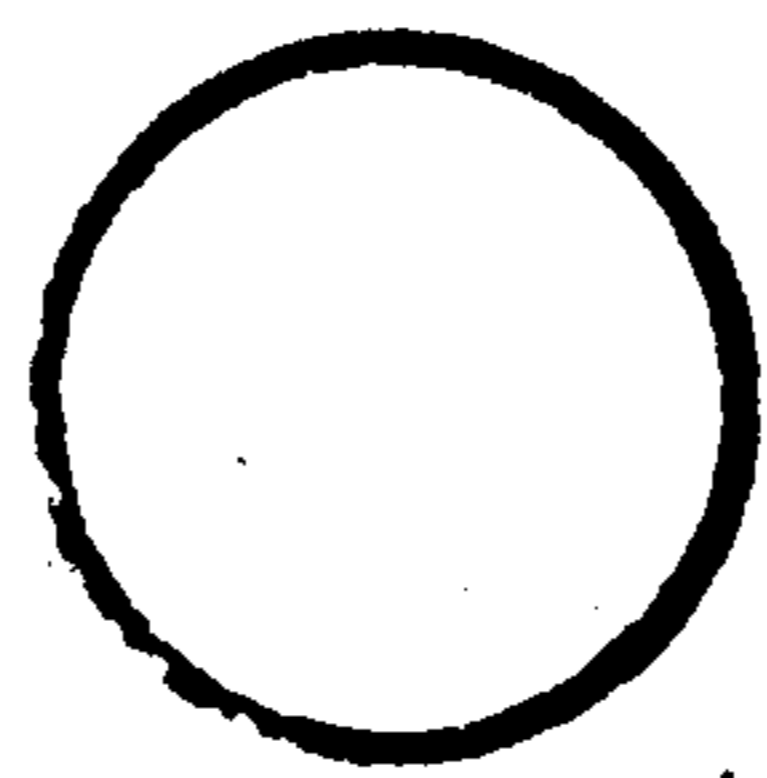
دقرآن دعوه خوداده

چې مؤمن په هرچا بردى

دعوه گيرد ڪتاب گوره

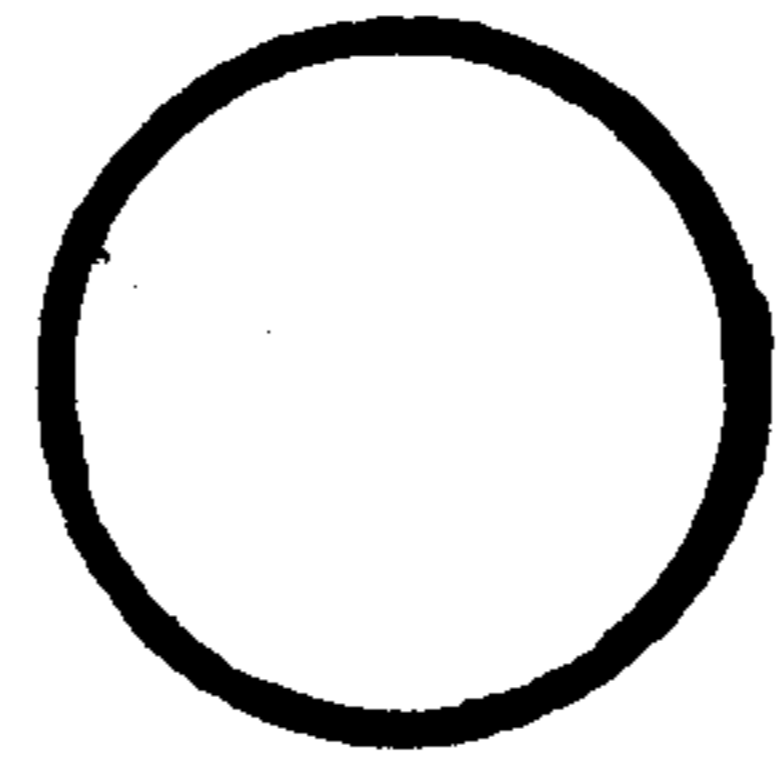
دهمه قامونولردى

۱- سرتوره = دسر قانون - اساسي قانون - بنسټيز قانون، ۲- پارچاوه = ډب - بند.

د زردارو په تهرلني
 دي کتونکي په بايلسني
 د شته منوشته مني ده
 د نيستمنوله نه بپښني
 د مارو کونبي جورپي
 د تش بانوله خرمني
 د زردار ماڼي ولاړي
 د کارگر په تني پلني
 د دک لاس سپينه جامه ده
 د تش لاسو په ريمني
 بده ورځ د لولنگرو
 دازل نه دی ليکني
 د باطل ټولنه پايي
 د مذهب په سروينحنې

۱- کونبي = پيزار، ۲- تش باڼي = نيستمن، ۳- دک لاس = چې لاس يې دک وي
 ۴- ريمنه = خيرنه - خيچنه، ۵- لولنگر = بي حمکې - چې حمک يا دوتر
 نه لري، ۶- سروينخل = ملا ترکول - پلوي کول.

وگري ټول که آذري غواړي

خښتن له تانه خليلي غواړي

د فرعونى سپاره كوزولولر

واره وختونه كليسي غواړي

په تشو تيكو كه گتې كپري

دننگ ډكرو لا شه حليسي غواړي

وگري ټول سررقوي او پاي

حق د مېړه غوندي شرونه غواړي

بنكېلاكي عمرو د خاړو ودي گوري

شروندي آدم به مخ كښي غواړي

د اباسين خونړي نيز او چلي^(۲)

د جاليوانو سره ننگي غواړي

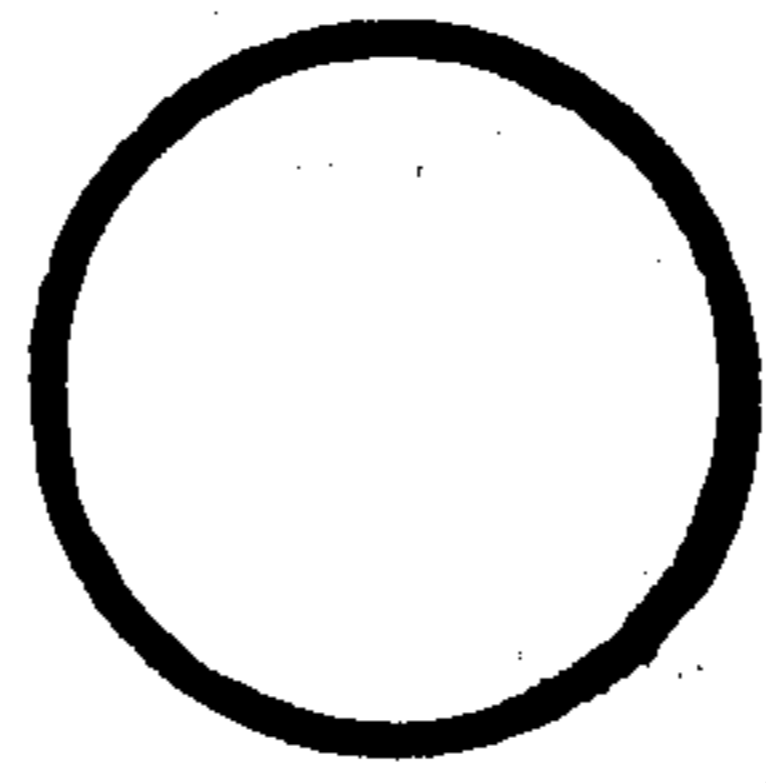
په هسك او تل د حقيقت لټول

تل سر بېري لېوني غواړي

چې د خښتن لاره ډېر كولى شي هم

شرونه داسې زين او هېك سرې غواړي

۱- وگورئ = خبردار ، ۲- نيز او چلي = سېلاب او چپي .

دهگ قامونو په خرخشوگې

واړه قامونه بې هيڅه دل شي

دميکياولي د شهزادگانو

په ژمنو خپلو کله عمل شي

خپل کنډکونه به پرې ناتار کړي

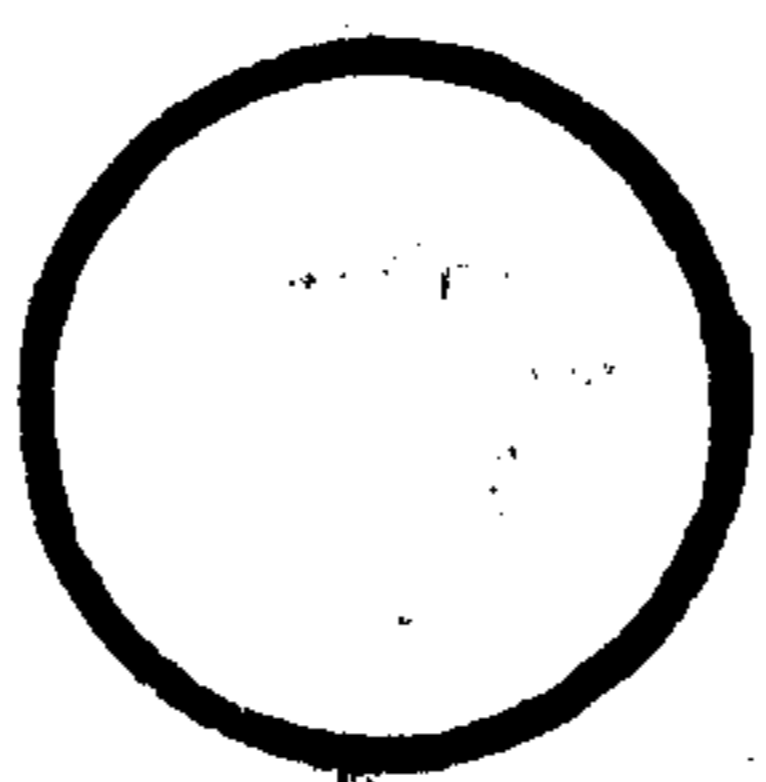
کډې که توب زمري ته تېل شي

غښتلي مېتي د خان کلا ده

کمزوري مېتي د خان اجل شي

که سربېري هوډ يالي پانچي

په ريزگوبه دا هگ بدل شي

چې د حق سره په لار دي

لکه حق هسې بې خار دي

چې د حق د لارې بېل دي

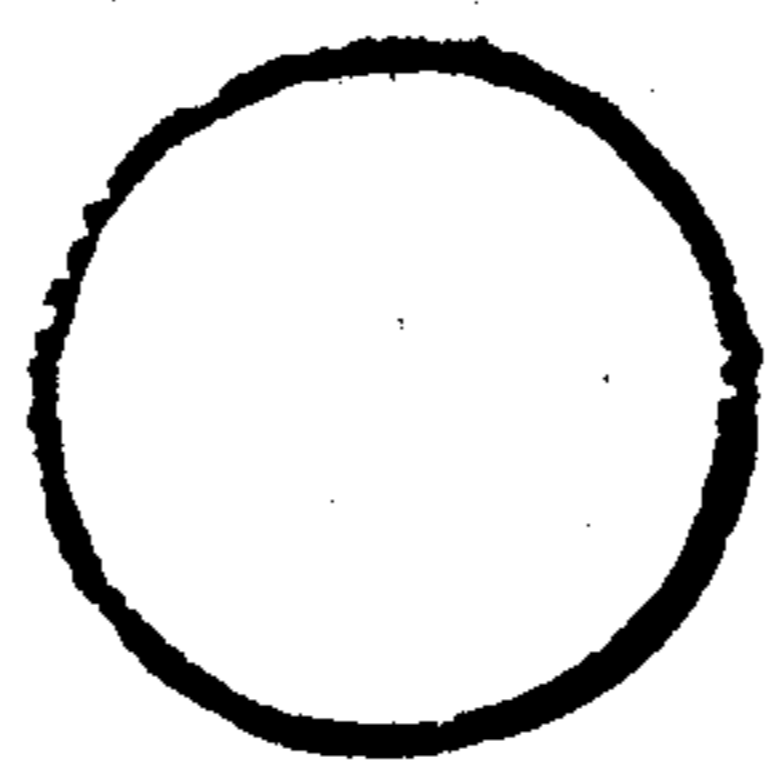
په دنيا په آخر خوار دي

يو وياړلی د حق رنګ دي

بل هر رنګ آخر دوښار دي

۱- رېزگی - کوچنی - وړوکی - ناشی، ۲- ویاړ - شرم - پېغور.

چي تيغه کي حق ته و کار دی
 د خدای هغه شوک پکار دی
 د خپل «زیم» نارو زونکی
 خپل خانی په خان ناتاری
 دمپرو نومت که گوری
 گل ورین هم تندر چار دی
 په توله چپ دپول ژوند دی
 حق، اوسنکی هغه کار دی
 چي دخیر د آدمزاد دی
 نو په خدای هغه مخدار دی

چي ناسورپه مخ دجکي
 شېخ ملي وي دا دوستري
 آدمزاد به دوه تپي وي
 لري بري پانوري لري
 دپولنو دلرمون به
 نريزي لوبزي اونهرې

۱- تيغه = برش - کزه وړه - نقش -
 ۲- مخدار = رویدار - دروند.

شي خورلي خلتي به

١٦٦ بي دليتي، يوه خوري

دريه در خاوري په سر به

پرگني وي لولنگري

دټولنولوړ شور دا -

خپلو بدوله اشري

عقوبت په غرغندوشي

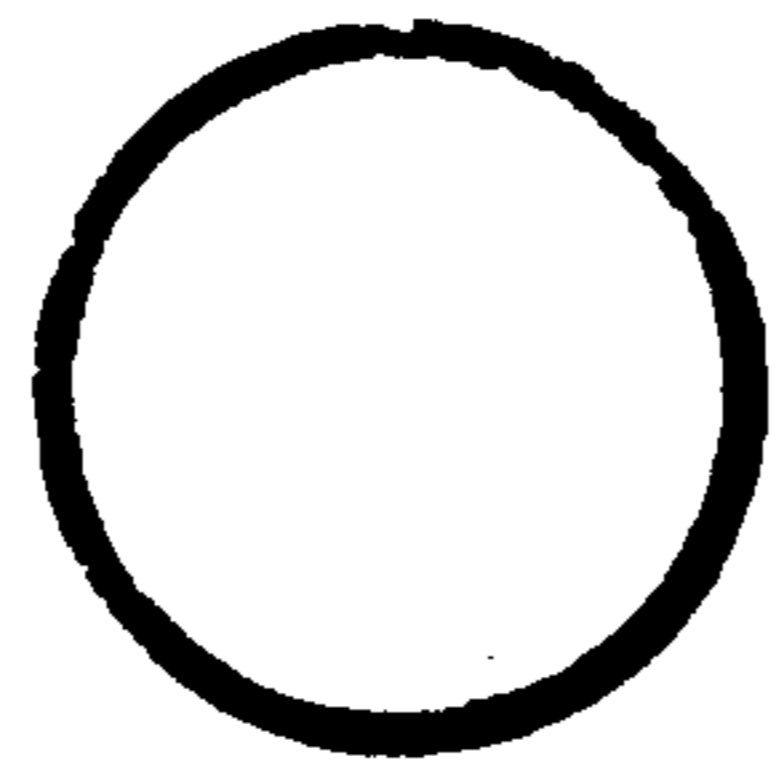
١٦٧ چي دکيا وي اور د سرري

١٦٨ تالهنگ دادم اړدي

١٦٩ په يو ورځ برابرري

١٧٠ چي پري درومي کائنات ټول

١٧١ ستاهم هغه لارمخبري

١٧٢ دا چي خان خانتوره بوي

١٧٣ دا چي هرچرته شمله دي

١٧٤ نيسمان په کمنه نيسي

١٧٥ وايي سپک دي ارکجه دي

١- بي دليتي = چي دله ندرلي، ٢- يوه خوري = چي يولزي وي، ٣- دکيا = چي لوگي کوي،

٤- مخبري = په برنخ، ٥- خانتوره = خان چي ترل پرانستل کوي چي دتوري خان وي،

٦- کمنه = کم ذات - کم اصل - کم سيال

له ازل، وايې بريال يو
 نورپه برخه شاگند دي
 دوى له مخ دخدايه رڼ دى
 نور له پنبويې زيب نده دي!
 كومه توره يې د ازل ده
 چې شتمن داسې پوره دي؟
 د نېسنوكوم كناه دى
 چې نيمگري، نيم كوره دي؟
 او په هرو يو ټولنه
 پوږ، پرپوتى او روره دي!
 كه د اصل كړې پوښتنه
 آدمزى ټول يو حجره دي
 له يوې حجرې راغلى
 قام، قبيل، تپه تپه دي
 لوړ ژور دى له زېښا كه
 شته په نيشو^(۴) آلوده دي^(۵)
 د بې وس د بې وسى نه
 وسنى را زرغونه دي

۱- شاگنده = چې شايې لگېدلى وي، ۲- رڼ = جوړ، ۳- روره = تپه.
 ۴- شته او نيش = شتمن او نېستن، ۵- الوده = نسبتى - اخته

له شته منو غلچکوبيا

مذهبونہ بدرگه دي

د فرعون دکور دنته
په پاشونو آخرموسى شي
د باطلو بنا ماران تبول
تار پتار يپ له امسا شي

عقل ليت دى ديوگى ده

پرې قدم قدم رونه پرې

کلیمه هغه شهليت دى

چې بول شرونه پرې جوته پرې

د آدم د شاه خامنو

تورى هرکله شرونه دى

د وختونو په آسمان يې

په خلاستورى سپورنى دى

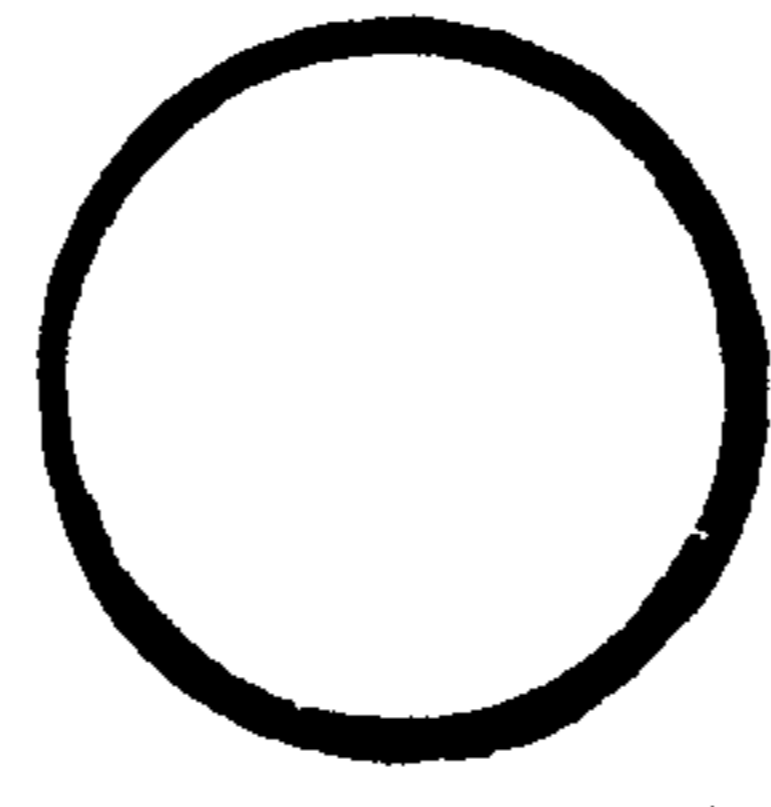
نه مېرونه به بيا بيا کړي

د زړو پېړيو کارونه

چې پېرې پس يې دنيا کړي

شاه مېره کړي هغه چارې

۱- شهليت = شه + ليت = لوى ليت

چچي په خان پلن "سوري نه شي
 ټول جهان په خان واتنگ کړي
 له کوناره چچي دمه شي
 هغه توري نيزي رنگ کړي
 هور يالی نيزه باز کوره
 چچي په ماته نيزه جنگ کړي
 له يوې بلي پري ته
 د رگي زمري غوڅنگ کړي
 چچي د مرگ په طلب نه شي
 ژوندانه ورځني څنگ کړي
 ننک په حق باندې کوونکی
 لکه خان باندې چچي ننک کړي
 رنگ له حقه ځني واخلي
 بيا وړيا څي جهان رنگ کړي

کليمان د ژوندون لاره
 حيرکان يې په لټون کې
 مړه دسترگوې په ډک کړي
 تر عمر و نو سر غونډک کړي

۱- پان سوري = په پساو پلن، ۲- رگي = پر هارثلی.

○
دی پکار خه رنگ اریکی
د آدم له بیل آدمه؟
دغه لویه کشاله ده
اود ژوند لوی کرپه

○
آدم دغه قدونه دی
انجر پنجر^(۱) شروندینکی
یوموندی زهیم^(۲) اوده دی
د بدلون پدی خاندیره^(۳) کپ

○
که آدم بپ پوښه زری
خه پیرمنخی مرغانه وی
په ناتار د مرگ صبابه
میراث مری هدایره وی

○
د بدلون پدی ناتار کپ
که صورت دی یوارپتیا ده
هم یو زهیم^(۲) دې خوندي دی
نورا زهیم^(۲) دی موندي دی

۱- انجر پنجر = الوول، ۲- موندي = راکس، ناوی، ۳- خاندیره = هیترا - فریم
سکلیت، ۴- پیرمنخی = پیروخوونکی، بدلېدونکی.

○

پیرخواره یب له پینویوسی

چی مسوندی یی وی او مری

د کچبه «زهیم» آدم وی

خیلو نغو توتو^(۳) باد وری

○

د آدم له «زهیم» پرتی

نور هر خه چپ دی نور پری

له هر زب^(۴) پری د جبری نه

لکه حان هسی ساز پری

○

هم برحق هغه ژوندون دی

چی د «زهیم» په غبرگون دی

که وجود دی که پتولنه

کار د «زهیم» یب پا خون دی

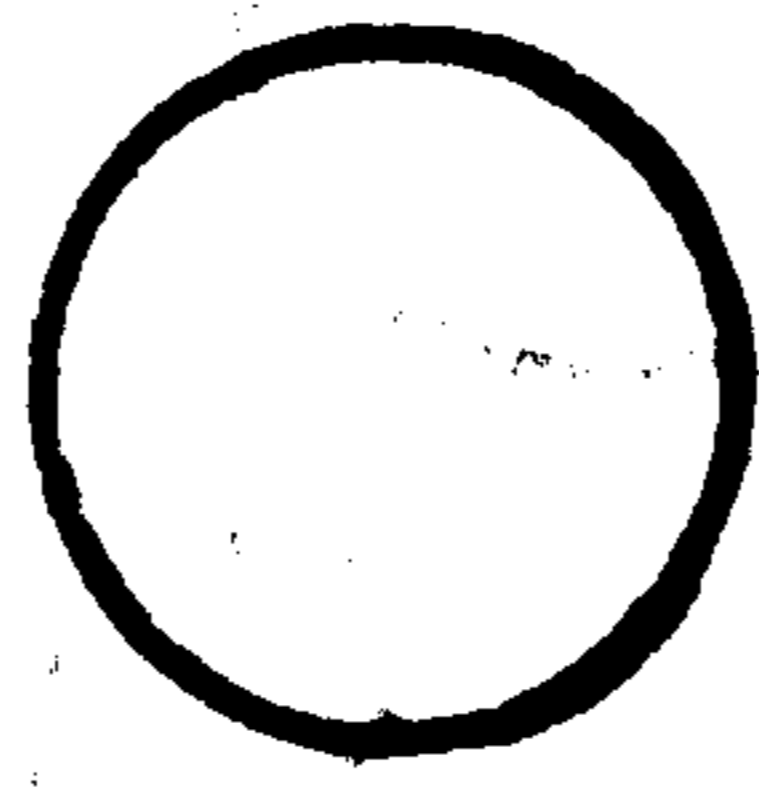
○

چی د «زهیم» په شرکانه دی روزنگری د بدلون دی

د جبر و په کچ کب اوسی اود سترگوتش الون دی

۱- پیرخواره = پیرخورونکی، ۲- او مری = اوم، ۳- لغوتی = جذبات - غریزی .

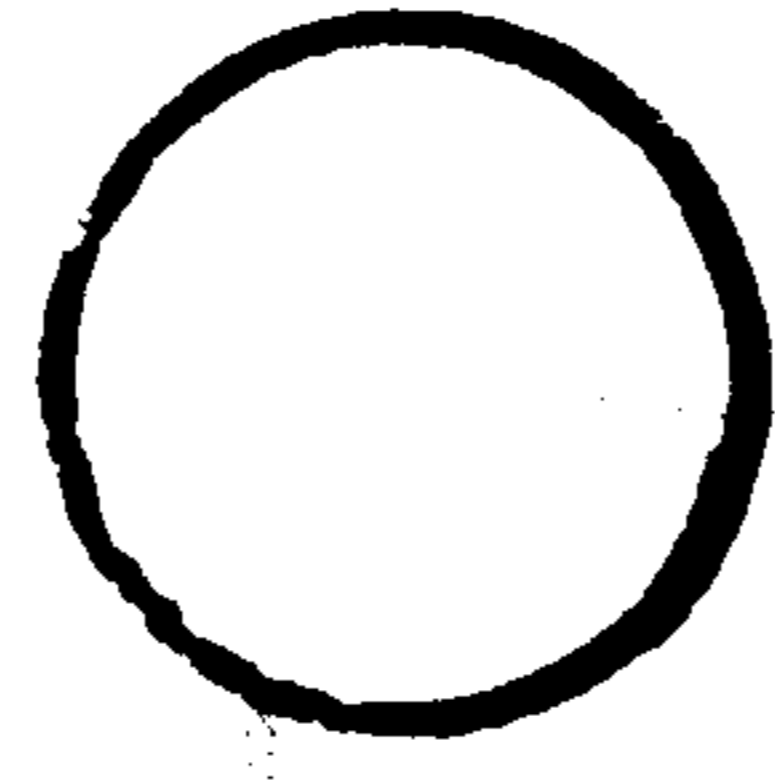
۴- زب پری = هغه خه چی زیب ول کوی، ۵- روزنگری = روزنه کوونکی - لویونکی .

ٻول فطرت يي خوري تاليزه^(۱)
آدم نهی جدا جدا وري
دخانی سود غم خوردونگی
له حق لاري پنبی پشا، وري
چي په نور و خپله ویش کري
خپلي برخي نه سیا وري
چي مثال نورو ته جگ کري
خپلي مخي ته رها وري
شرونه او مرگ يي دواړه بنکلي
د خورلو چپ دعا وري
چي له خپل ميره آگاه وي
د بشر درني په شا وري
اوسنتون^(۲) د شرونه جامه ده
چي شي لت، په هغو واوري

۱- تاليزه = په جمع - تاله .

۲- اوسنتون = انقلاب .

دژوندون په لويه لار كې

مشالونه بسول دي

د تيرو په تور تپونو

لسكرونه خپرون دي

كتابونه د پ رد جوبل

سوزول او ب دول دي

د آدم نه د پرياد كړي

د عمرو نو هېرول دي

كه مذهب يې هم سروينجي

چې باطل دى نيش كول دي

كه خوندي دي په كعبه كې

چې بتان دى لړول دي

په هر پيل د پرمختيا كې

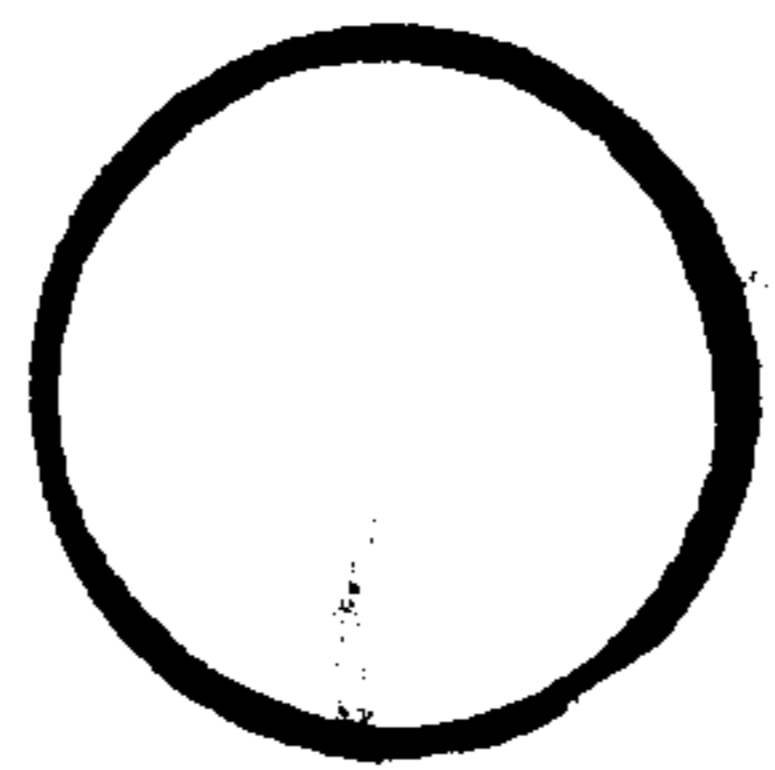
برابرا شوي غورخول دي

چې بنكېل شوي په غورخك شي

بنكېلكونه يې غورخول دي

۱- نيش كول = وركول - په نيش لگول .

۲- برابرا = په پلنو وژر .

د سندان تندي به چري گرو بنجي شي

د درند و پلگونو جوړه پري ناتاروي

د مېړه نېستي يو خو وړخې نېستي وي

نه مېړنو شاعمرې نېسمن او خواروي

درند و عقيد و خلقو کي هميش له

خښتتان د غر پدلو به په دار وي

چې بازونږي په لاس کي چټي کېږي

خان به وپوښتي چې دا خرنگ بازدار وي

چې توره د حق ملا نو خپلوي شوک^(۳)

يو قدم پي په چاپه، بل په انگار وي

خپلي سترگي غرو لي وړه بويه

که رنایي لار ليدلوله پکار وي

د رباب خواږه دې نشته آدم خانه!

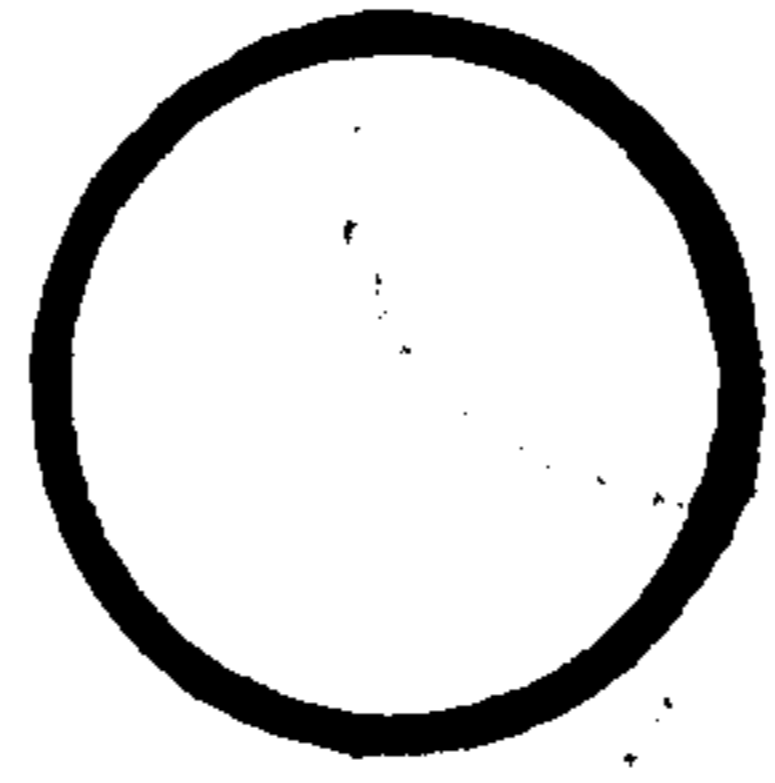
بنايي خلق چې له ميلسه دې ويزاروي^(۴)

۱- چټي = وړکوټي مرغی

۲- توره = قانون - لاره - منډه

۳- حق مل = د حق ملگری

۴- ميلس = مجلس

ننگيالی نه اخلي لاس له خپله ننگه

اباسين کله پښه نيسي له غور ځنگه

چې ترخود ظالمانو نوغی شته دی

حقلان راپستنه شي څنگ له جنګه

پوهگری د بې پوهونه قلنگ خوري

او تپول لاندې دکليو ترقلنگه

چې يې مت د غليمانو وي کتلي

نه وير پيري يې تشه ډنگه ډنگه

د مردی توره ميدان کې لابنه کېري

خلاصه نه وي دکاتې توره له زنګه

پخپل زړې کې زرغون شه او مسور شه

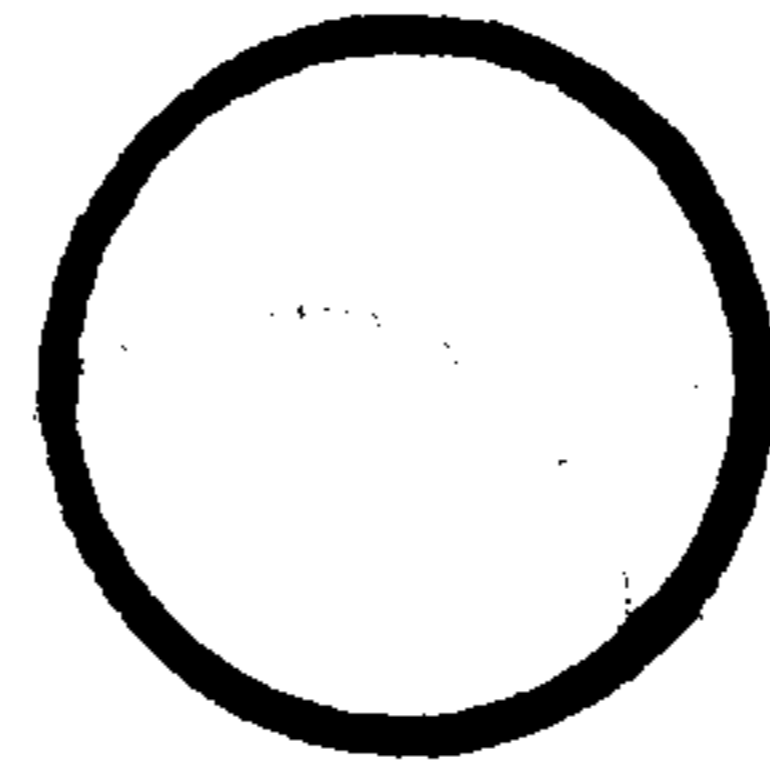
خودې نه ده لاکوتې خواوړينه ډنگه

چې يې جس دتن په مور کوي پروا وري

خود هغه ته وي کورنې د جهان تنګه

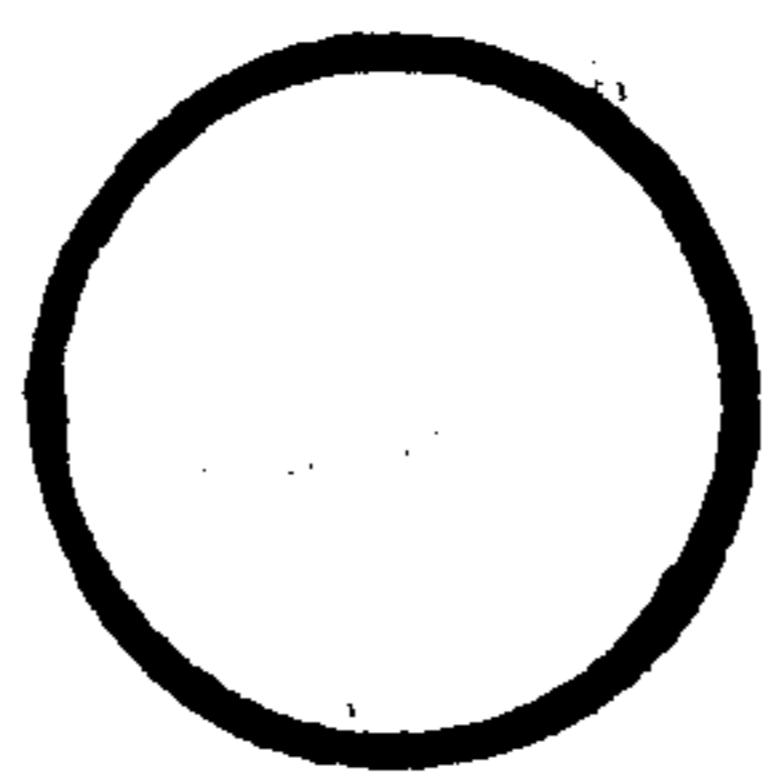
۱- کاتې = تيکی - چرپتون

۲- کويې = د داني کڅوړه

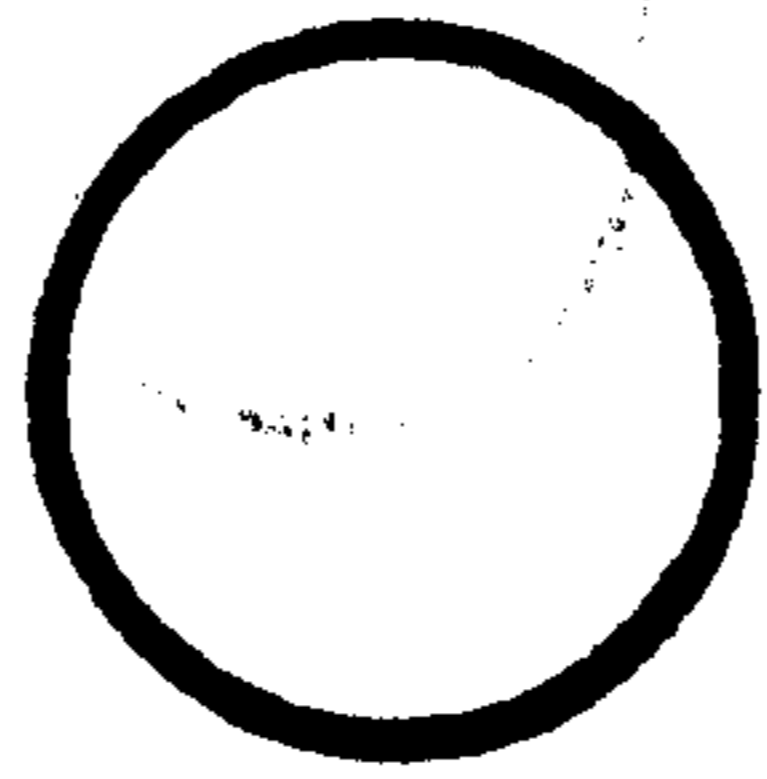
يوبري ديوجنگ غالي دي خوندي که
بيا په بل ميدان برپېنا اوتالندي که
چې دلوی خښتن د لاسو سره بنيابي
شاخلميا! خان په داسې کاربندې که
په حجرو په جماتونو کې تورتم دی
د ديوې غوندي لنبه دې په تندي که
د مېړه دخوی آواز له خلقو بېل وي
خوک به بي خنکه په ټولنه کې کوندي که
چې دخپل عمل لاره سترې سترې کړل
خوک به خنک هغه وکړي راژوندي که
له غوجلي د خاروو به خنکه وځي
چې په مينه مينه خت ته غړوندي که
چې بي وينه دنورني له چانه وي
هنی پاڅي بي وسان په داک کوندي که

۱- لاره = لور

خپلې غوټې ته د غاړې
له خپل تنه پلواښه شه
د خپانده ابا سين خپل
لکه غاړې په ساته شه
د کړيز سختی په خان کړه
پسته باز په الواته شه
په خپل خان قیدونه کېږده
زرغونه شه او بيا شته شه
پولې راښک، پانگي کېږده
بيا په زغابنت لکه مېړه شه
د خښتن د لارې مل شه
له خښتن خښي لارغه شه
په ريلوچي ورک نه شي
په لوښه لکه واښه شه
د ختيځ له الا الله -
لا اله د پر پواته شه

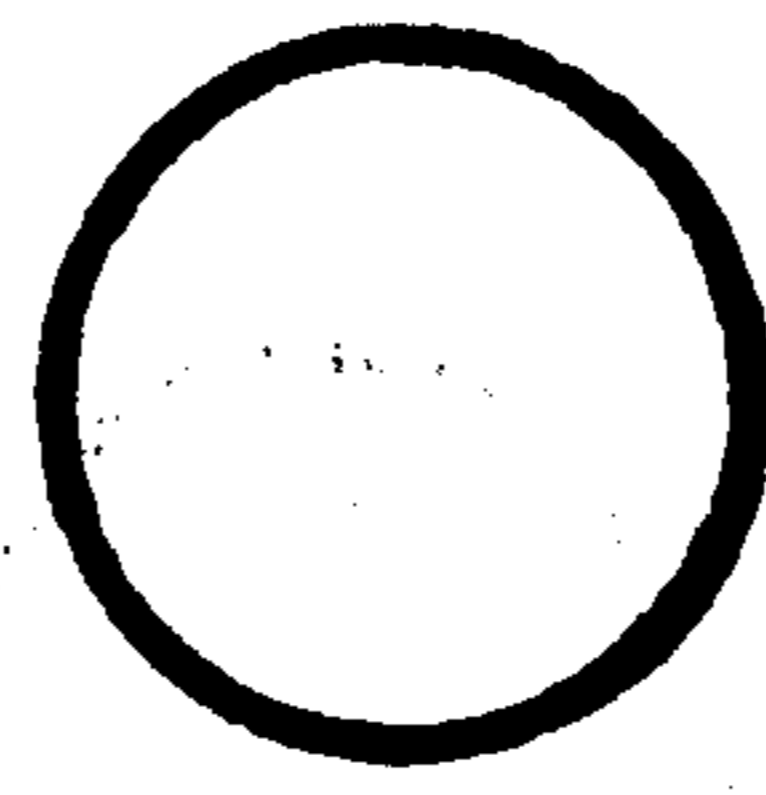
۱- پلواښه = مروري - پلگواښه، ۲- پانگي = مير- ډک - مرام
۳- لارغه = لرغونې - وړاندې، ۴- لوښه = خصلت - خوی

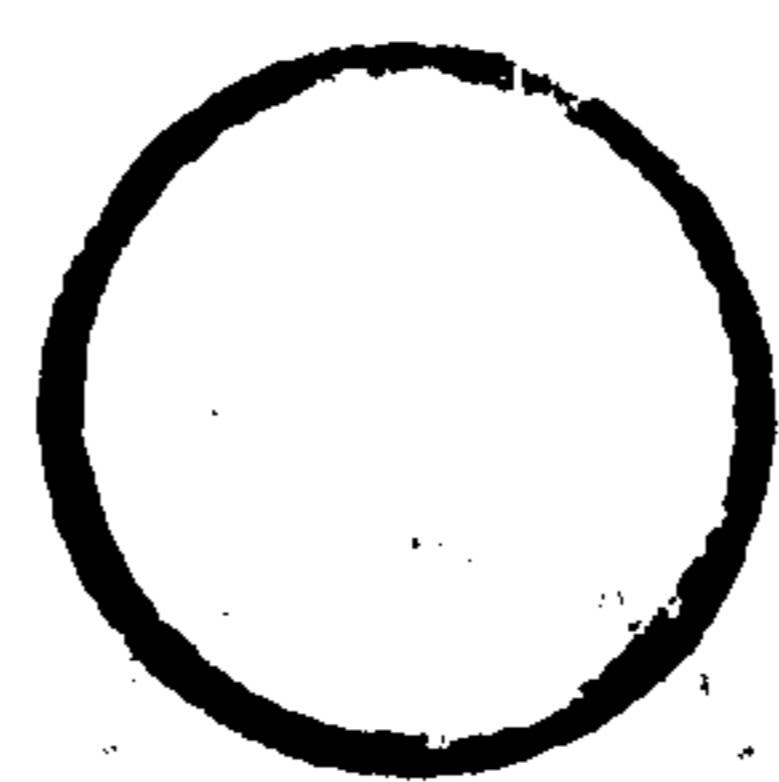
په ټولنو ليوکان گډ دي
هروگري لوي اوکر دی
لوانگر حکه په نيش دي
درناوي چچا په دوتر دی
ټول په تومنه آدم زاد دي
خوک تاله ، خوک تالانگر دی
چې درنه ډله يې مله ده
دهغوسوي په سر دی
داکندی دی د بي ننکو
خوک يې مور، خوک يې نهر دی
هر ټولنه پانگه واله
دخان بدوله اشر دی
عقوبت به غرغنده شي
داچي نن دکيا سوسر دی

۱- اوکر = اولال ، ۲- ډله = گوند ، ۳- مله = ملگري ، ۴- دکيا = لوگی .

کونکی ، ۵- سوسر = د ډروسپياکو او د چچا نري نري لوگی کوي .

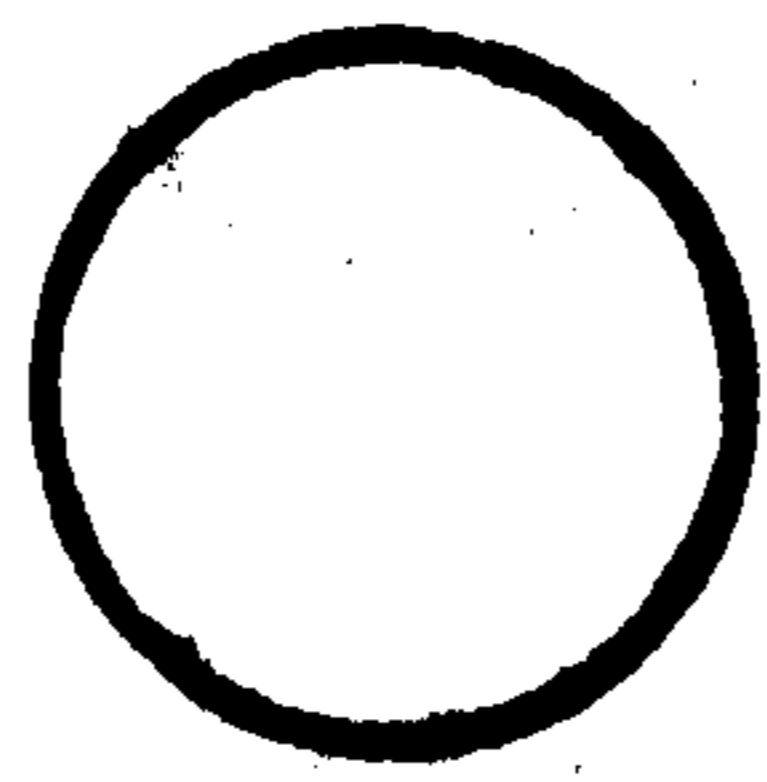
چي سرانه بنكي بلهې مهې
وابه نه خلی توري ختې
په کڅونويې سپرلي شي
چي شوک ونغري سکروتهې
خپله گټه دانن څه ده ؟
چي ستايي د نيکه گټې
د يوه ماته باقی سوی
د تورگټ سوی د پوت يې
نه نستر او نه چنار شوې
څه د تورو خاوروخت يې !
دا ميدان د تپرو تورو
ستا مصرې توري دې سمهې
چونک ايوه يې پاتې شوی
وي انکار د درنې ستې
حق ننکانوته وریتې بري
د بې ننگ هرکله بتهې
لات منات چې گزاری شوک
شي پخپله بيخي گتهې

خرپ، حڪ شوپ، خيالي نه شوپ
د «لا» شي خني شي نه شوپ
د جس ترغي نه نامينده
نل نچه شوپ گني نه شوپ
تسه شخوله - خالي تيكي
ببل توره، توبري نه شوپ
له جبري تر سري راغلي
لاپه «زويم» سري نه شوپ
له مذهب چپ ملستل دي
لدي مريپني شروندی نه شوپ
انچاره کي چي دي پرو دي
هنه ستر آدم زي نه شوپ
مينگيري درته آسمان دي
حکه باز، باتورزي نه شوپ
هر آدم چپ دي فرعون کر
پي بلواک، خانوکی نه شوپ

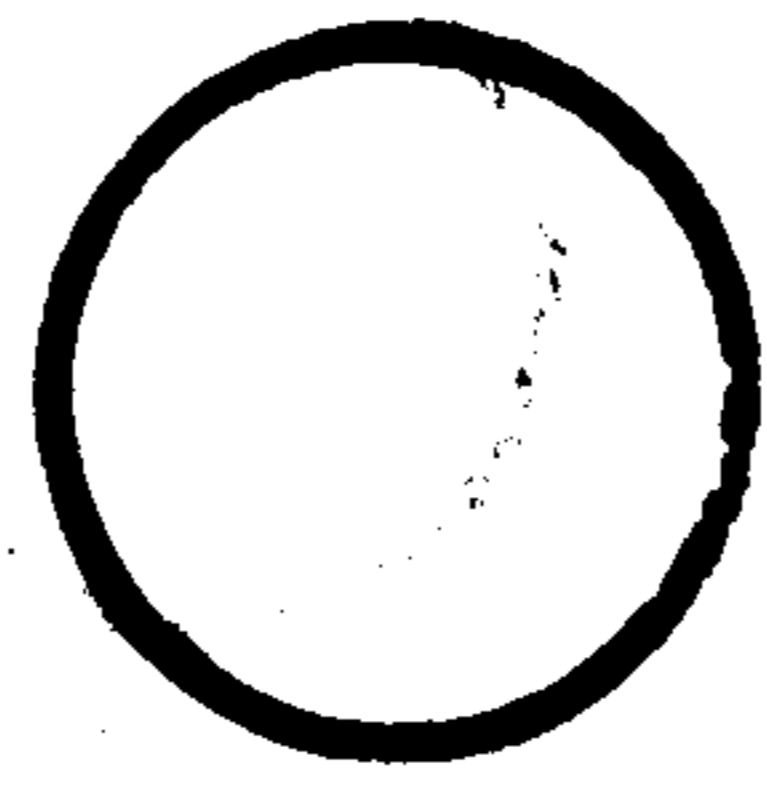
۱- انچاره، انخور، زي - نقش

۲- خانوکی، خانواکی

دوکړو سالار پردی
خړسواره چې شا هسواران کړي
دکوڅولارو کسودري
ځلن ستوری د آسمان کړي
گوکوڅشتان داوموختو
سندان سړی اتلان کړي
لور او کوز سره یو سیال کړي
اروپيچ وارو یوځان کړي
چې سړي پي نه سړي کړل
راغوزار هغه بتان کړي
دالونوپه خلقولو
دمشکنو بازاروران کړي
چې جس من پکې قدر پري
رادبرهغه دوران کړي
داد نوم مسلمانان تپول
پريښتيا مسلمانان کړي

۱- اروپيچ = خپلوکې په ضد ضدی - په غونډو پرتو

په ميروکې د پر کلونه راټوکېږي
 سره پوښو د لاله پکې جوړه ده
 ننګيالي دي چې دلوی خښتن په تاري
 پورته کړي دنړۍ ټوله بڼه ده
 ته تنزري پي، دنيا ده د بازونو
 دېرې حکه د ژوندون دي ادارې ده
 غزا وشوه که په نوم کلیمه کوي
 زرغونه دې له ژوند کومه کلیمه ده
 هونايي^(۳) په ټپور وند دي، بنکار تر نشي
 که نه پي نن هم پرته هغه دوکزه ده
 دگزي^(۴) غشي دې هر وختي په سر دي
 په ديدوان باندي دې اړه پرې وړې ده
 صبارا بنکه د شولان کتوته مېني
 که دې نن کتلي قام لرو او کړه ده

۱- باره = مسؤليت - ذمه واري - پړه، ۲- ادارې = ويرانه - گتې - لوتې،

۳- هونايي = بنکاري، ۴- دگزي غشي = دورې پري کوزار،

۵- ديدوان = شيش - خيرونه.

لکه خلق هسي ټولنه

لکه کورن هسي يې غار

لکه اوبن هسي يې سوري

لکه پينه هسي پزار

لکه باز هسي يې ماري

هسي باز لکه ميشکار

لکه بزيره لاون هسي

لکه سر هسي دستار

لکه توره هومره گټه

رشته هومره خومره کار

داوچت الوتو پانکي

د شهپرو په مقدار

د ديروي رها تر کوره

نمړ په ټول جهان او شمار

د بي ننگه په رنگ د پروي

ننگيالي نه لري سار

چې د لاري او بنگونه وي

په هغو جوهر پي لار

لاڀي ڊپروڪري ڪاندي

يو منصور خپري ڀر دار

د ڀي مٿو وار خند ڀري

دمت دارو وي ڀي وار

د زرو نه اخستلي

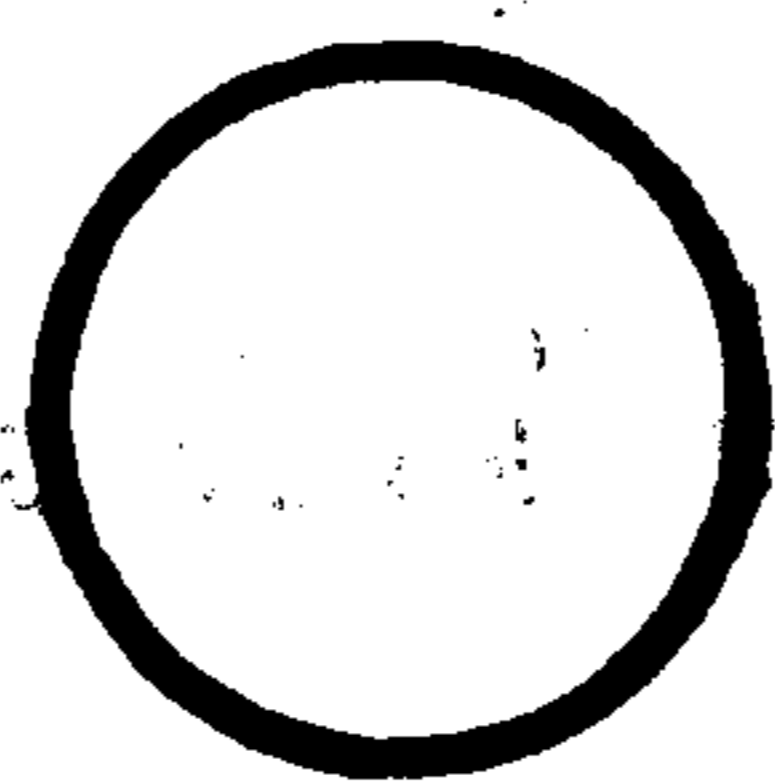
سورلندي شي ڪله بنڪار^(۱)

د آتيا نوسر باري وڳي

ڀر ملخانو ڪر ڀرگار^(۲)

ڪليمان نه شو تپول عمر

له خدايي چارو و نه ڪار

مذهبونه دي پوچ شوي غر^(۳) پينونه

مذهبيان دخيلي ماڻي بيرونونه

دهفود راتا ندون^(۴) طمع عبث ده

چي مذهب ڀي رواسته ڪر پيدي هڊرونه

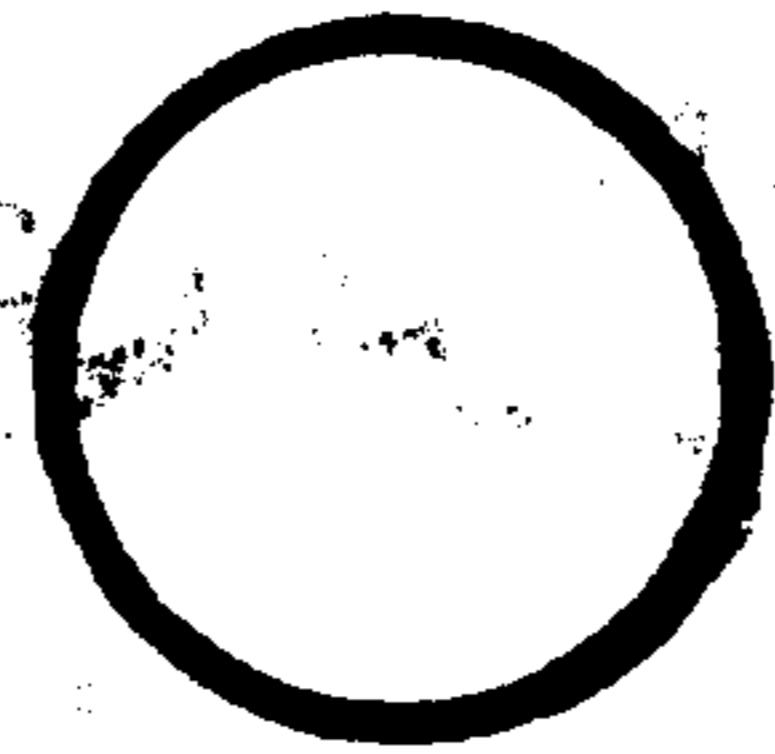
ڀر هغه سالو چي خان لره دور ڀري

دي عبث دانڃور و نوڪر اوونو

۱- سورلندي = گيدر، ۲- ڪرهار = يوغودي، ۳- غرين = يوتوپڪ،

۴- راتا ندون = بيارا غبر ڪپدل، ۵- رواسته = وراسته.

له مذهب پي چي تودې او پي کنکل شوي
 مسلمان بايلل ملکونه سنکرونه
 له مذهب حنی لوی شرک په جهان نشته
 لگولي پي په نیش دي امتونه
 د مذهب د غونډلانو تنستو کې
 کل ډيوکي دي د علم ډيوستونه
 له مذهب هک حلی ټول ريزکي شي
 ريزکونه کل کېرې لوی کارونه
 ټکی ټکی د کتاب نن هم هغه دي
 خود مذهب ترې نه وینکلی دی ساهونه
 چې تر خودغه مذهب او داملا دی
 وي تالابه د تالاقامونو خونو

پوخ سنکرو دی شاه مردی ده
 تور بازي دی تبغ بندي ده
 له باطل دحان ژغورنې
 یوه لاره ملا بندي ده

۱- غونډل = غټ غټی
 ۲- کل ډيوکي = دکل ډيوکي

له فطرتہ دې پرده ده

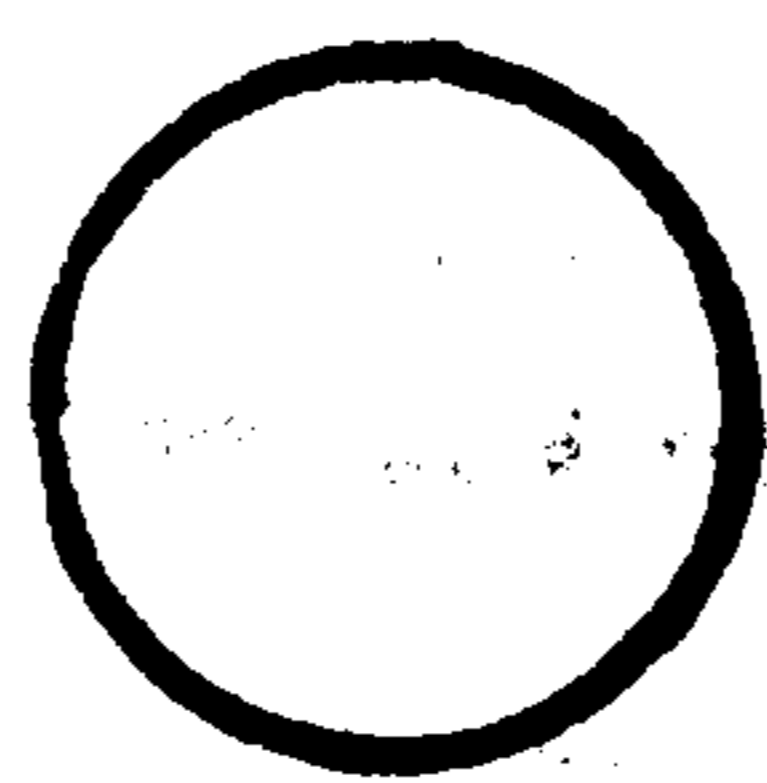
له فطرت دې سرزوري ده

کليمه دې سره يتوب دی

سره يتوب دې سره سکی ده

د بل غم هم د خان غم دی

دا پښتو، مسلمانې ده

په شروندی کليمه بيا خلق شروندی که

داله وارو وړستو شوي بيا لومړي که

دا چې خاوري پي له مخه نه چانه پري

د سپوږمۍ په دود غونډې پري پرتدي که

درونه ورونه سره غونډې په چاره کړي

له ټولینو شروندی ونه وړ که گوند گوندي که

شاه مېرونه له زرگونو ستورو تېر شول

بدهې رابڼکه خپل ملاگري گړندي که

دهغې بي ننگه خلقو مرگ روادی

چې گزان د بل په سوي گړپندي که

د پسرلي درنه وړېڅه شه په خوي کې

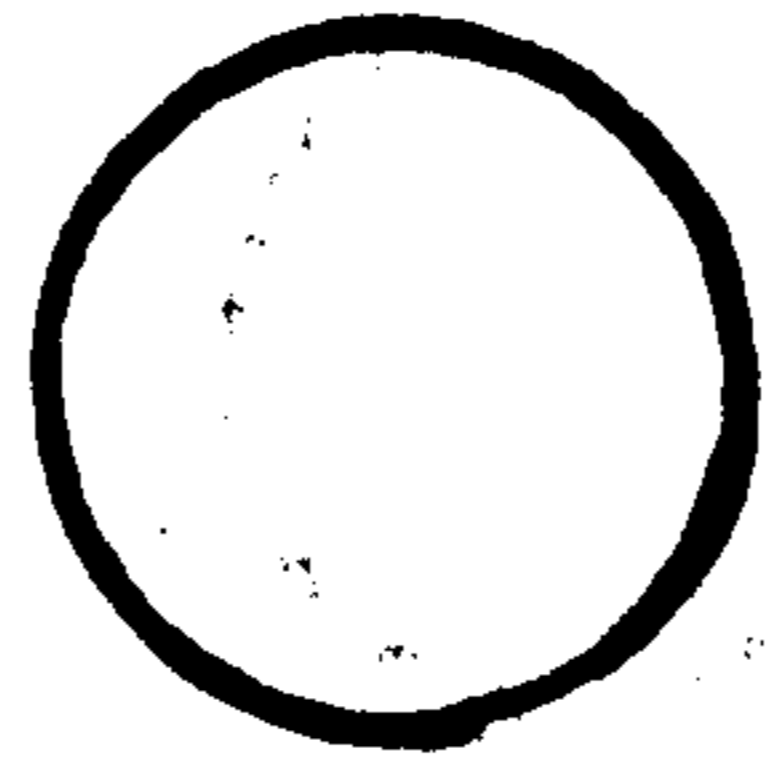
خان وړه نبت، کله برېښنا اوتالندي که

شاه حُلْمي چي د آدم په ننگ اوچت شي
«شاه پلکونه» بيا ز غمڼل په دال تندي که

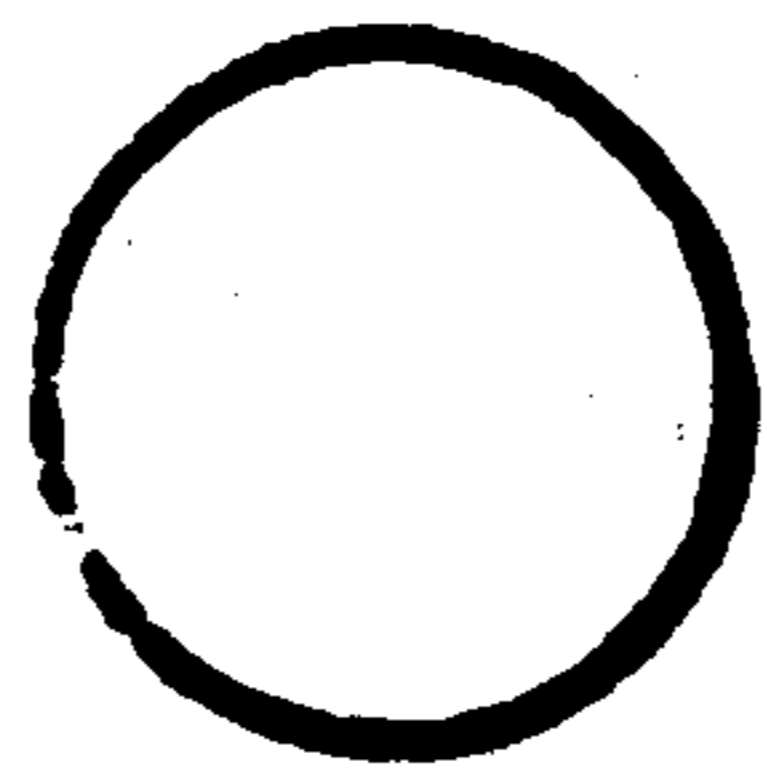

درهندو خلکو لاس تپول نرده
د سترگورو کاگيره تلل نرده
دايلتيا نوکلي وړانول نرده
د راسمنانو پيسمول نرده
که اوندي جوندي د دوپرک وي
ديکرنگانو غوڅي کول زده
مذهب له خايه راغورزول کړي
کتاب يي خاي ته برخه شول زده
چورگورگان هم کړولي کړي
لکه باز کله اوچت وهل زده
چي فرعونان يي موزي کران کړي
نوکليمان يي تونر نول زده
د آذرانو بتکورکي بتول
د خيلانو کعبه کول نرده

۱- ايلتيا ن = پساتيان - وړانې پيدا کونکي، ۲- اوندي جوندي = منغروني
چي غوڅي رهنې نه وي، ۳- دوپرک = دورنگ - منافق، ۴- موزيگي = چي د
هيڅ بڼې نه وي تش کت پري دک وي، ۵- بتکورکي = بتخانه .

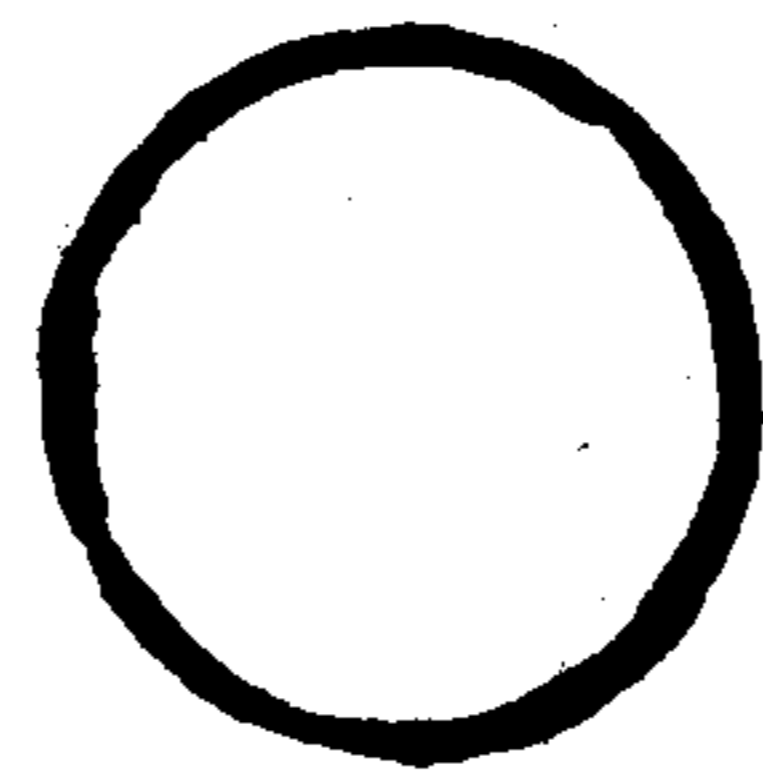

د باتور په خوشه پړو خپلولو
مښگيرک او غليوازنه با تور پېري
ديوبت په لرېدلو بت غليو!
سومنا تونه په کعبو کې نه بد پېري
له کيکړه د نښتر پيوند خوړو کې
نښتر هيڅکله نښتر نه پاتې کېري
چې په پړو کوډي وژلي مذهبنو
هغه مړه په مذهبنو نه ژوند پېري
چې د زهر وړک لښتي پړي را سوزوي
دغه سوي چنارونه نه تاند پېري
د قرآن وړه رتلي عقيدې نن
د مذهب په کتابونو کې سا هېري
د تيروسه ملستي بڼا پېرک نن
د رڼا په تڼۍ مرگ ته بېرې پېري

شاه حامي دی نوی حُمکه آسمان غوارپي
د زورپشوي په حای نوی جهان غوارپي
د خپل "زه یم" سرهنکي پی سلامت یه
مرئیتوب نه - ملکيري د یزدان غوارپي
ننکيا لوکره غاره ماته اطاعت ته
په لتون که دهغه دي خو حان غوارپي
په دنیا کې یو کار هم ناشونی نه دی
یو مخیزې حیکروره حوانات غوارپي
کشالي غونبتي نوري د آدم دی
شروندانه نوی تفسیر د قرآن غوارپي
په لسنکو د ایشتنکو کتې نه شي
د شروند ستونجې مېرني قهرمان غوارپي
په یوماره که کاو ز شي، سودیې نه شي
چې ژوندي وي یا نوی ماری زه میان غوارپي

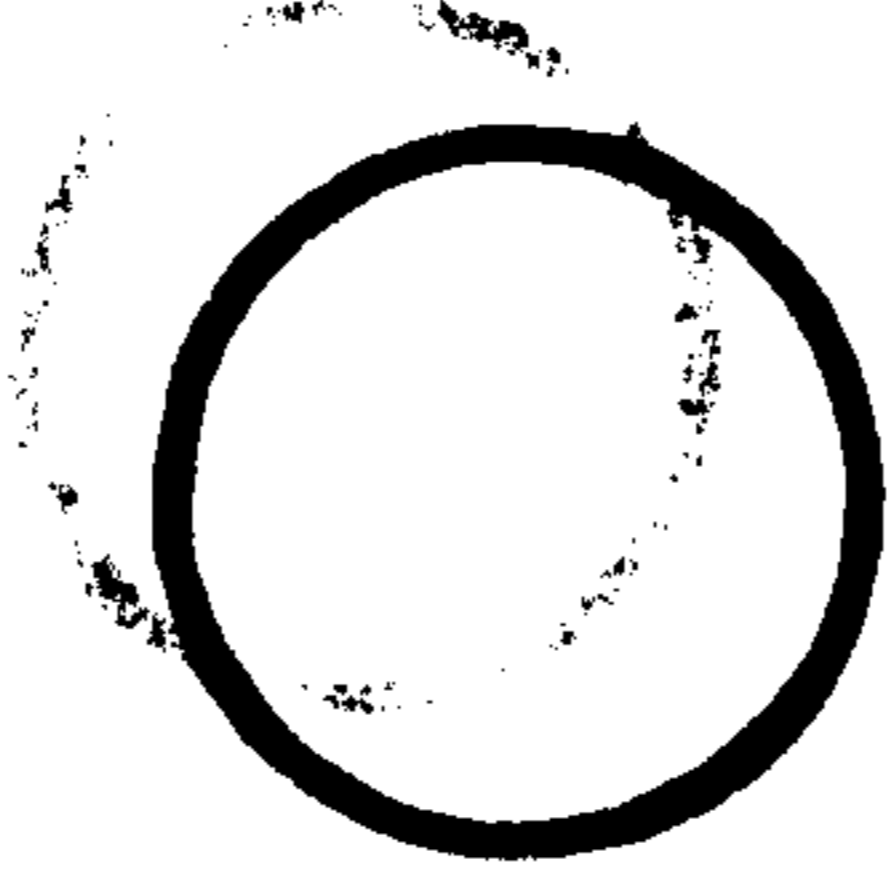
۱- یو مخیزې = چې مخه یې یوه وي - دیوې مفکورې .

عقل هغه وهندي باز دي په لاس
چې نه پر اوچت اوچت بنکارو کوي
بنکته له ځمکې نه تر نس ستور تليز^(۱)
کراولې کړي، يرغلونه کوي
لوکيز^(۲)، اوريزه^(۳) که يې لاره نيسي
له الوت کله پر هېرونه کوي
سرب، کراو دي ټول د عقل چې نن
بريښي د ژوندي تومن خونو کوي
د آدم کار دي کائنات پر نړول
برهغه قام، چې دا کارونه کوي
چې په فطرت يې ده لتي اړولې
دهسکو سترگو معاشونه کوي
عقل بهير کړ غور ځسنگي دشعور
ويرو سيرانې ټول مذهبونو کوي
پياده له عقل کوم وکړي چې دي
د بل مواته دي سوالونه کوي

۱- ستور تليز = آسمان لاره - کهکشان، ۲- لوکيزه = دکازوريج يا نيبولا،

۳- اوريزه = هغه نيبولا چې ستوري پکې په زرغونېد ووي.

حق نه په څنگي، فطرت په ترڅي

تشي ځاندرې پوي، زور يې اوبه وي

عقل يې شل وي، هڅې يې کته

په غټو کوري، ولې سرانده

نه پرې ودانه، که دوی ژوندي وي

اونه پرې وړانه که چرې نه وي

د ځوانمردانو د قط نه وځي

نه يې خوا برې وي، نه يې تراخه وي

په تن په زويم، د وارو نيستم شي

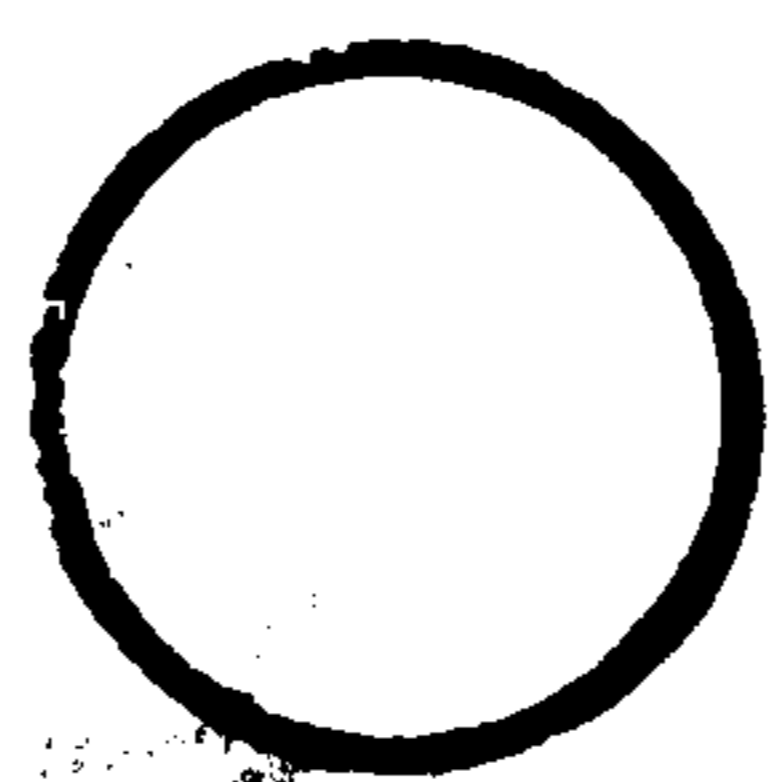
ځوراک پخساک، ځواړه او څښنه وي

په زاړه شخوند کړي، نوی ترې نه شي

نوی بریدونه خود مېرې وي

چې يې راغونډ کړې واره کړي

د يو گنجکي د ارزښت نه وي

دلگوکین و دلپهون نه

اورین ستوری راغونخپری

ستورتلینری سروهی لا

کائنات لا پراخپری

که یوستوری ورژپری

نوی سل روتوکپری

دشروندون زرغونپدوله

نوی حمکی سادینپری

چرتة شروند دی په بخسینچه

چرتة کچ ، چرتة حوانپری

دزرهاستورومیروکی

دشروندون غبری غبرپری

یوه ستادا حمکه نه ده

چی ساه دارپکی هستپری

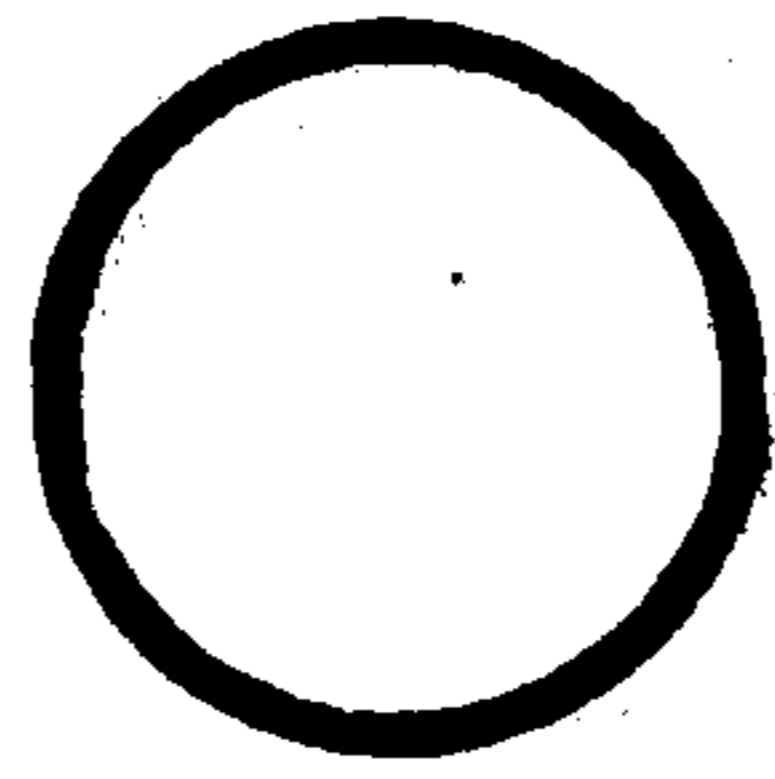
شخړپری حمکی بنکته بورتة

ستورتلینروکی خرخپری

هغه حمکه ستادوتردی

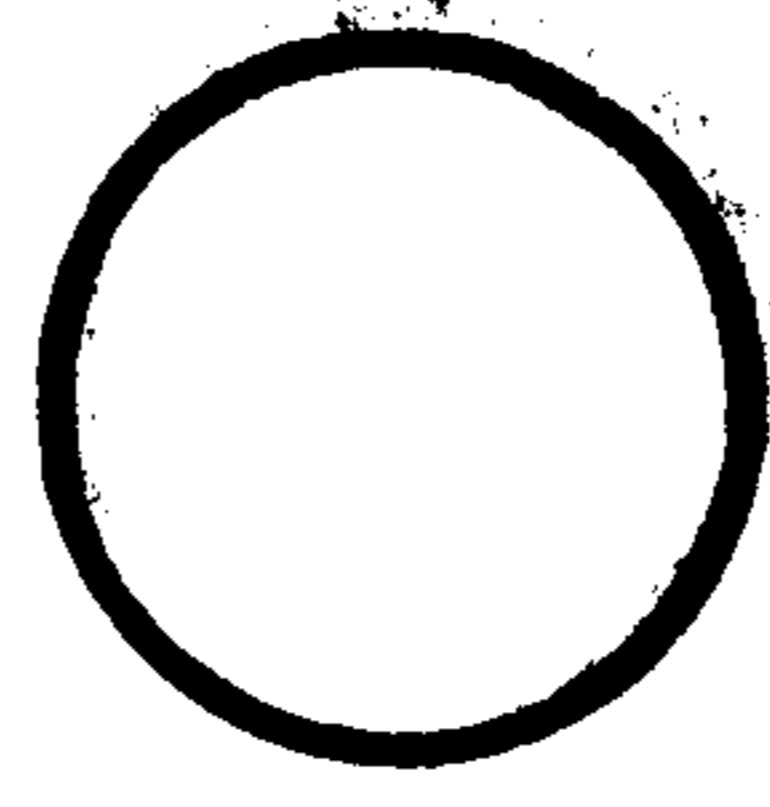
چی دپ لاس ورورسپری

عقوبت به له دی ځمکې
درته کېدې په سر کېږي
د مېړونو ستور بېرې دي
له سپوږمې ستور و تاوېږي
د یونوي کور لټون کې
د آسمان لارې چاڼېږي
عقوبت دا ځمکني به
ستورک زو ته ورسېږي
د شرونو خومره رازونه
به په ډاگه وغوسېږي

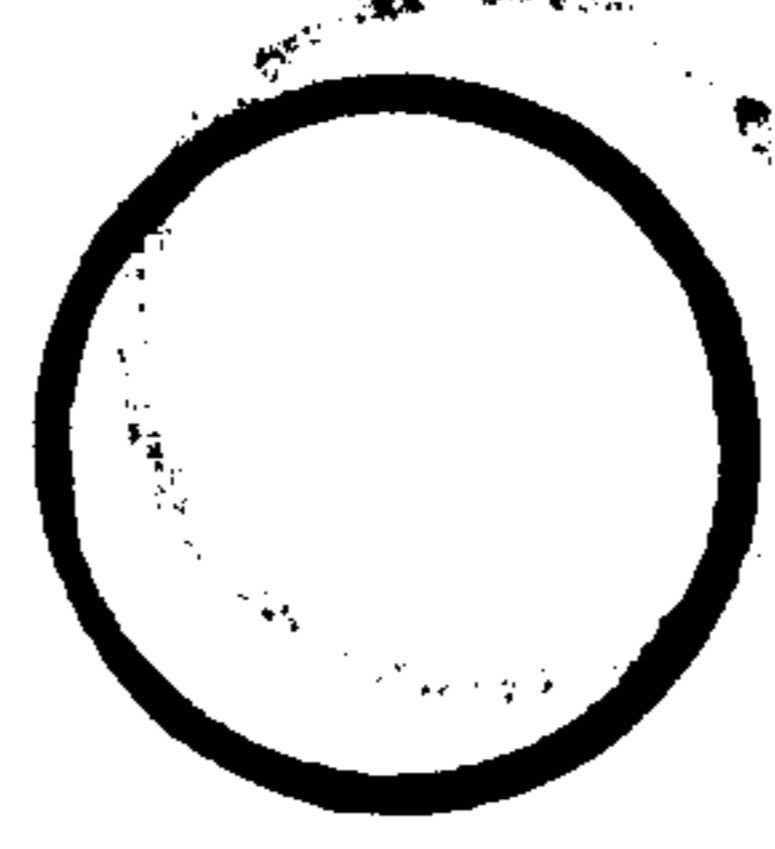

قیامتی پائینده هغه اوبنتون شي
 لاالاسره چي کله پي برغون شي
 دعبرت مری پي کرحي په ملکونو
 کوم فرعون چي له کلیم په تور برینو شي
 داولس ویني نه پینونکي هله ورک شي
 دربریا^(۲) اولس چي کله په پاخون شي
 داویارلی خلی هسې ولاسره نه دي
 دمردی کارونه میر په شواخون شي
 چي په سین داوراو وینو شي وریو
 قافلہ یوقدم مخکي دشروندون شي
 که هرخومره سنگرونه له خلن تاوکی
 عقوبت دحمکي تپی هرقارون شي
 چنیشنی^(۳) عقیدی چي غاره باسی
 دهغو خلقوتولنه مریستون^(۴) شي

- ۱- قیامتی پائینده = تل پائیدونکی، ۲- دربریا = خور- نلی- خلی،
 ۳- چنیشنی = چي چناسکي پکي شوی وي، ۴- مریستون = هدیره.

د دوران په نرالزلو غرونه وارغري
په شگلني ديروكي خه له ويا سره پيري
تلناوونري رواسته، موبني خورلي
چان كېردي كې به ترخوپوري اوس پيري
د پرلبنتر په چورلندو حكلي له تللي
كچه ديلې! په خپل خپرخه غلط پيري
د سورسين چپي دمه وبنكه له يادو
اي فرعونه! چي كلیم پسي پاڅ پيري
د ملخ خانگ سردي ملاشوله دوه غبرگي
ته لاجي داتي بارته لاندې كېري
لااله بتكور كوته بنكر پوكل دي
كه مؤمن يي ترورسي بت به جنگيري

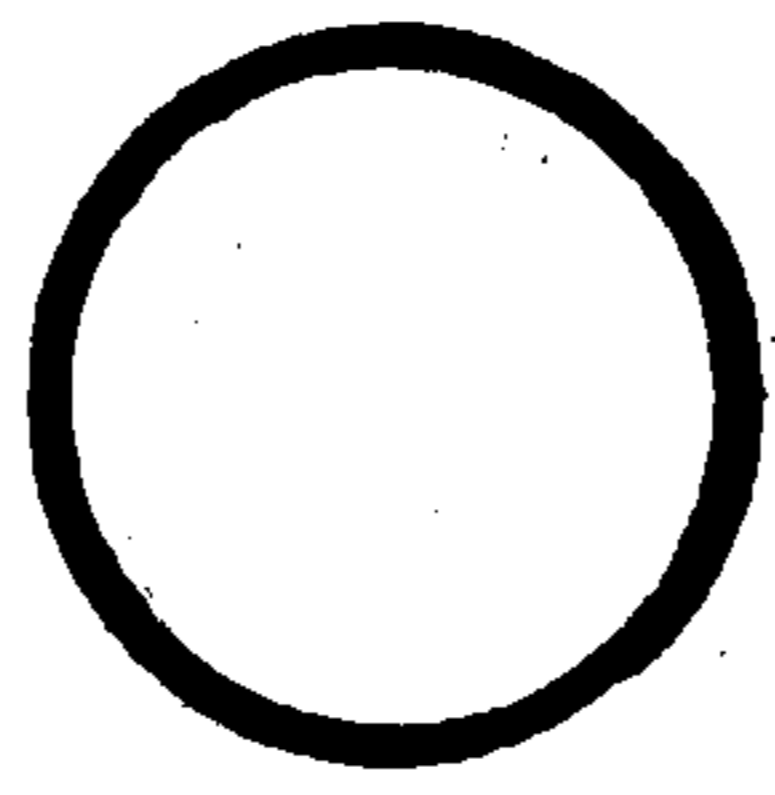

کليمه بي چي په زړه باندې سنگر شي
هنه قام هغه وگړي اوسپن غرش شي
کليمه دسړي برش دشين زمري کړي
لږو بروته دکو ونخپور لښکر شي
کليمه لکه بوته چي دا کسير وي
ميس حوانان چي ترې نه وحي نوسره زرش شي
ننگيالي په جهان پتي راتلي نه شي
دوي دهرې سرخپري وتلي سرشي
دهرکورانغري تود، تياره شي وراکه
مېرني خلبي په هرلوري چي وراشي
له تونگه د عيساي چي نمرې وخوري
که دختو کوکوستان وي په وزر شي
دمد هب دمدرسي نه هيله نشته
چي يو چيني هم دبدر لېچور شي

۱- لره کوز

۲- سرخپري = د جنک غالي سرپړ

۳- تونگ = شکور

دغليم دبيريڊ او چيغني حاجت نشته

لاس ترگريو وچي پخيله سنکروال شي

دکوري قام بدخور منجي په خاناناري

په تبغه که باتوان وي تش پيخال شي

تانگ دکتي، ديرغل يې دلاس وحي

چي د چار اتلونگي توري ته اتال شي

حلمي وارو په خپل اصل دي لالونه

درونه لو چي شوک نه وي کوتي لال شي

جماتونه، مدرسي او چيني د پورشول

خوله چاهغه بانگونه د بلال شي

چي دخاوروله کالبوته

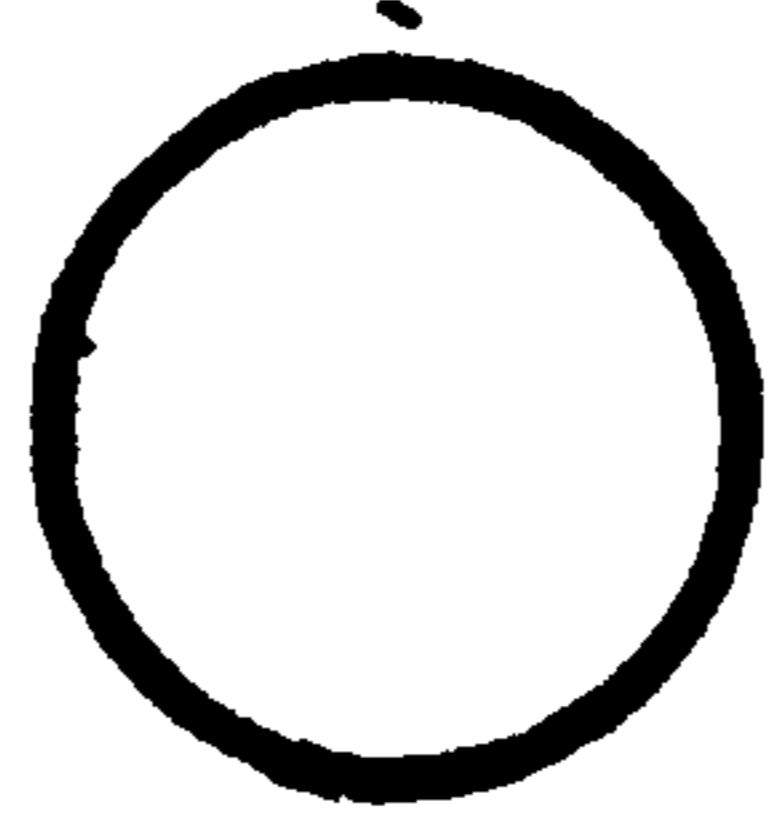
اوده «زه يم» برسپون شي

په اجل ياندي جمل راشي

بنیادم ولارشي تلن شي

۱- چغه = اږه ، ۲- بدخور منجي = بي اتفاقي - اروپيچ ، ۳- پيخال = د

باتورغل - غريبازه ، ۴- اتال = په طمع - په اسره - معطل - ايسار .

دژوندون دغورځنگونولوی میدان دی
چاته پوله نه سپوږمې اونه آسمان دی
دفطرت غېږه پیرانستی ده هرچیاته
بودد هرچاهم په قدر دخپل توان دی
دا په تاده جوړوې کاتې که توره
خپور چاپېره دجنګرېز واره سامان دی
نیمګړتیا کره می تهوې اړ په مت دی
مت کول د بنیاد موپور په خان دی
چې پزده د سور کووینو کښې دی
دهوهنی د ګڼه کمی پدې جهان دی
د باتور لمخې دنیا ده بهله بهله
یو د خوړې، بل د لوړې وږی خان^(۱) دی
چې سر مزی د نونبت^(۲) یې په لاس درکې
دلوی برید په ننداره دی اوس نړوان دی

۱- وږی خان - وږی انوونکی، ۲- نونبت - پیلات - ابتکار

چچا دٻوٻيم ٻٽول رنگونہ

يکمانہ شي يکونگ شي

لکه غوندي چچا چري شي

اباسين شي پٽور خنگ شي

سسل مخونہ يچا چچا يومخ شي

نرہيم ٻٽه خان دوران شي

ڪائنات ڪري دپينو لاندي

سلاڪاره ديزدان شي

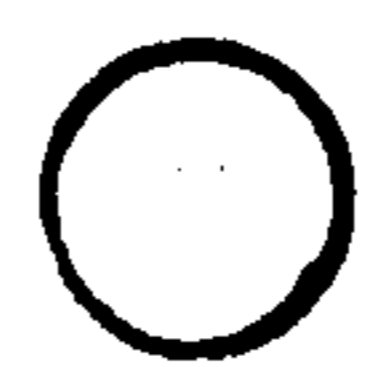

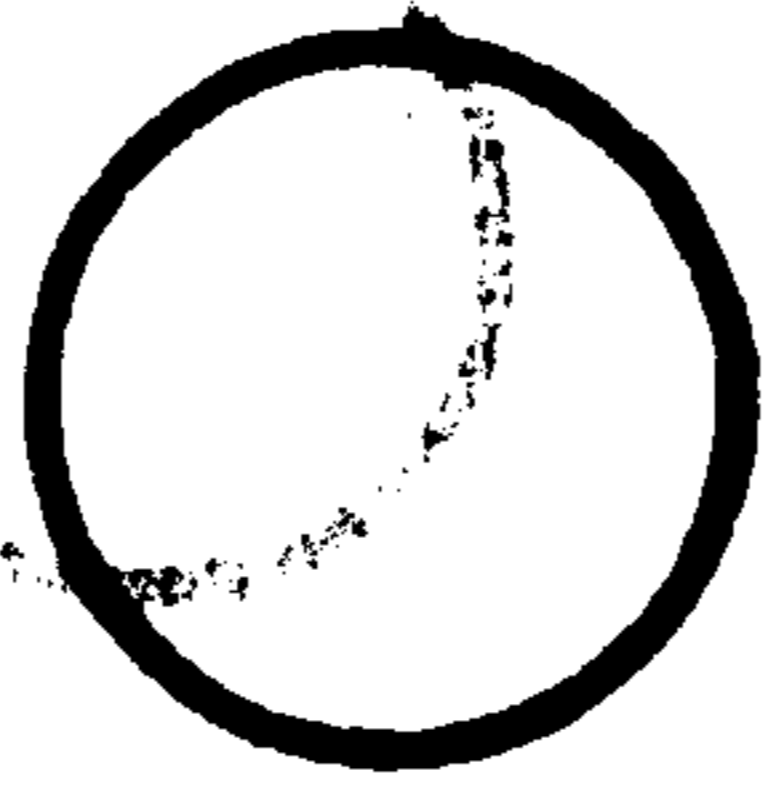
چچا پي نرہيم ٻٽه تنه کي

لکه ٻٽ ساگون سرپ وي

آدم زي شي سل لاري زي

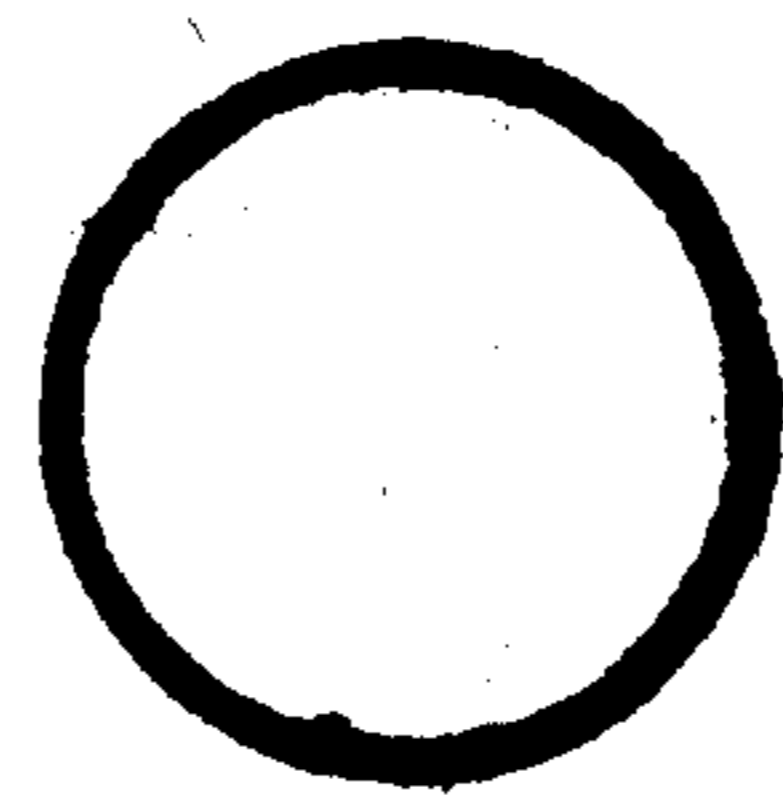
له يودره سل درپ وي

د توريال زړې راخپږي په سوسر کې
دهودي هڅې و باسي لاري غر کې
توربر سينونه پي خپله غمازگرشي
مېړه کله پتېدي شي په لښکر کې
"ستورونيا" کرښې د خېکې کرله ماته
نځوي بيرغ د ستورون خپل دوتر کې
مرجونيا د نهنگانوله کاله نه
ملغلري را پند کړيدي خادو کې
زهرې خويه په يوماري ورپرېوځي
بله ماره پي نيولي وي نظر کې
مردکي، دارو، بتک او اور بشينه
دغه توکي دمېرونووي سنگر کې
هره ونه خپله خپله ميوه نيسي
چا موندلي دي کروسکي پکي کې

۱- ستورونيا = (په دوزن د مرجونيا) د ستورونو وښکاري

زردار هغه کور کينان دي

چچا شروندي بنياد مان خوري

سره بخور په پته يې نه خوري

سینه برسپري په ميدان خوري

د بې پرسه کلو خلک

خه ملا، خه دوتریان خوري

يووری يې په شا پرووی

بل شني لښتي بار کيران خوري

د باطلو لاجواره ده -

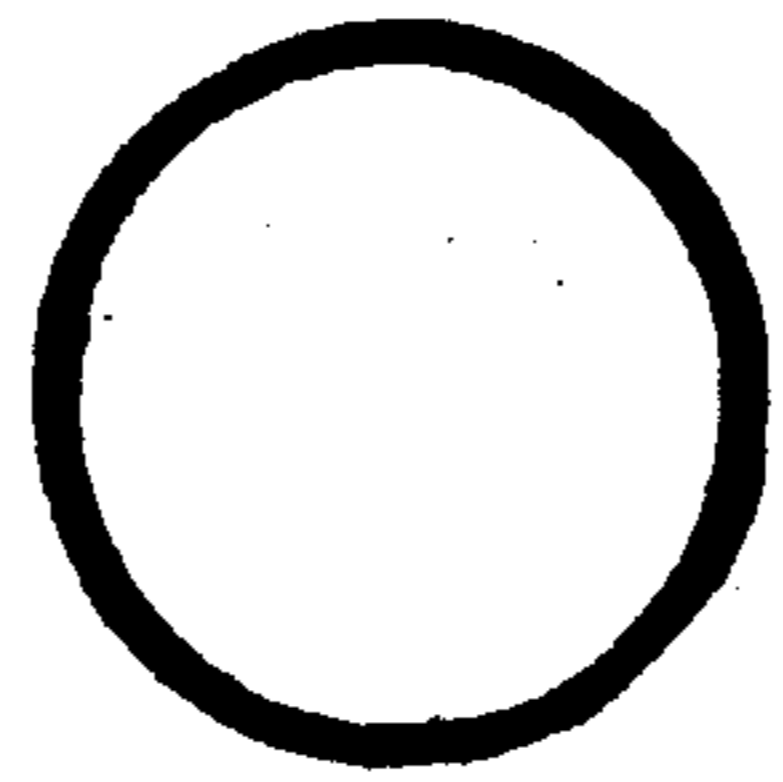
په برمت يې بې کسان خوري

سروايات را پاڅېدلي

په حملو حملو قرآن خوري

د آدم په بدې ورځې

کليمان وارو خپل خان خوري

چپا پە مندە دەودە يالوئۇچى
لار پى خود كرىپا كرىپى وي
چى پە خرخ باندى سورى شى
دەغوتور و لاشى وي
چى لە اورخنى ونە خى
نو هغه پىرپا اومى وي
لە چپو چى انكوچە شى
پولادى هغه سىنى وي
چى جنكرىپ ژوندانە وي
دېرم دېكى پى شىلى وي
چى دىمەت جمال پى نە وي
دەغونا ندرى كىلى وي
د باتور و هنى كورە
خە كە يوموتى بنى وي
چى وھى دىنكسى تورپا
پە هغوكە تنكسى وي
چى شىيانى پى تاونە شى
نو هغه لىندى پىرپا وي

چې وهي د تنګسې توري

په هغو کله تنګسې وي

سپوښي، ستوري، ستور تېليزي

د مېرو نوډير آستي وي

د سر هڼکو غور حنګونه

د تاريخ زرد زريني وي

د اخلاص د شا هسوارانو

منزل لوي، لږې توبې وي

چې منګل يې د زموږ وي

د هغومارې سګې وې

په لاسمېو باندې غرونه

د مالوچو پاغوندي وي

پروناورې سنګر بايلي

وينې سترګې پليتي وي

دوزنګ تېتي کن پريانه

چې د بدر ترپيسې وي

د مېرو نولوي لاسونه

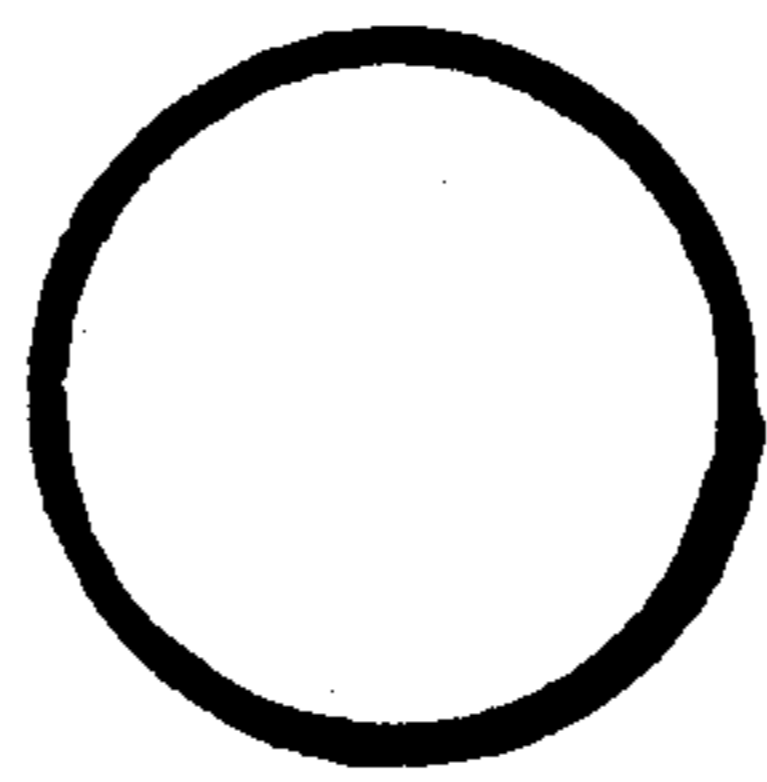
خپله توږې او بلسې وي

د کيدرو په نصيب کې

د زموږ پاتې دوزنګې وي

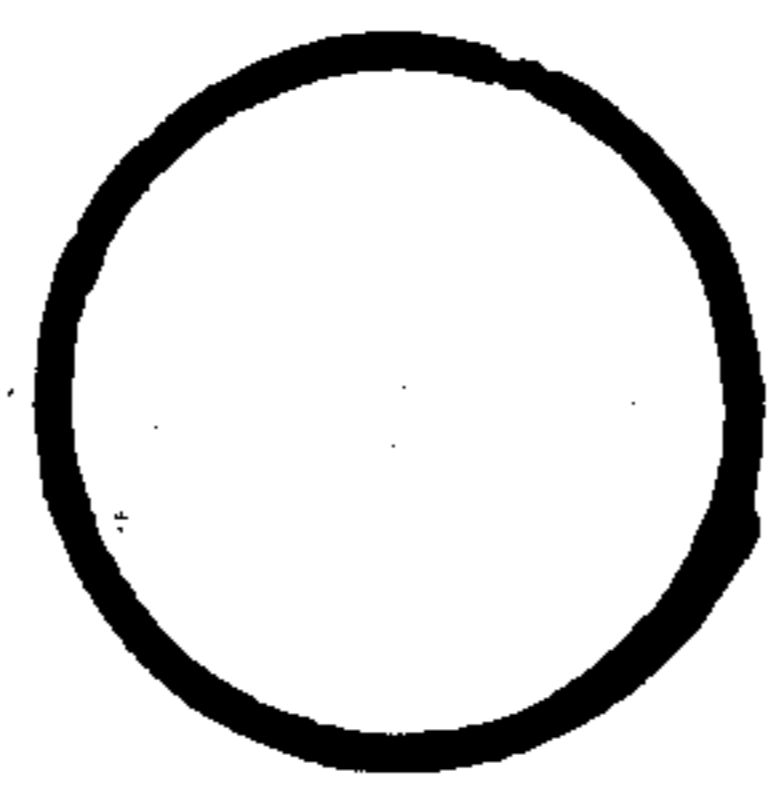
چچايې پښې وي غزولې
د هغو داکې سپرې پوي
چچ له شونده ماتې و خوري
زورې تولا په موسلې وي
د مرثوا کو مسلوکې
هم د مرو مرپې کيسې وي
کونې هم خان سره کونکې
چچايې خپلې پښې کرې وي
ديوسروغ دسيالی نه وي
درندو که پرکني وي

قام دې دې تورو تور بښ کړي
دغه کمال د اولسواک^۱ دی
هر دليت خپلې دلسې ته بڼه وايي
دغه دستور د دله بازی دی
پلویان راوړه، ناحق به حق کړي
"قامي جرگه" کې سوال دلیرې دی
چې "جرگه غړي" ټول شته منان وي
واړه هېواد دی ونډې ونډې دی
کاواکه درومي واکمنې دلسې
خوک پي دمخې دکاواکسي دی
د"سلا غونډه" سپېڅلی لار ده
ولې هله چې دحق په تارده

-
- ۱- اولسواکی = دیوکراسی .
 - ۲- قامي جرگه = پارلیمان .
 - ۳- جرگه غړي = ممبران .
 - ۴- سلا غونډه = دشوري غونډه .

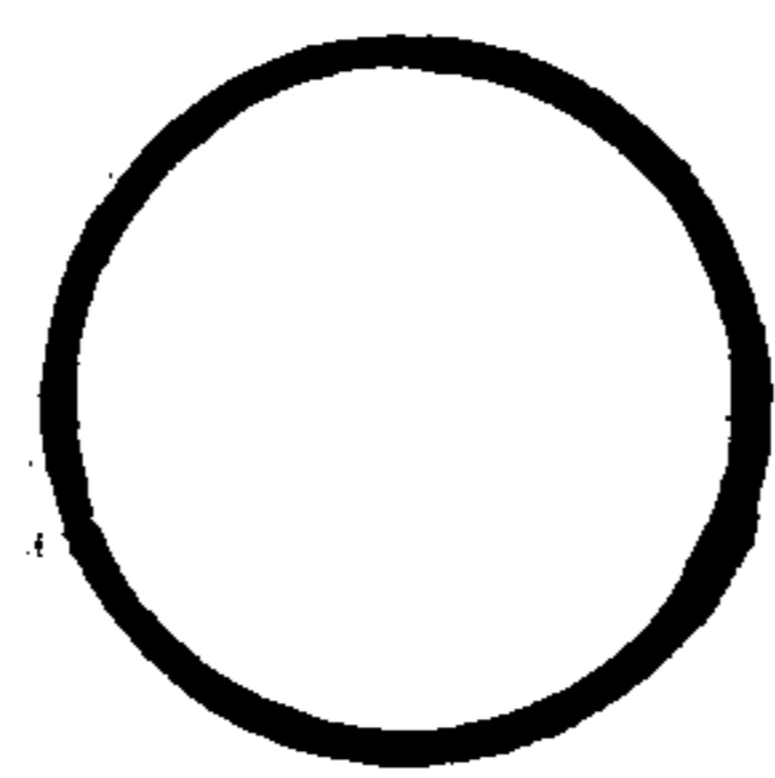

ولي هغه چي د حق په سر پي ننګ دی
 واره شروند پي دکتاب په رنگ کي رنگ دی
 چيلي نه اوښکي په سمخو، په لغمونو
 بېل توره د باطل سره په جنګ دی
 د جهان په "دنگ قامتو" سر اوښکلي
 سالاري يي په نړۍ پوري قلنگ دی
 هم د علم په دنيا يي بيغ جگ دی
 هم چاپېره يي د بڼه سر پيټوب دنگ دی
 هم پي کته، هم پي منځ ملازي ورکړه
 خپل پردي يي په نما تخنه باندې رنگ دی
 د زيارت خوړدو ته ناسته يي کتابه!
 ستا کور لاري ولايت د پلي رنگ دی

منکران په دليلونو منکران دی
 او ملا د بي دليل مذهب امام دی
 روښان خيال نه کافر دی، نه منونکی
 د تسپوسه گزوان يي له ناکام دی

هغه خرنک به د بل کاسه کړي ده که
 چې پي خم پخپله وچ او نسکور جام دی
 پوهگري ترې توهپوي، خي په دده
 چې ملا ورنکاره کړي کوم اسلام دی
 ليشکي له ليشکي منگوري زېري
 خان وگور په جهان دې خور سام دی
 مذهبون په کړي د نيسمنانو
 دشته منو خوندي گتو سام دی

خدای شروندی مال پي ميرات دی
 خېب کچه ناروا دي
 دي دېولوچې د خدای دي
 نه نرما دي او نه ستا دي
 دادلاد دوران سردی
 دوتريان چې په کړبا دي
 د هغولېچې تاوېري
 له پېرونه چې په غلادي
 له نرما، له زمای نه
 پساتونه په دنيا دي

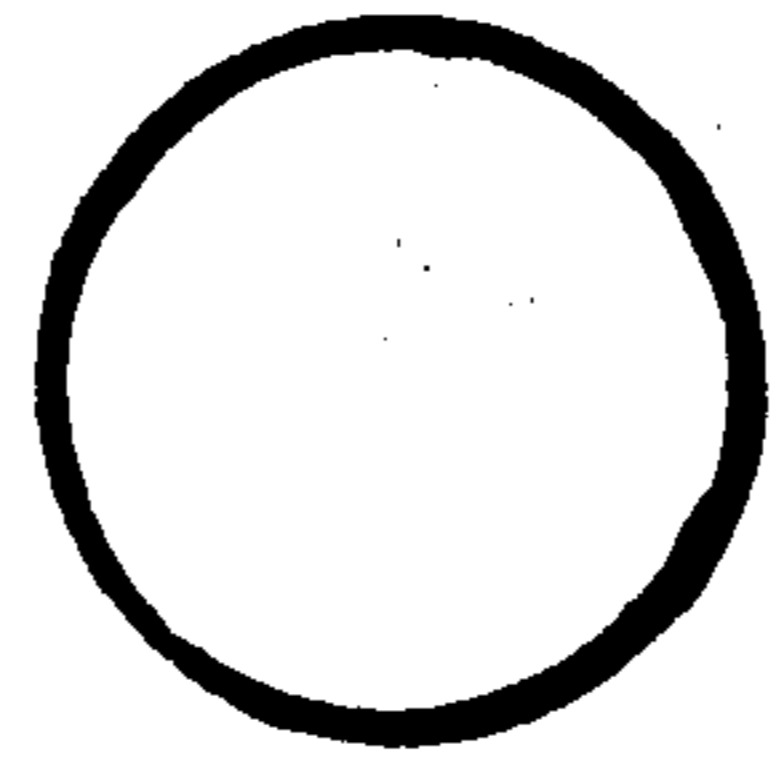
۱- خوندي = په امن - Safe ، ۲- سام = بند بنا

چې لسینن ترې لاس نیو کړي

شاه مېړونه د اِلا دی

امانت دا ولیا دی

چې له تاخني سوادی

چې د حق او د باطل د غره راشي

د بې لارې پلار نیکه په لاره مه شي

چې توره^۱ یې د بتانو لړ ولوي

خدای دې وگوماری ته هغه مېړ شي

چې یې غل غدو له ویرې بلوسنه کړي

په مور چلو د قام وینس هغه لیمه شي

چې مرثرواکی ولسونه پرې رغېږي

که یې سل خله تويي، هغه تاریخه شي

خه زرغمی زرغمی کوي چا قهرمان ته

که ملا و ترې، هغه توریال به ته شي

غرونه غرونه واورې هله به شي ویلي

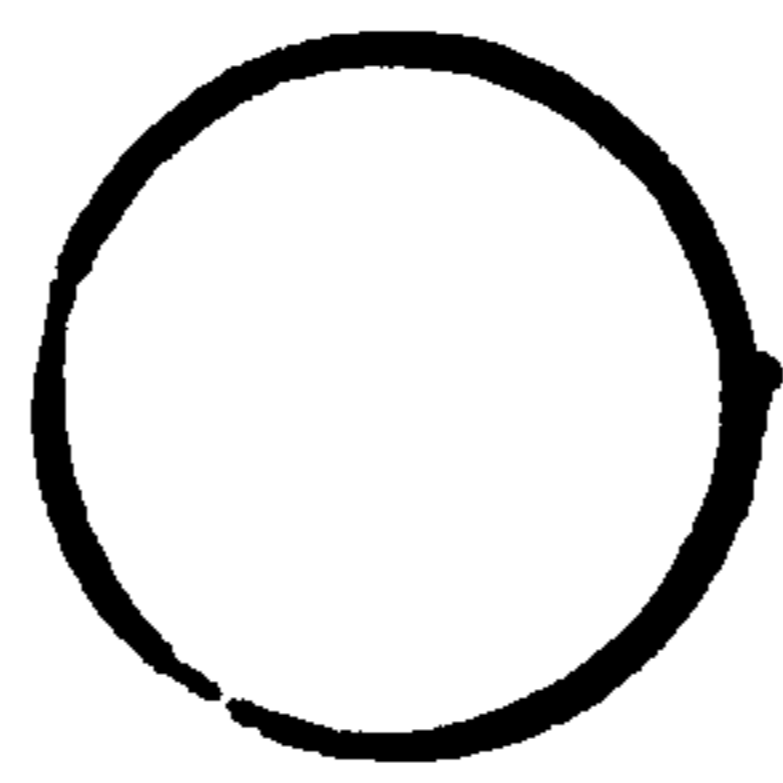
چې د نمریشان پرې سور په ایشېد شي

چې یوه پلارگنی ومانخی اولس ټول

ته به هم دا ولسیاسو په ولته شي

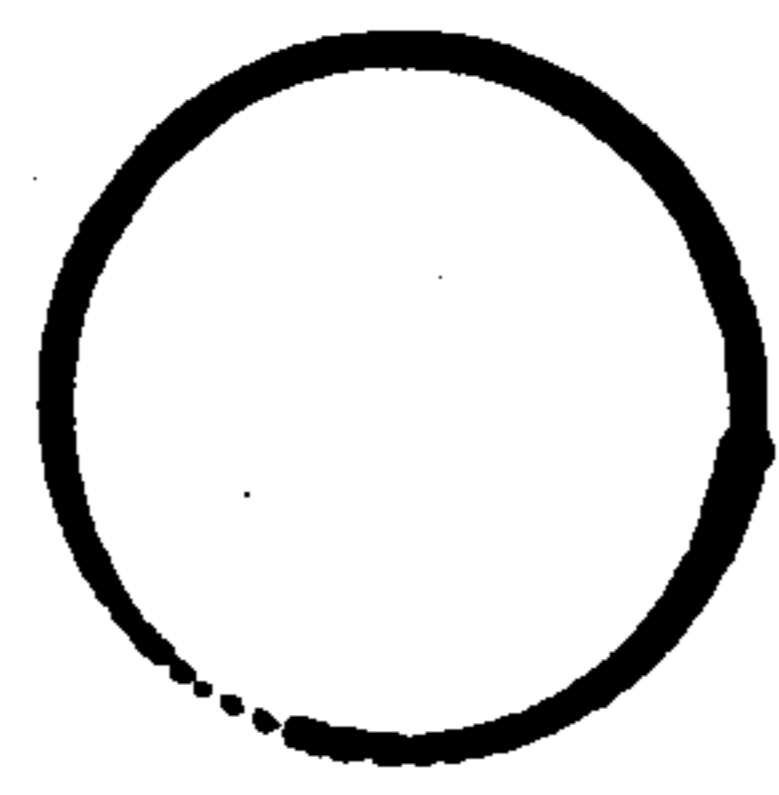
۱- توره = دستور- قانون ۲۰- په وله = په ډوډی - پېښه وړخ

چي راشپيل دي په راشه د آسمان پنج کره
بيا به هله د سرې په نوم باله شي

چي د کړاو تندي خوږې خوږې شول
د قام جوښي بيا پلوشيني شوې
د سر بندي کرامت وکوره
د ازغون غېږې گلور يني شوې
د پلار خپري دي کائنات دی وارې
کاش چي دي توري بيا پلريني شوې
بامورزي خپله به راوړي ووي
که د پروکي دي ما بښيني شوې
غراو واغه يې شيخ ملي ونيول
چي د زمري سترگي تندر يني شوې
د توراني لپوني کړيکي سره
خانکي غرانگي سندس يني شوې
چي بيا په رحل دي کتاب وخته
ذري بي ارزه دي نمر يني شوې

۱- مابني = يوغر

ڪليمي لرو شرونديا زهونه پڪاردي

اور له لوتڻي په پنڊه ڪله پيدا ڪسپري

په خوبزلن ڪي له بڻڪو توغور پدو ٺڪو

تر آسمان شربه ڪوونڪي اور تاند بسزي

چچي ٺانو دتني وچ اچي ٺاوستي شي

په ڪرو ويزو شيبونو راتو ڪسپري

د مذهب په گن خور لولختو لهر و

د سره سوري د قامونونو جور پيري

هڪ ڪلمي بويه بيرغ د محمد له

دا په خوار و لشتكونو پورته ڪسپري

مرد يوي مذهبونو

لار چانه شي رهنولي

د بوذرغ انقلا بونو

آذر نه شي راورستلي

د شروندون او بزدي ڪسپري له

کا ئنات به چانول وي

له موجود خني پشسا به

تر لوگينوي پور چاتل وي

○ چي په هغو شرعوننگ کړي

چي پرېا کسړي وي وختونو

گويان لره توزينز کړي

د کورونو، کفنونو

○

د باطل سره په جنگ کي

نه نيم سول شته، نه سرشته

د خليل مټ دي تود اوسه

د آذر چي بت کړه شته

○

د هندو عقيدو بنا رکي

انقلاب رابرسېرن شي

د زړو خدايا نومخ چي

ولسات ته کرغېرن شي

○

بتان شي د حکم تبی

بتکورونه رانسکور شي

چي د زړونو په ورشو کي

حق زرغونه شي، سمسور شي

○

○

خيلان چي له تولى سني
د خدايانو وهر گول كړي
نولو مري د دې خدايانو
خدايي وړيوچ گول كړي

○

كليمان د فرعونانو
پاچايي هله غوزار كړي
چې بي لاري ولسات ټول
د دليل په زور په لار كړي

○

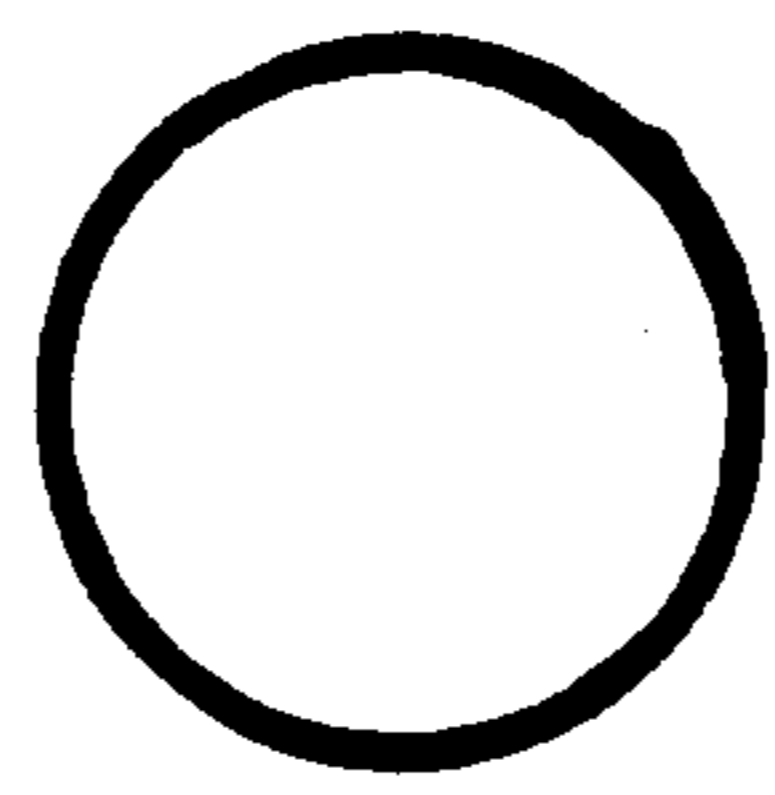
د كلیم د درني پرگني
خلفي ويا واره زبرگي
هم بي كته ، هم بخښنه
هم بي متا ويا هم بي سترگي

○

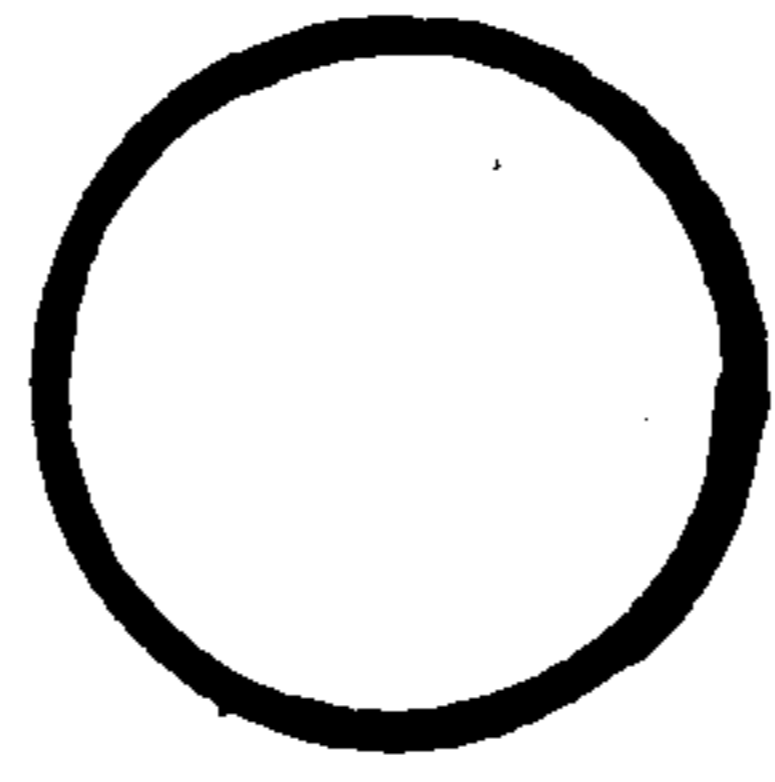
چې دوخت اړي كړي كې
چاي تينگ لكه د غرو
د خپل پوخ "زه يم" په مړينه
دهه پرگنوسر و

○

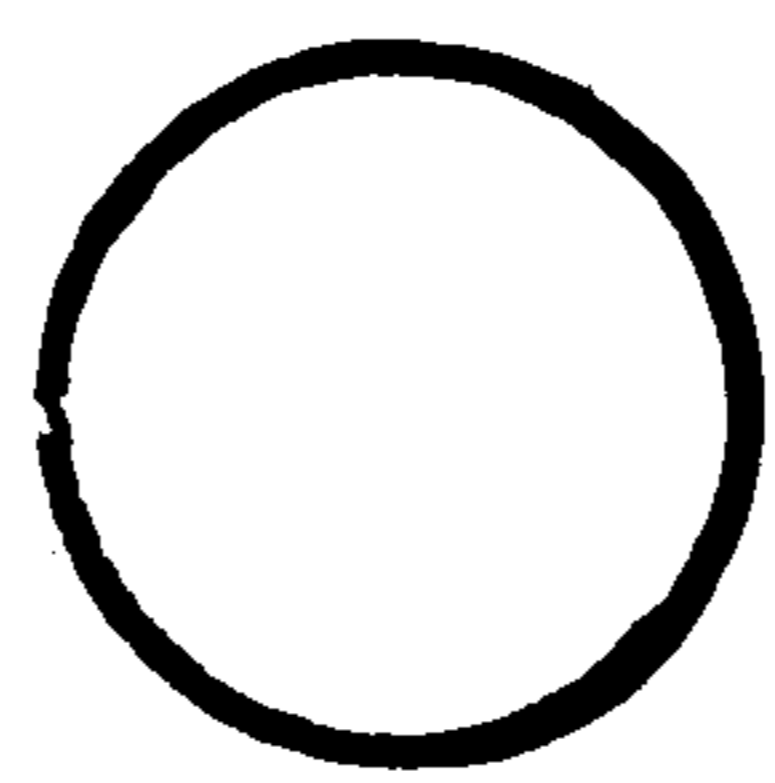
۱- پرگي = پرگني .

اوسې تش د عقل اند پښنوسره
خې په تياره لار او راوړاوسره
عقل که سقراط دی، بريالی نه شو
گريوی په لاس د پر شوکشاوسره
ستونځو د ژوندون له بزمه پړیستل
دل بي چې سپونډی ستوری کرل پښوړا
لا تراوسه لري له خپل دکه بي
لاري کله مارکس، کله روسوسره
کله په یوې کله په بله خې
درومي دي نیلي د بریو کوسره
وينې اوسنکې و چې شي لنبي کښني
عقل چې بلد شي الله هوسره
ارشه دکعبې درشله ونيسه
مل شه ای خيروکه کلیم زوسره

آدمري له مرئيتوب حني آزاد کا
 د'ماکان لبشر' سبق ورياد کا
 چي دبل دخولو ويزم تي رانختري
 دهغو ما نهو کپر کچو خور بنياد کا
 د آذر دبت خاني لپولو ورستو
 شري وړه! ورځه کور د خدای آباد کا
 چي صبا په غرقېدوشي کليمه واپي
 د دوران فرعونه! تن دې خدای راياد کا
 په لوخړو کلي پتا، په وينو پو دى
 دکوچني فکر سالار دې څه فساد کا
 دمري په حای خستن چي زور نيسي
 د عمر انصاف به غل عقوبت ساد کا

له کړپوانه د فطرت پي چي لاس وبنکه
 هغه قام به زړه غاړه کيند کچلول کا
 لا الاچي پي توره شي د تهلوني
 هغي ډب به يرغلونه د منگول کا

«(ماکان لبشران يوتيه الله الكتاب... ثم يقولو للناس كونوا عباداً لى...)

حق باطل تور ٻا تور ٻا تور ٻنن دي تل راغلي

حق به نه وي چي باطل سر نه يم سول کا

ٻه پر قامونونہ دي غوندي او بو وري

ٻه سين غاره له بار کير خوشي پر زول کا

هر سپدلي په خيل «زه يم» شاه مپرونه

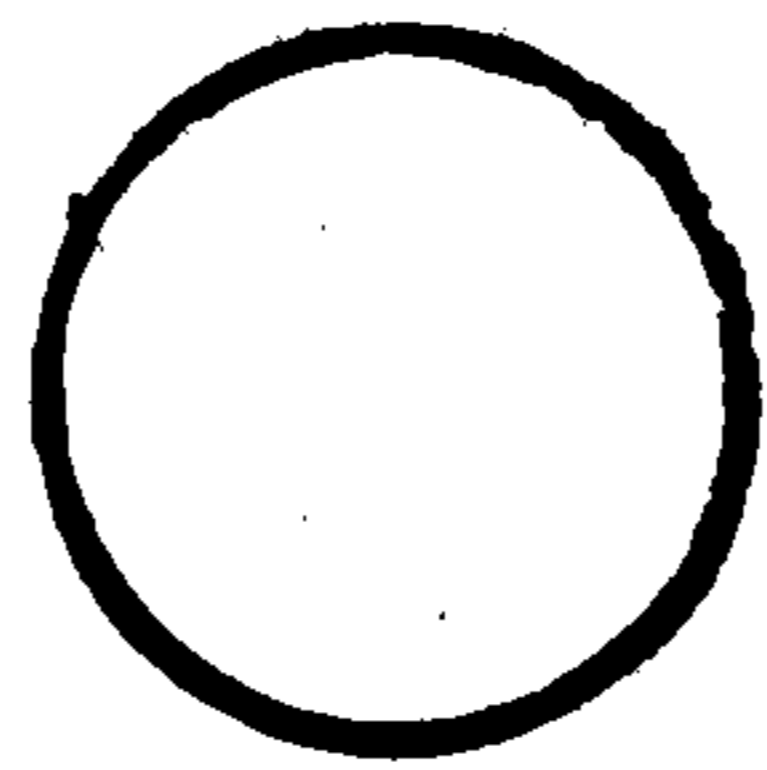
با چاهي زرغون د خاوروله کنډول کا

دا کاڼي يوازي تپرو خلقونه کري

خلق اوس هم پڙوندون لونه بنجول کا

د دي کلي خلق ټول سر پيخواره دي

په پوډو فصلونو بلوسي خيل ته شپول کا

چي خانکري سود پسې پي شي وکري

په ټولنه کي سوراوړ په غرغنده وشي

د شته منوشته مني چي خمار وکري

انقلاب دنيسمنا په راتلوشي

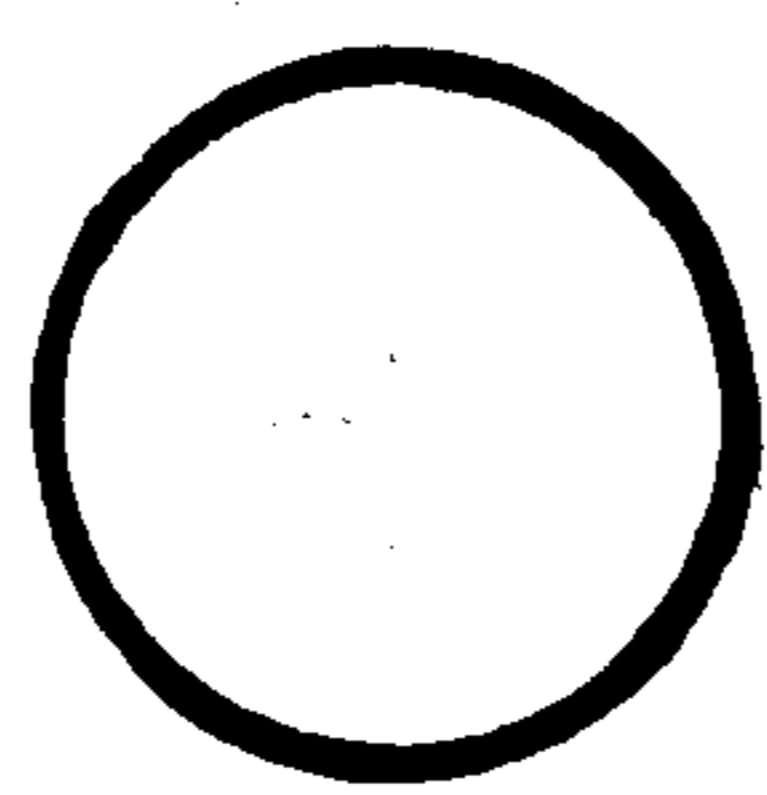
چي بي وس دي دوسدارود سيالي شي

د زرداره تيپي دا کله پيرنوشي

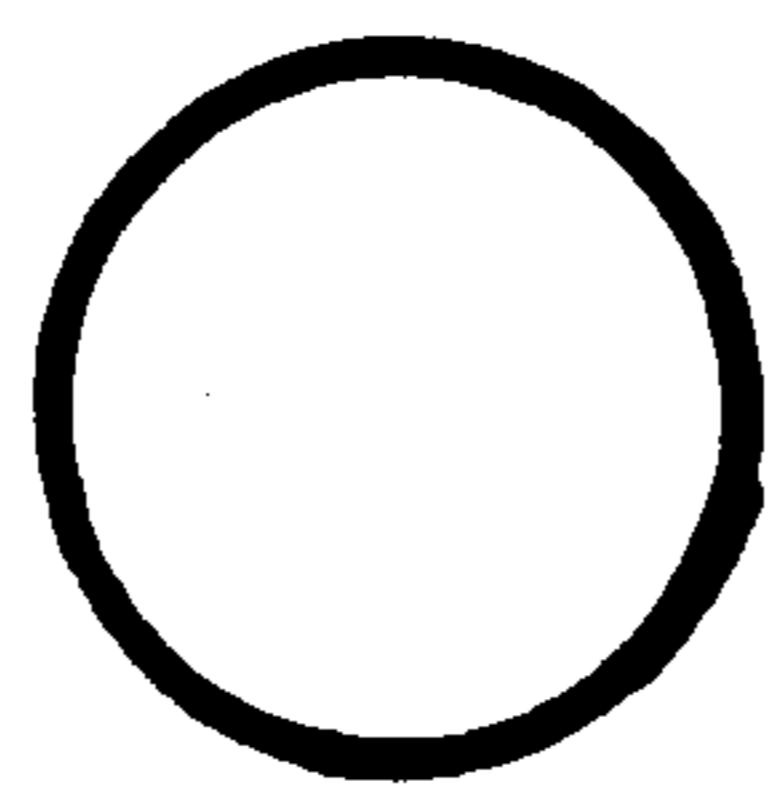
دوتريان دلونگر غمونه نه خوري

له لپوه کله زړه سوي دشپنکوشي

زرداري د پردو وینولوی اغیردی
اغیرلی عقوبت په چاود پدوشی
الاچی داو بننتون د قل العفو؟
دوترونه چی ورو ورو په مکبدوشی
هغه کارچی کلیمانوته اتال دی
هغه کله له مارکس اوله روسوشی

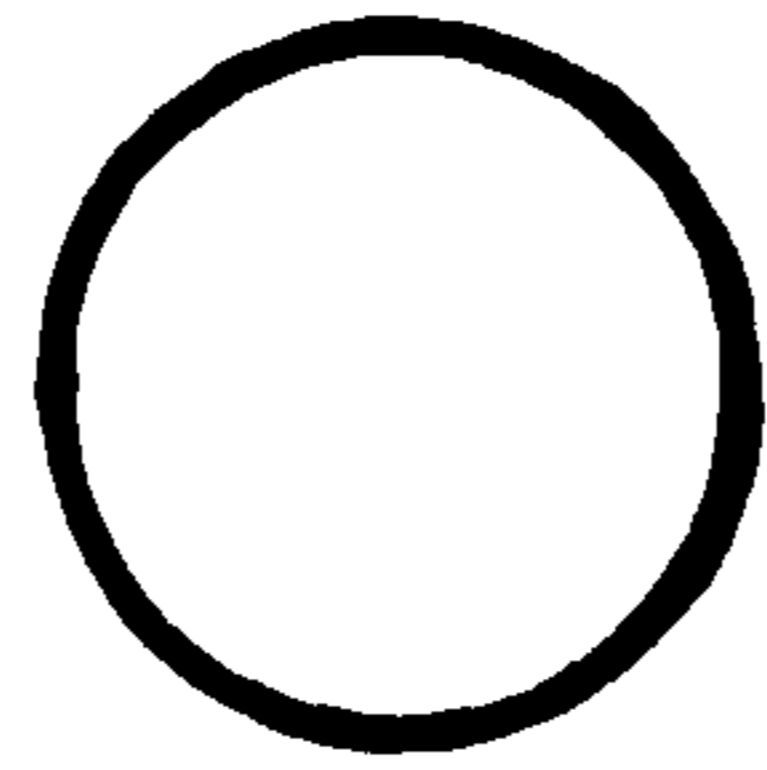

له دستورد باتورانو چی بی دک دی
خود په جاله کی پیدا پی منگیروک دی
چی پی شروند د خدائی لاری په لاری
هغی سیال دی، هم بزین، هم خیل وک دی
دمپرونو لاری آسمانی لاره
منغروته لاری تل د دوپرک دی
له ساده ایمانه خاری فلسفی شه
خستنان چی دلروکی دبتک دی
شپنکی گوره غرضونو شرمخان کرل
په برمت ارم په غوینو دکندهک دی
دننگیال وارہ کارونه، هلی خلی
دنسمنو، بی اسر و په کومک دی

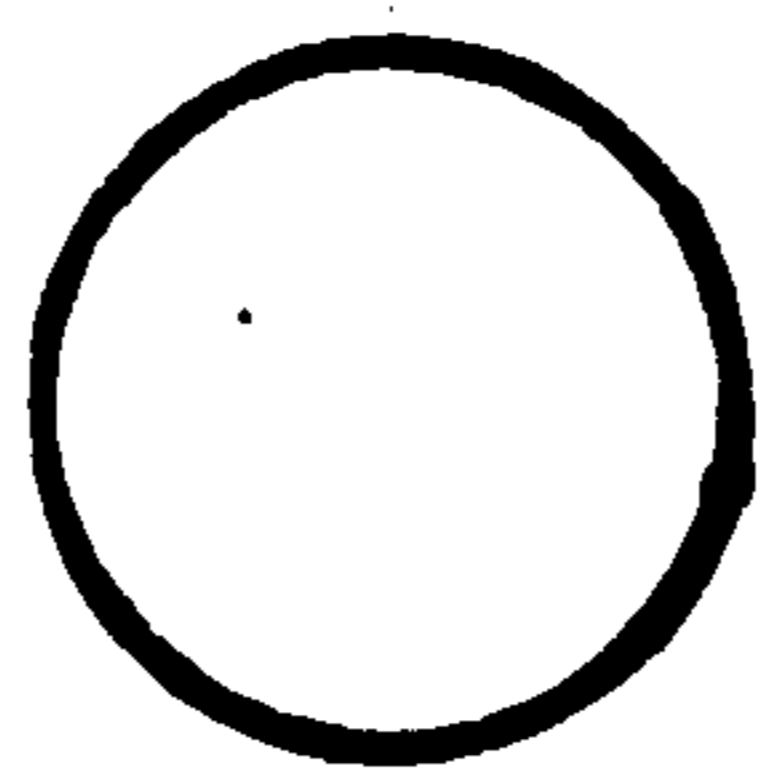

تورخنکلی پری بری راولی نه شی
چی دبدر، دحنین توری ترملا دی
الاجی غوندې دانه راورې یوځای له
شاه حلی له شاه حموکه شاهه شا دی
ننگیالی دسرزهوکی دتورسرو
ننگیالی جگې شملې داویا دی
فرعونان پی چی په مکرکوت بتکارکری
زرکول پی بیا کارونه موسی دی
یو کتاب وچی امت پری ټول راتول وو
یو کتاب دی، اولر^۲وه دوه اویا دی
هر دلیت دخپلی دلې دونه^۳ی وایی
اوامی خلق حریان، چرتی رستیا دی!

-
- ۱- تورخنکلی = چی تور خنکل لری دباطل خواکونه .
 - ۲- لر وه = گوندونه - دلې .
 - ۳- دلیت = دلې غری .
 - ۴- دوزی = ثنا - صفت .

د نرابزې تنگسې کرښې کې
 شونډانه کله ځان پېري
 شونډ غز پېري، او چت پېري
 نرابزه خوږي او سمسو پېري
 د زازې وجود د خیر دی
 چې پېري «زه يم» شپراز پېري
 د وجود دنیا تاغیر خوږي
 «زه يم» کله تاغیر پېري
 د خښتن په لیکه «زه يم»
 خپل قامت وټه رس پېري
 د زابزي ځاندره شي هرنگه
 «زه يم» هرکله پان پېري

دله د خدای ماتي خوږې نه شي
 څوک چې ترې پرانستلی نه شي
 توره به ستاد موزیکي توره وي
 دمېره توره پخېدلی نه شي

نرابزه = (لکه او نرابزه) ماده - چې زین ول کوي - Matter

دگیدر برنجی دی هر چا و خوری

دز سوي برنجی شوکُ خورهای نه شي

که بت خانہ د پلار نيکه ده نوهم

خلیلان غلي کپناستلی نه شي

چې بیغ د اهور پي پي

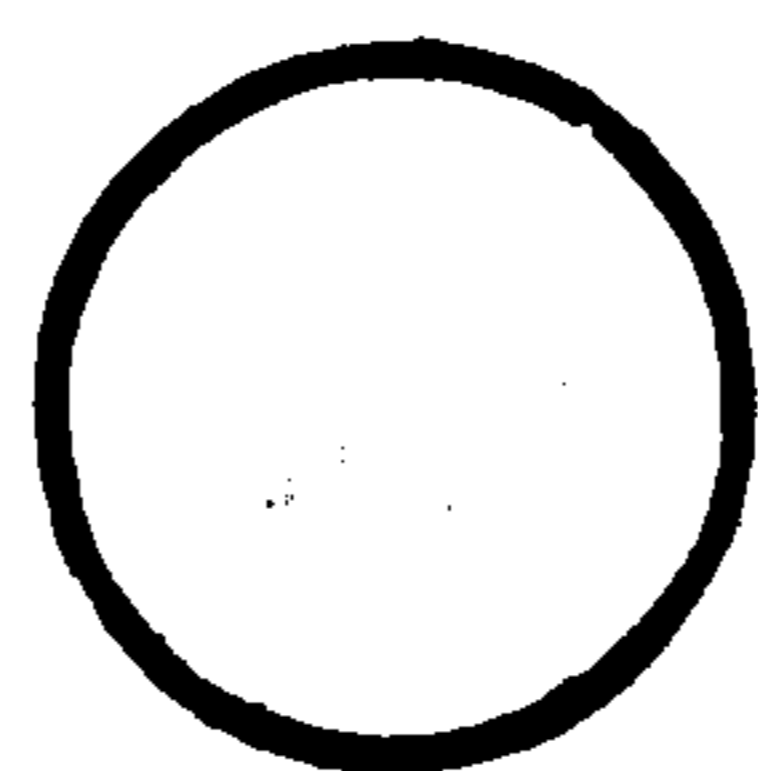
شوکُ په سنگري ودرختلی نه شي

زمانه هر خور که غکې و لاره

له کليمانو مخکې تللی نه شي

دغیر قامونو دکت پي پي ته ناسته

تا عزت داره شوکُ گنلی نه شي

دخیکو نو خاوندان چې اړ وپېچ شي

ر سوي به شوکُ جاله وايه چکو درته

خاني سو د چې مدعا شي دو گرو

بيا شوکُ اړوي بلرونه پودي ورته

په نر نارکې تسپې وپييلي خلقو

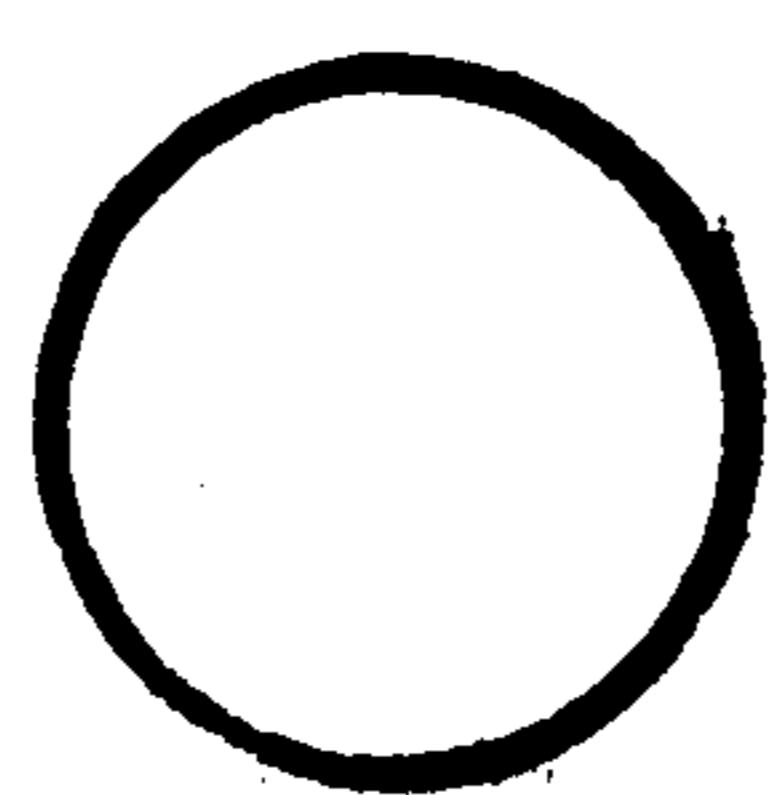
يو مخيزې مسلمان چې لار شي چورته!

د خليل نوم د ثواب د پاره اخلي

شروندانه دي هټول نارې وهی آذر ته

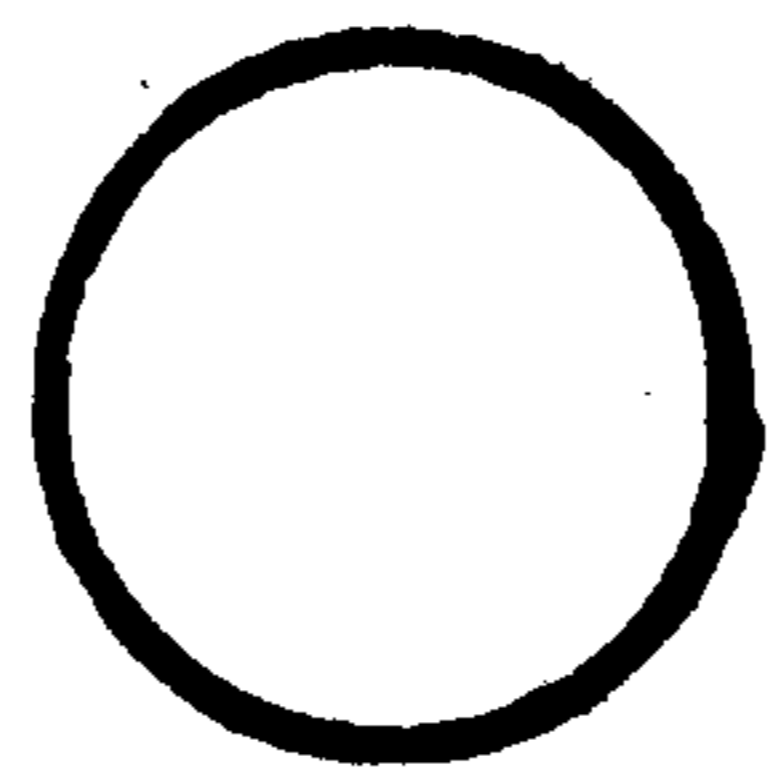
دخیکو و شنان

خدای دې توان د مهنه یات د شاخو کړي
چې په نړه ورکېوتی د یالوی غسرته
د کلیم د پری خلاق هم هغه دی
نیمگرتیاوې چې د خدای رسوې سرته

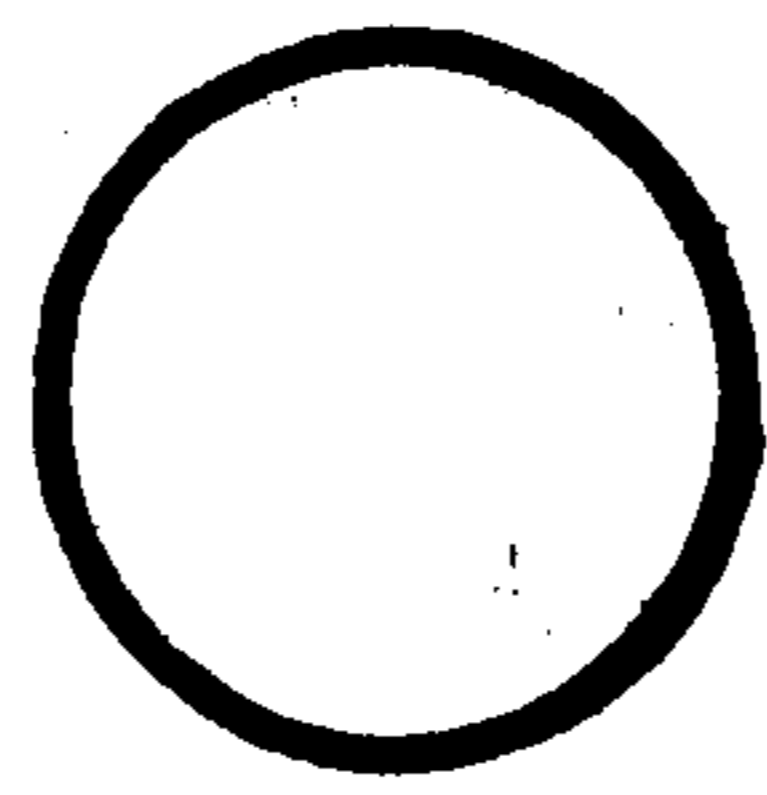
بیا پینار د محمد^(ص) په وینو جب دی
د طائف خلقو دی تیری بیا ورولی
دا جنده ی د کلیمې چې چرته سړی
دا د بدر له میدان راغلی ستسوې
د کعبې په توره کتبه لوظ کوونکو
د سرو نوپه بازو غاری خلاصوې
صدقه د وینو سرو د پتیا لوده
چې نن قام د خپلواکی خبرې کوې
د مسور فصل رسته پیمانې کبړی
د تش توری پیمانې کله چاکوې
سندرې خیری غوڅ کا خپلی غبړې
که او به د الکه و ورځی ختوې
ساقی خم ته د شا کاسه سره ناست دی
خوکه سترگی لپونو بیا وغړوې

۱- ختوې، چې د ختو له وېکې وي.

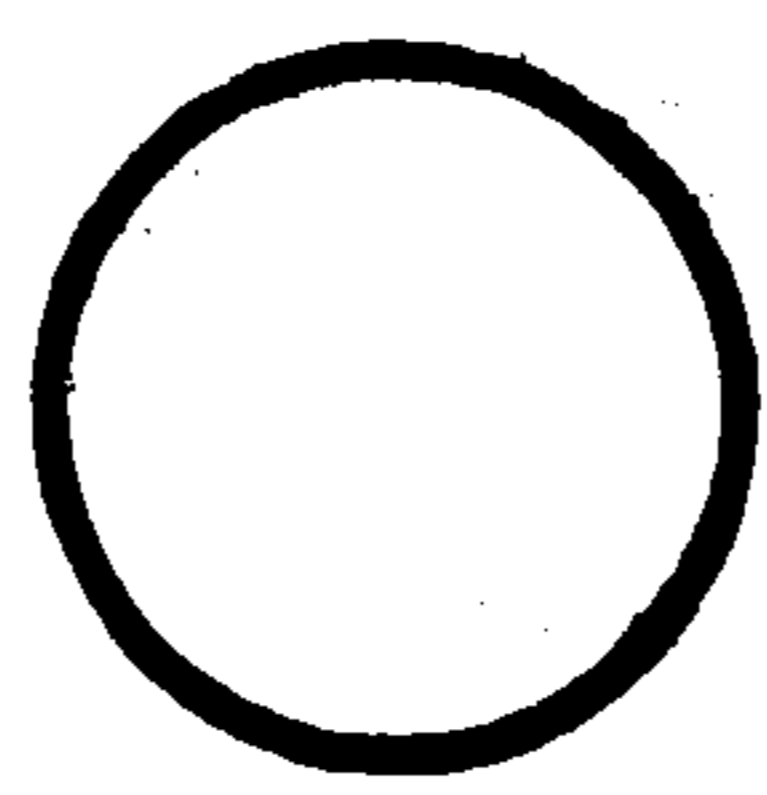

پڅه مه شه د توريال دمردی توره
دمنکرو لا ولاړدی سنگرونه
د شروندی مفکورې خپله دومره خټاکوي
بې لښکرو کړي رالاندې هېوادونه
انقلاب دکليمې راغلي نه دی
حې راجي بوربورکې انقلابونه
يو بيرغ د محمد^ص به تل رپاندي وي
نور دخيلی دی باد وړي بيرغونه
هم پورنگ دکليمانو پوخ تلن دی
راژېري نوراومه او پوره رنگونه
سرچينه يې چي شي وچه، دنده او شي
په غرمبا روان اكاو^۱ اكاو سيندونه
د تاريخ په اوږدې پلني هديره کي
بې له شناختې دي پراته دېر اولسونه

-
- ۱- مفکوره = نظريه - فلسفه، ۲- خټاک = زور - قدرت،
 - ۳- دخيلی = ټول - سراسر، ۴- اكاو = بودم - دک،
 - ۵- شناختی = خازې

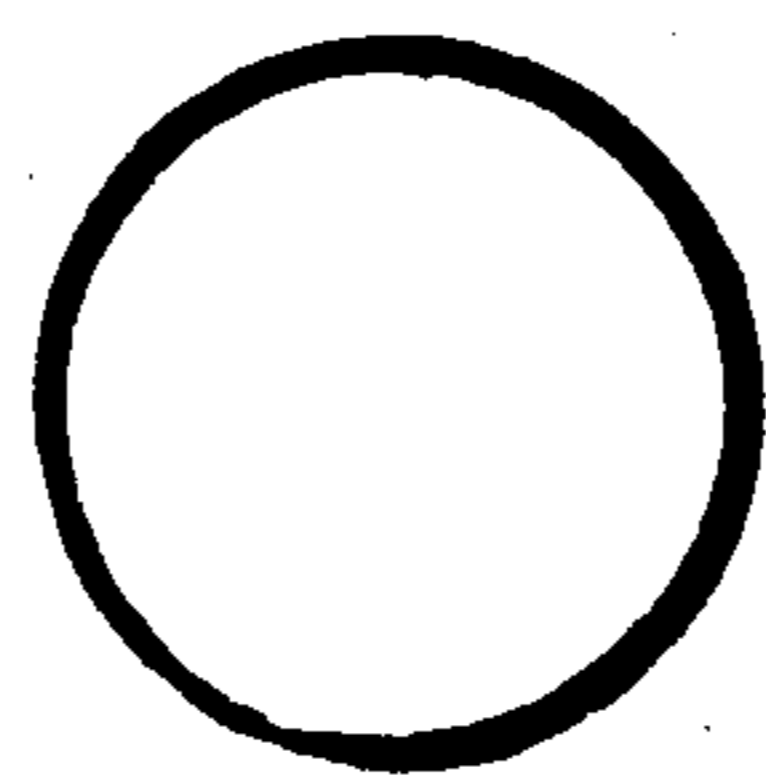
دهغو قامونو بڼه د بڼې شي
 چې ليندي يې دخلوشه وټي پرکې شي
 چې يې گډې مفکورې او هلې نه وي
 دهغو دخپلوکي کوزې جنله چې شي
 داسمې د مشرانو چې يې نه وي
 بڼې درنې پکې پلرني يې بڼې بڼې شي
 لاشه توري بنيادم تشې کاتي شي
 چې په برخه يې يې ژونده عقيدې شي
 د شادو غونډې پيښې کړي د قامونو
 چې يې جس دنوښتون بڼې بڼې شي
 چم په چم دي له خاورينې ډيوې کرځه
 له ډيوې نه عقوبت بلې ډيوې شي

کچ شوملې سره پيل بيل کړي
 زه مانده د شروند شاريل کړي
 دمېره لاره يې وه وي
 چې څه کاندي هغه تل کړي

۱- بڼه، رنگ، ۲- بڼې بڼې، ريښې ريښې، ۳- شوملې، تروې، شلوميې.

چچي په لار د شهزاده شي
 هغه دوه ژبي ساتل کړي
 په فرعون کاندې نسکوره
 چچي دستور د کلیم خپل کړي
 دوه يونيم په نيزه وړي
 که آسونه د پرتې حل کړي
 د بڼې وړخې په تکل کې
 خلق توري پام کال کړي
 د کالاکوترو ته کوره
 چچي په نرسي غيل کړي

د باتورانو نوغی دی خورک
 د رته دي پاتي تش پيخالونه
 دلته موداره خندوي لاس کې
 تش تپوسان پرې کوي سودونه
 د چتو بنکاري دوکزي نه کړي
 هونايي کرخي نيسي با زونه

۱- شهزاده = د کياولي د کتاب نوم، ۲- نوغی = اصل - نوغی خورول - پيخ
 وړکول، ۳- دلته، غوښه - طعمه، ۴- سود = مينه

چې پرې اړې وي د باقورانو

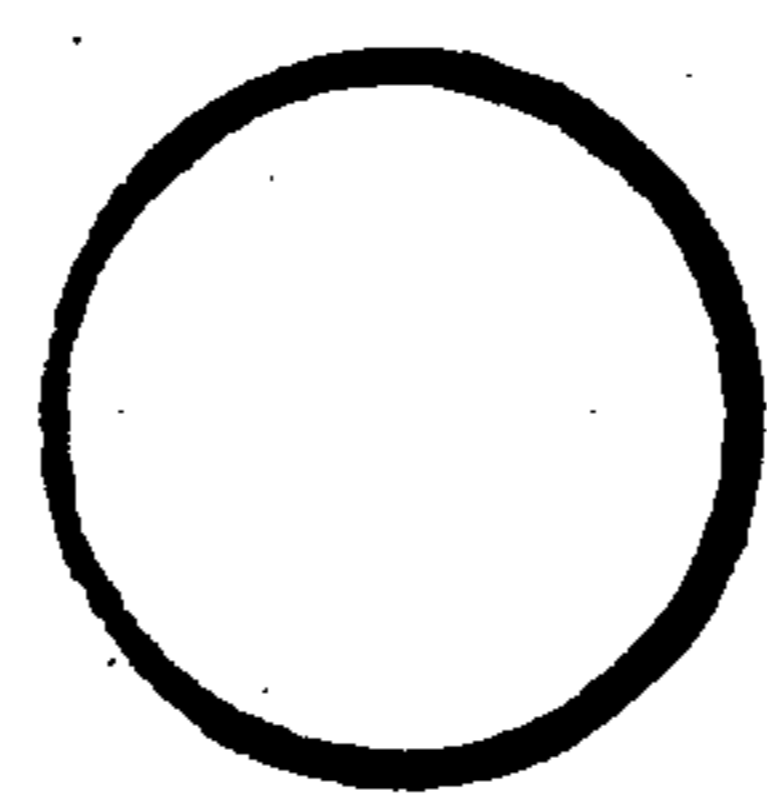
نه بنکاري هغه دنگ نښتروڼه

له خدای اگاه شول او نه له خانه

طالبان وايي کوم کتابونه؟

غرابين زنگ شه، اوتورې پخې

پاتې ملا دی، يايې بانگونه

وگړي کور په غورنو وپورنو

نمري له يو بل راشو کول کړي

کارونه واره دلاس بري دي

خوک شي سکوندي او خوک سکوندي کړي

دشته منانو دینکان راپنه دي

د نېسمنانو وندي ویشل کړي

يو پښور هم خپل نوغې نه خوري

آدم لکيادی آدم خورهل کړي

خوک په خمچو پسي رانده شول

خوک په اوبز مکوکې شوندي وهل کړي

۱- خمچي = دنرو جوارو دودې - خوار خواره، ۲- اوبز مک = غوره زېره خوراکه - شاهي

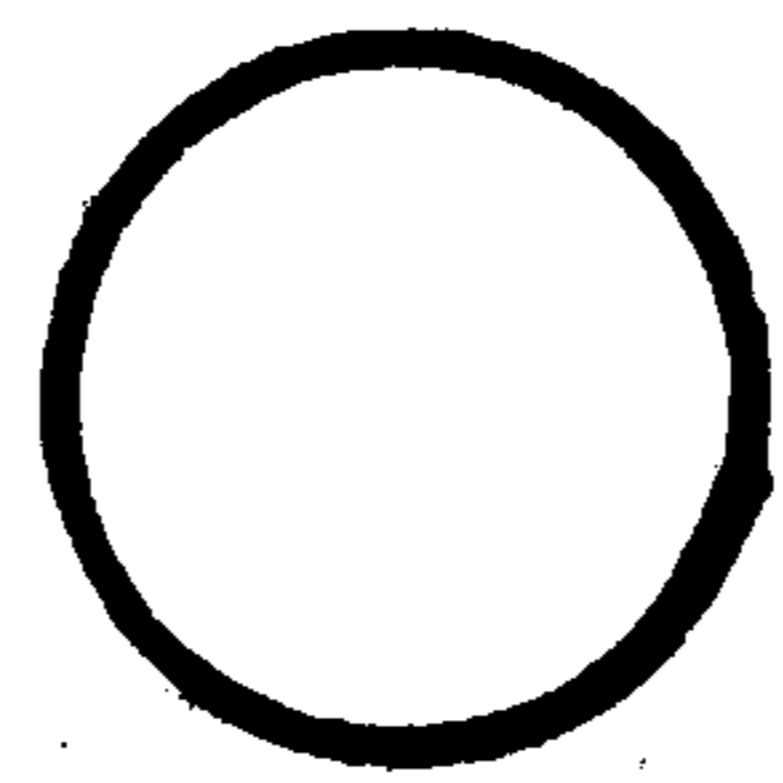
خواره، ۳- شوندي وهل = لکه خاروي چې په کيا په تشه خوله ووهي، ولې خوري يې نه.

د قبر حای د لولن کړنشته

حکمک وال حکمکې را انغارل کړي

د ورهیتو غوښو د دوزې خپشې

خالق آخر به منخ ته کېدل کړي

د حکمکې منخ چې په بله واړي

دا انقلاب دی، هم دا پکار دی

چې سپوراو پلي سره یو سیال کړي

هغه ریښتیني کاروان سا لادی

وارته دې خوله زرغی زرغی کړي

نن را اوچت شه هم نن دې واړي

مېړه د عقل، غوښې د ښکار خوري

د عقله پلي پخپله ښکار دی

هرسې حانته ترخزه توبزي

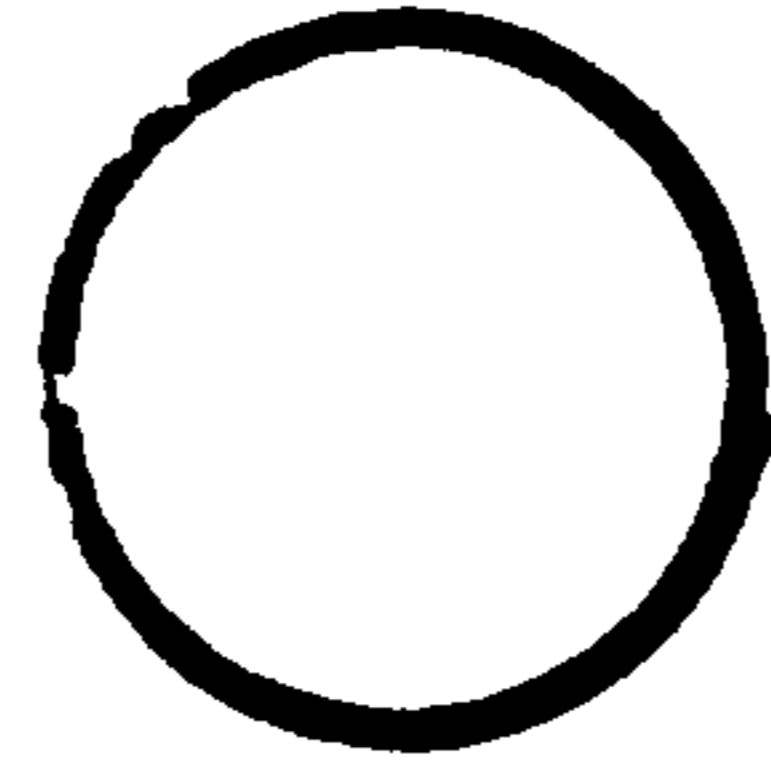
یو شو ماړه دی، نور ولس خولوی

کلیمه وایي په شرنګ یې نه دی

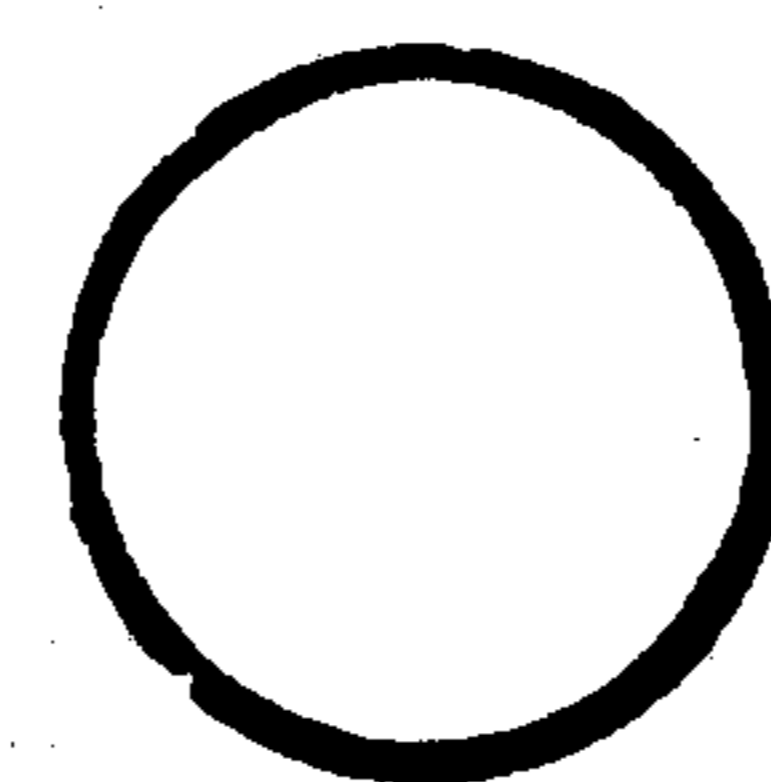
یو سړاوبل سر عالم یې لاړی

دنده په تن کې زړې زرغون کا

بهر بیا کوره خه رنگ بهسار دی

ٿرونڊانه ڪله پلٽون ڪله گهونڊي
 ڪله مل شه دٿولي ڪله بئيل
 ڪه ڊي زور دنهاني بدلولو نه وي
 د دوران کوخري خوره اوشه بدل
 در ناوي اوسپڪاوي په جسوارڊي
 ستا په لاس ده ڪه گني اوسپي ڪه نل
 نسه توره گوري لار ڊگهي نه ده
 تورياليه! چي خونہ شولي حق مل
 ساد، هغه چي په خولوي ڌندي خوري
 تيار خورڊي د هبه ولسي سا غل
 ڊيڪونو گول پاڪ وي تل له ويري
 درغلان او دورنگان وي په زلسزل
 ته ويه وي چي کوچي ماهيون بارڪي
 اوس وهي بهي ڊايل بند شمال اوربل

حقتولي ڪني پرت هر نظام کي
 بنيادم له خپله حايه راغورن پوري

دڪوري دسري ٻٽوڪري ڊپاره

آدم زويي بل آدم وٽه ٿيٽي پري

يوشته من دي چي ٿولنه کي ٿولوڪ دي

نپسنان خو پرجع شوي تل اوس پري

دنا چاروڪت باندي ڪٿوي باندي

دچار منوڪتوي بي گتي پخ پري

دبي وسو دخولو پي ترمو شاخو

دوسدارو ماڻهي رنگ، خبي ڊڪ پري

درناوي چي پي مورڙي يا پي دوتروي

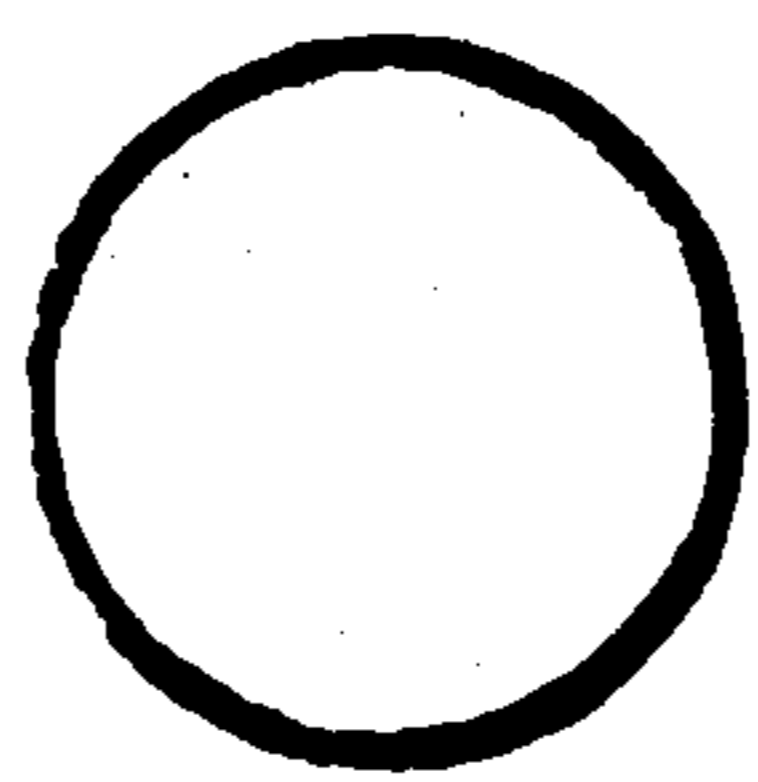
لوانگر به پي گنجيڪه خود ارز پري

بي اسري آسمان ته غوندي غوندي اري

په ظالم چي به لاکله نسڪور پري

په زوخره به بي غرونه شي ٿول ويلى

په لرمون دڄمڪي داسي اور ختڪ پري

بي ٿولني ٿرون دون شه دي؟ شنڊ پسرلي دي

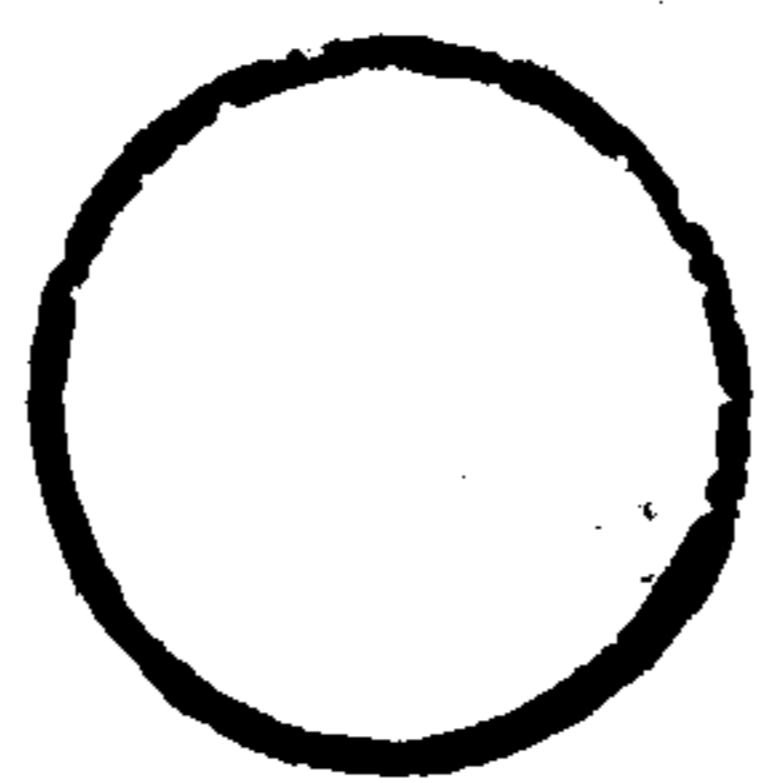
بي ٿولني بنيادم شه دي؟ نه شي دي

ٿولنيزه ٿوند سمسور دسري جس کا

دٿولني مدعا وارو سسري دي

۱- موري = پانگه،

په ټولنه ريزيكي لسوي قهرمان شي
 بې ټولني قهرمان هم ليشتي دي
 چې ټولنه دي ادا م په كلیمه وي
 هله وايه چې خپلواک د آدم زي دي
 د ټولني سره مل ، د خان خانان شه
 چې ستا «زه يم» د شروندون خانگري شي دي
 چې ټولنه يې باره دارټيا ناخلي
 هر بنجني خپل چارو کي هندوگي دي
 کلیمه وارې نري يوه کورمه کري
 د يوې کورمې خوتل يوانگري دي

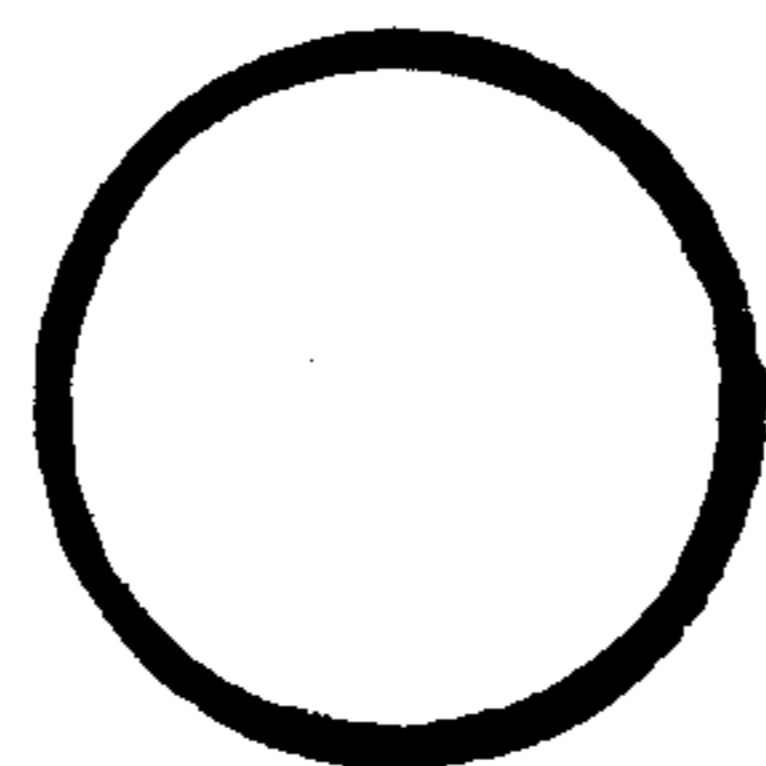
د ازغوله ويخه سترگي را ټوک پري
 د پسرلو لاره د غنوپه چا په وي
 د نمرود د خرخشو به خروير پري
 سرې لنبي د خپلا نو خورا که وي
 سامري د زرو نو پت غلونه را نيسي
 د منډو پيت پرک هم په تيچه وي
 شرق نا تاري پي دوختونونيمه خوا کري
 انقلاب چې يې په نيمه کلیمه وي

۱- باره = پيپتي ، ۲۰- اړتيا = ضرورت - نيگرتيا - کرمه .

ارگجه چي نظامونه دنري دي
ولسونه خون خود يپ ارگجه وي

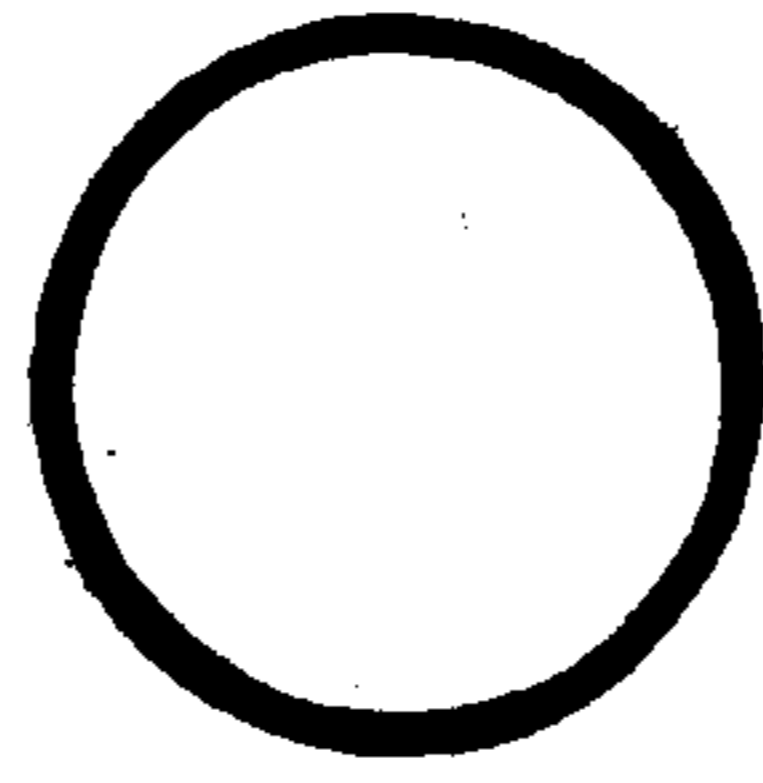
دشندي تخمه هكونكي عقوبت وي برخه شسندره
خپزي خه كړي اچي نه موي خوك يي ويزي له درست ونډه

چي دمال او شروندانه دواړه نركات شي
سرلويي به دي هله په ولسات شي
چي نېستي دنسمنانو نه غوڅېږي
اور دي پورې په داهسي خير خيرات شي
ولسونه په مېرو نو شروندي اوسسي
چي مېرونه په نيش كې، خود ميرات شي
شريت چي په اندول دخپل وخت نه وي
عقيدي واړه دكتي لات منات شي
د شروندون پانې په خپلي سكي كېږي
هغه ورك دي اچي پوري يي په ميرات شي^(۳)
چي يي منډه نه له دين نه له سادينه
د شروندون خوا بزه په داسي ولس قات شي

۱- اندول = توله، ۲- سكه = سرمايه - راس المال، ۳- ميرات = Grace - لزه وريخبنه.

دهغي اوني ملا ماتہ عقوبت شي
چي پي بار له خيله توانه خني نريات شي

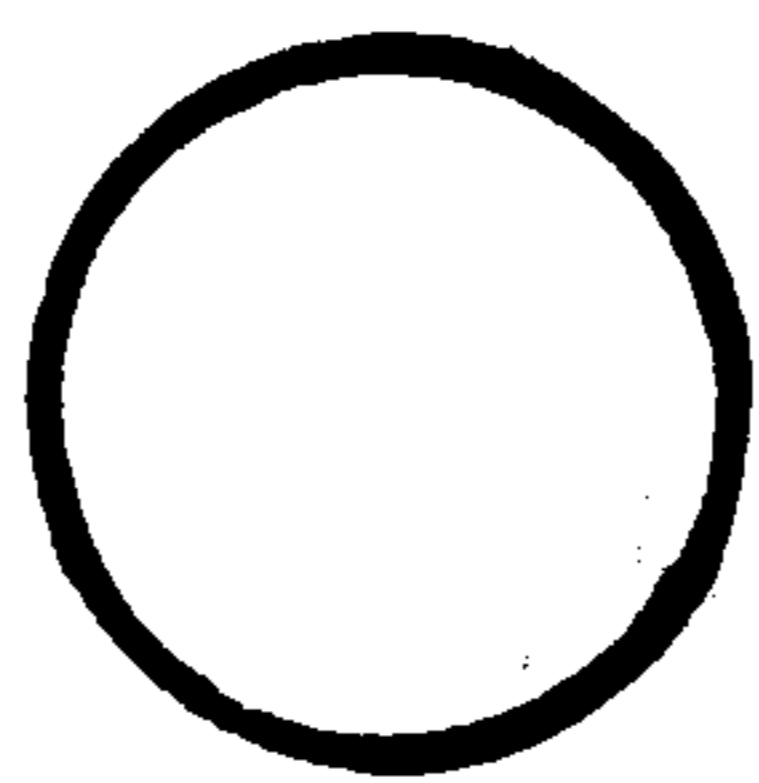

هر غورخنگ ته دورنگان ورنوخي
خان دي پوهه په دي تكي هر سالار كړي
تابيا كرانه دبهر دغليم نه ده
كورغلي په اتبار اتبار كونراو كړي
ددورنگو وي نظر په خپلو كټو
كله غاره كې تسپي كله نرناو كړي
چي دننگ خبره راشي كورغاري شي
تش ميدان كې به ددو زوتود بازار كړي
تاته لا پي ديارى وهي سوگند خوري
شاپه شادي له دشمن سره روزگار كړي
دوه مخيزه شروند په نه شروند و ليكه^۳ دي
يوخيزه شاه خلمي يوخيزه كار كړي

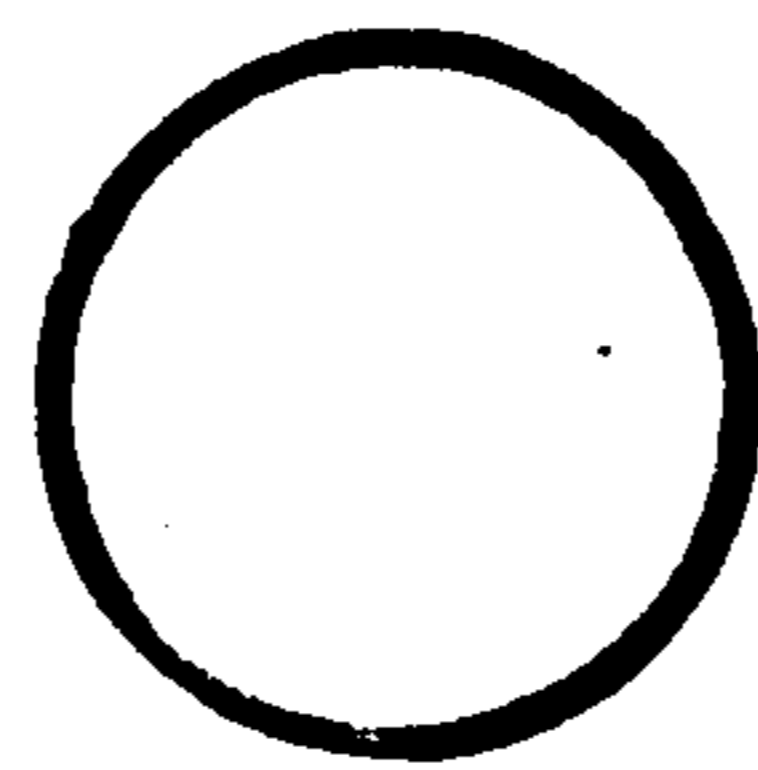
۱- غورخنگ، تحريك - خوځند

۲- دورنگ، دوپرک - دوه شري - منافق

۳- ليکه - حساب

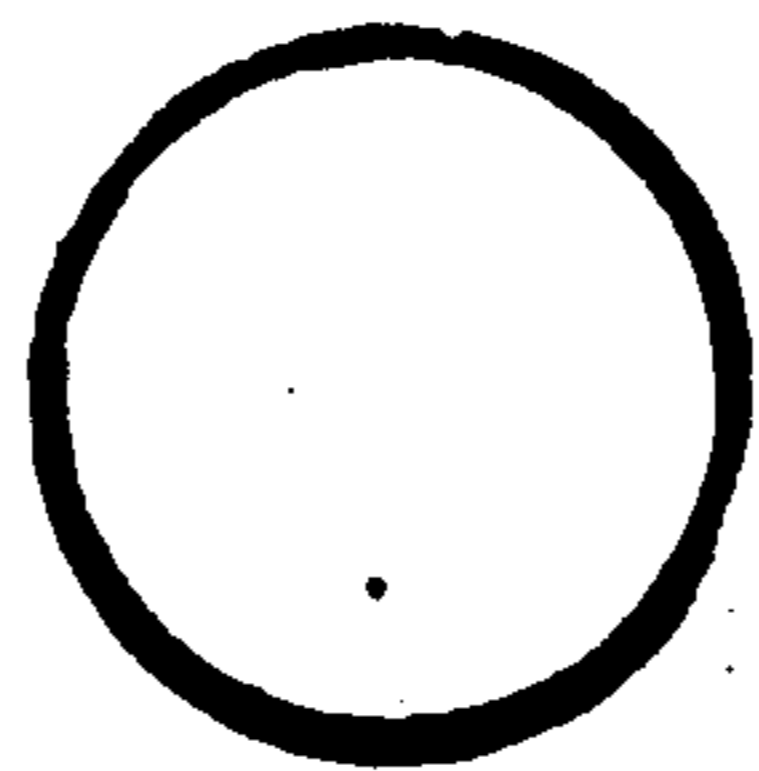
هر خپل جس دی سره ټوب خاوري ايري کړي
 د دوزنگ عمر په خان باندي ستم دی
 خښتن ټول د قدر وړ دي پيدا کړي
 يوسري د بل سرې نه په خدکم دی
 تر ټيټه د فرعونانو دود دستور وي
 که ولس يې تل زغمي، نو ولس کرم دی
 ستور تليز و ته چې لاس شي هر سولي
 وې سوږي په کلونو د شرپشم دی
 با توران چې د کونتر و حای له راشي
 ای وپوړولو! هر هره چاودی دغه غم دی
 دې ټولنو او دودونو لښتکی کړ
 گڼی لوی له کائنات بنیادم دی
 په لويديځ کې لږ له عقله زباني ده
 په ختيځ کې د هر لوري نه تورتم دی

نړيتار چې د فرعون وي نرامن نه دي
 نرامن هغه چې فرعون يې وړ کول کړي

۱- تر ټيټه د و هل تر ل، ۲- نړيتار د بل دودې ته ناست.

چي بي جسه وي جابرو ته تيتي پري
 چي جسمنه وي جابرا بغول كري
 چي دبل په سترگو ويني تولا وانده دي
 روغ هغه چي بي پخپله خيروول كري
 نه سرې شوې چي سرې بي خدايان كرل
 چي سرې وي نوبتان نسكورول كري
 چي بلزونه كري تنزي، بازوان نه دي
 بازوان هغه چي تنزري بازول كري
 ننگيالي د شروند نيمكري هم پوره كري
 او ولس په خدائي رنگ كې رنگول كري
 په ذرو كې بي چي ستوري زرغون نكرل
 هغي خوشي لوريه لوته تېرول كري

ډكي ډكي جولي خلق غي له درمن
 برکت دي شه ننگياله په رشي
 بنا پېرک په تورو شخوسر نسا سي
 سورپيا شه ختيخ رانولي پلوشي
 د بازونو با تورا نو پدي قات كې
 تپوسانو جني غوره دي باشي

د دروغو، د نا حقو منزل لند دى

ترخو پښې را تينگوي بېرې مېشې^(۱)

لا ليدلى يې بور سترگې كلېم نه دى

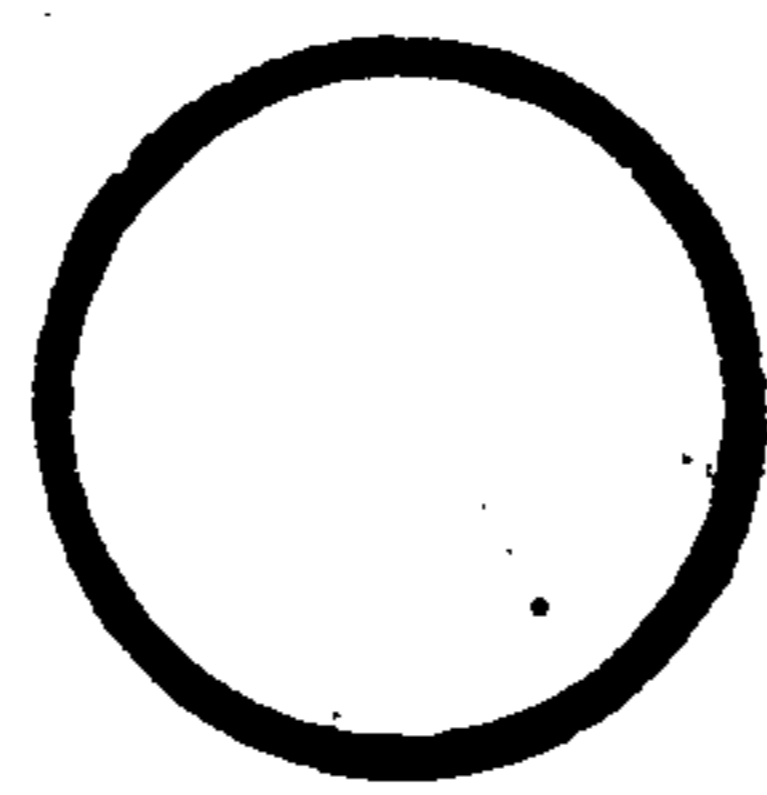
حكه گرځي فرعونان لا په نشې

د حق د وگه له خپل خاى رېقولى نشي

د باطل داشتو نه خرخشې^(۲)

ارو پېچ چې له نقشې د کائنات وي

په بل مخ شوى دنړى هغه نقشې

چې د ندم سترگه و بېرېښي

غرونه واورې کاندې وييلې

حق بريال پرون هم نن دى

که پښته خوگ په سيلې^(۳)

داو بود مخ کيل نه دى

کليمه د کانهې کيلې^(۴)

د نېتر د سيالى نه شوې

که په خېر شوې د پېرې د ييلې^(۵)

۱- مېشېده = پرو پاکنده = د نډوره ۲- خرخشې = جنگونه ۳- سيلې = ملا تر

۴- کيلې = کرنې، ۵- ديله = يو وابنده

بدخوک بدو ته نه وایي

خلق شوي داسې ایلي

چې رنخورد باوږي وکړي

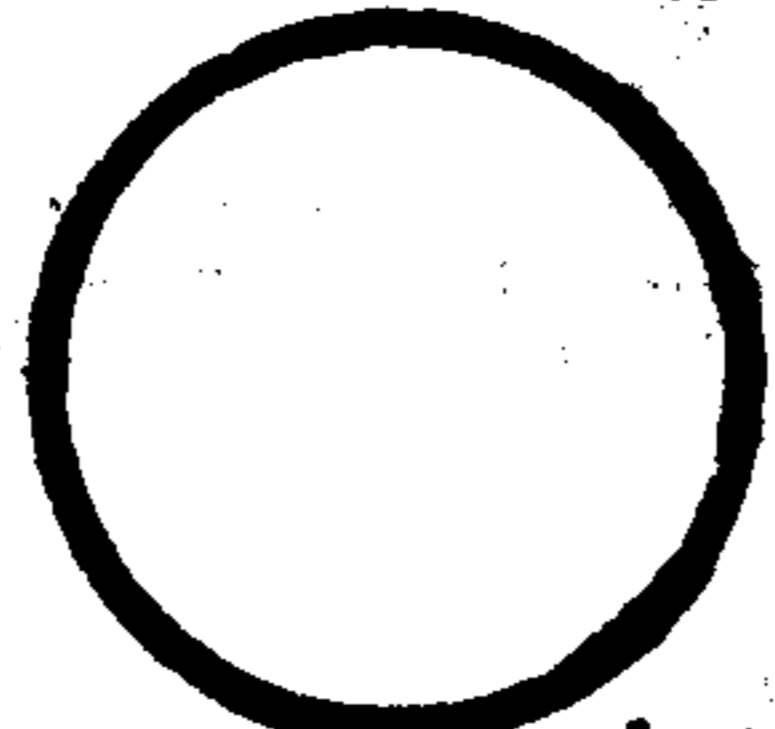
پوچې شي د دارو هیلې

له پولاد اصیلي نریږي

خری نه نریږي اصیلي

چې نسترله بومه درومي

نه ټینګېږي په یونیلې

لکه کس کړي په خان غاري

هسې قام په خان گاني کړي

د هرچا تبر له تن دی

خپلې سپینې خپله پرې کړي

هرخوک قبر خان له کني

هرخوک خپلې جنازې کړي

غلیان له کوره نریږي

پلمه بازخه له پلمې کړي

هرخوک خانته تې سړې کړي

بیایې خان باندي سړې کړي

۱- باویري = دناروغی بیاتاندېدل، ۲- کانی = شندي، غاري، ۳- تې = دکتی تبخی

خپل عمل بری بښن دی

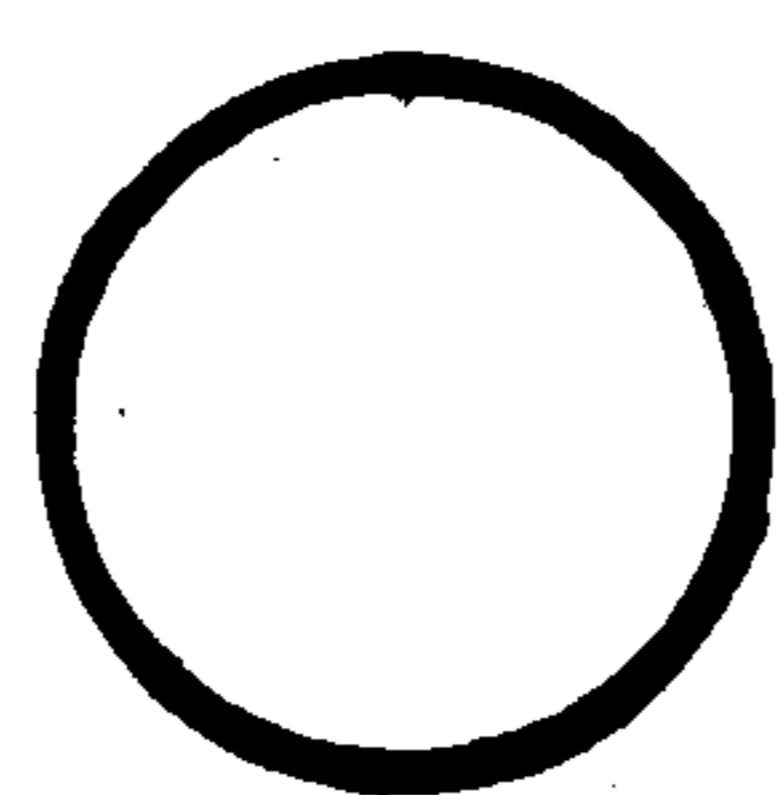
خپل عمل په غاړه پسرې کړي

خښتن ظلم تیري نه کړي

هر شوک خپله د یوې مړې کړي

د فرعون دکور له درنده

کلیمان جگې نېزې کړي

په مسور^۱و باتورنه رهنګوي نوکي

د تنزروتو دې وینې پي مسوروي

دنګيال کړي خپري ، مسور پري

ميري واړه اوسپنخري که سوسر^۲وي

د دوران تابياد هغه چا دوس ده

بند نيتنود شرونه دون چپي نظر وي

د تاريخ ټول نږدري پرکونه ښيي

چې مدام دنګيالوموتی لښکروي

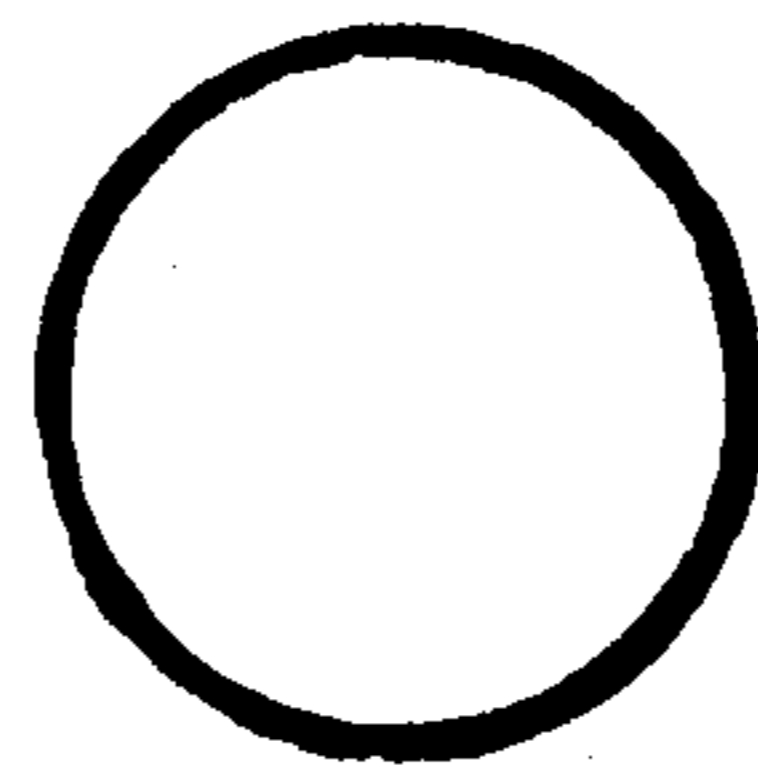
منکران په خود حق د لارې تښتي

د هريولار په آخر پدې خيبر وي

۱- درنده = غولی - جوس

۲- مسور = دفوکونورنگ - نیل پالش ، ۳- سرس = دوکيا کېدونکی اور

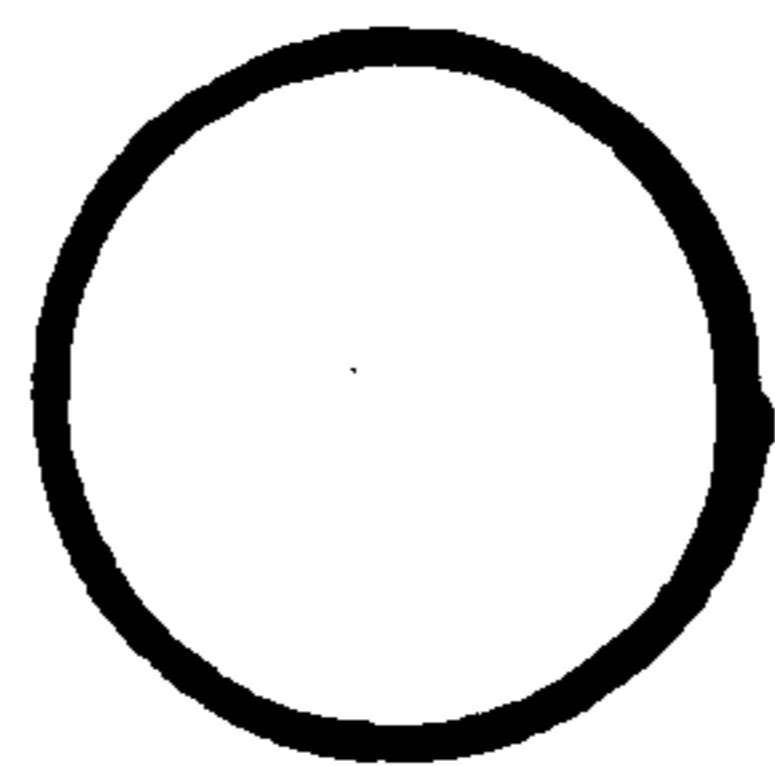
○
کلیمه لوی چیناگر دی تل تزلله په غور حُنک
سوسرونه پرې اسپرلین دی سیه سیه پرې کلرنک

دکشر مشرفرق خو خود وی

خستن لومړی دی ورپسې ته یې
دیونه کچ یې په نورو بـره
هغه قجیره، خواکمن مېره یې
چې دی خو یونه دهغه خپل کرل
هله په وله یې، هله به شته یې
حکه دې غوره پخپل سرا خلی
دهغه متا یې، دهغه کره یې
دهغه مل یې، په نریم بیل یې
له سین زوغونه برېوکنی نه یې
په سپکو کانو چې خان دې توپې
داله خپل حایه لاخلبر نه یې

۱- غوره تور تهمت (... فلم تقتلوهم ولكن الله قتلهم ...)

په درست عمر کې بونډی نه ده کړې

دادی بازدی و هنده او د امیشکار یې

یو قدم له خپله حایه مخکې نه شوې

دکانی غوڅکی یې ټول عمر په لاری یې

نه دی برید، نه دې ولجه، نه دی مینوڅخه

هسې لوت یې او د ځمکې په مخ باری یې

څه که خان په سر و مهرانو باندې نیسې

په نظر د صرافانو گټ بنگار یې

حج، موڅونه، تلوت کړې روژې نیسې

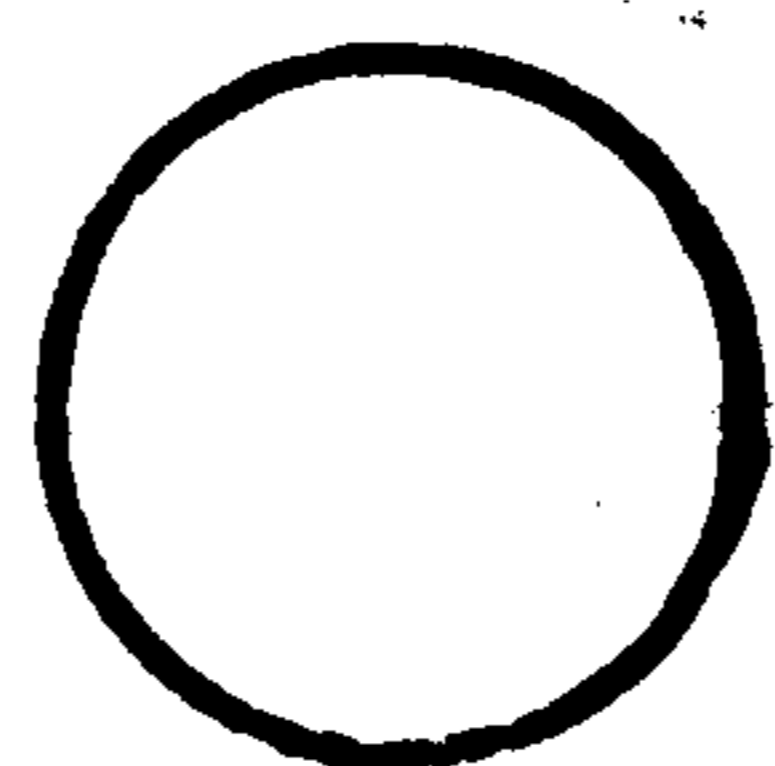
ولې اوس هم زرناری یې، بت گزاری یې

لږه پینه ونیسېد فکر له خان وکړه

چې دا ولې له همه قامونو خوار یې

چې همدغه مذهبونه دې امساوي

لکه هوندله کړنګونو به غوزاری یې

د غلیمانو په مسودونن

چې زارونډو، هغه تسپې دي

۱- بونډه = لومړی بنگار کول، ۲- لوت = بې هډو کوڅاندو.

ڪتاب ڪبرلي، باطله ڪري

دڪتاب مينج نڻ هغه ڪيسي دي

انخور هر هغه خدائي انخوري

ولي پري شوي پوچ ڪنهدي دي

چي خديلا نورارنگولي

دامتيا نو هغه ڪبي دي

داچي بي نروب دڪليمونخيري

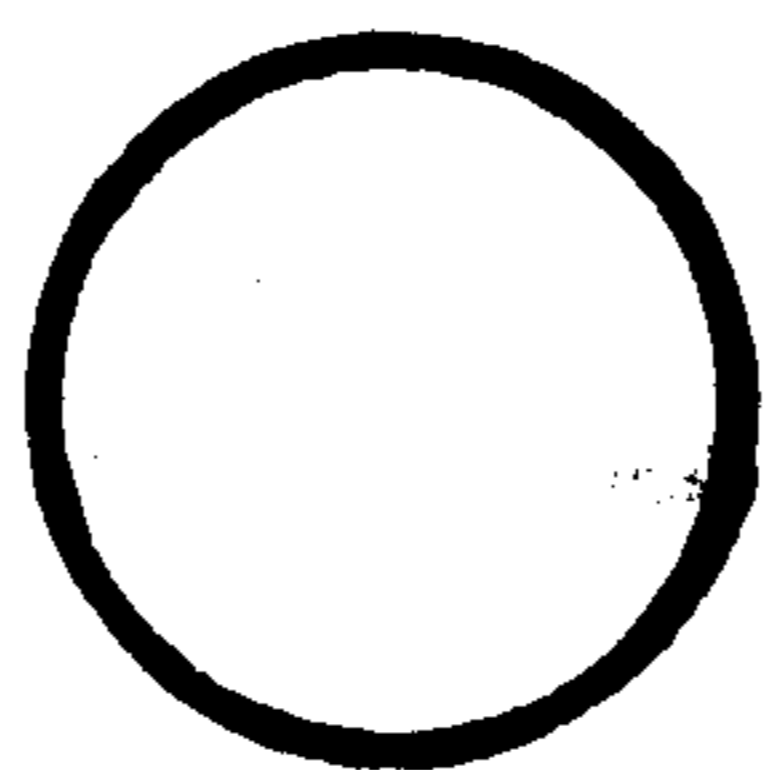
چي ويخ بي ڪوري بي ڪليبي دي

دمذهب شروتي ليندي پيلاسي دي

حڪه بي ويشتي تل موندبي دي

چي حق ننكي وه حلمي وغشي

چي بي ننكي شوه حلمي دربي دي

دباتورو دورترل دپر

لبره ناسته بي په حاله

دشرونه بردي، راخي پتي^{۱۲}

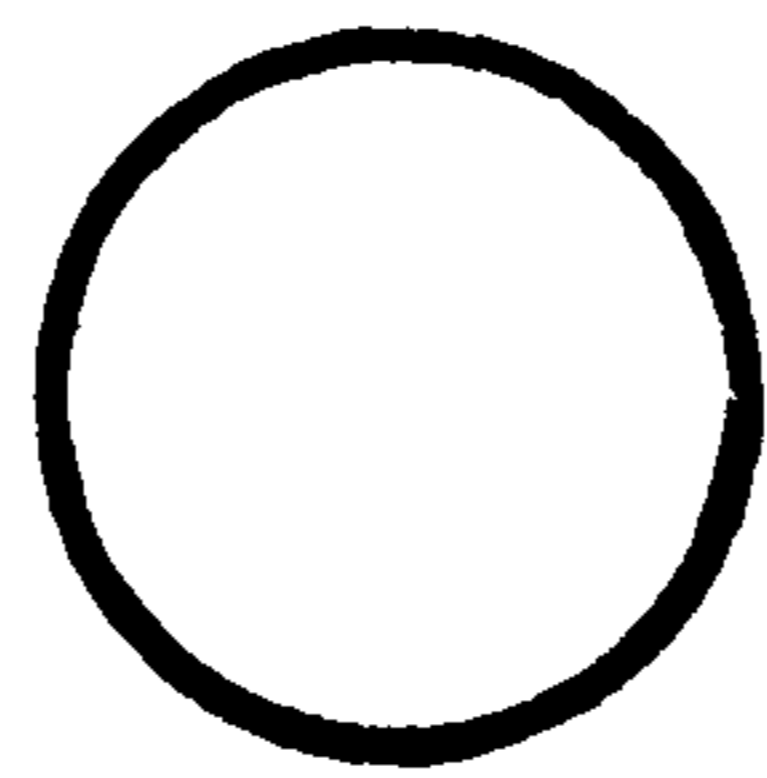
دنصيب ليک ته اتاله

چي نپستي په هستي ماريا^{۱۳}

خه به خلاص شي له زواله

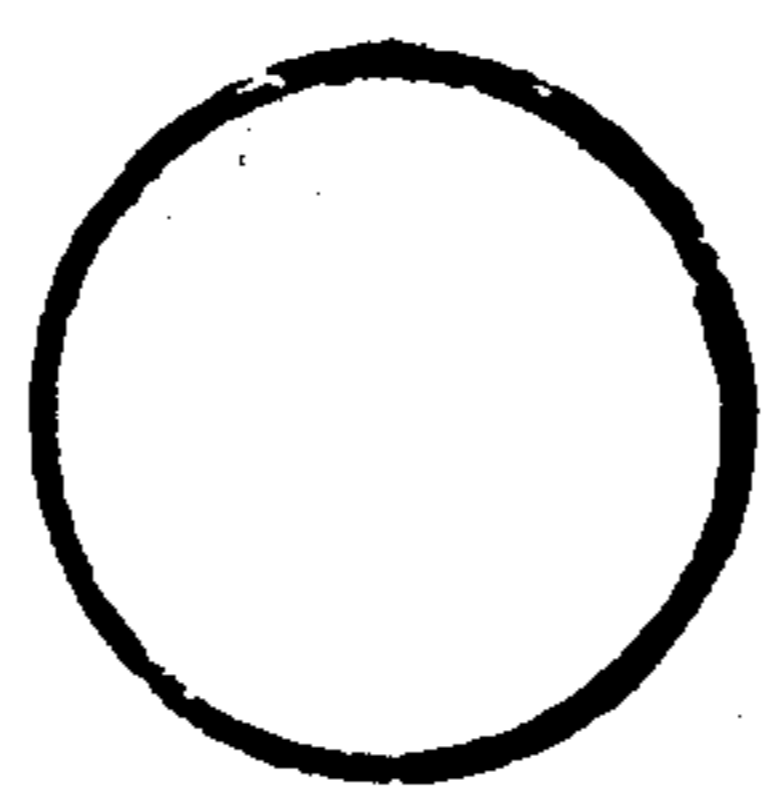
۱- بردي = سيالي، ۲- پتي = وروستي، ۳- مارل = حسابول.

چې پي چکره کلیمه ده
ولې نه دي ټول راتاله؟
بازداري دې خپله ستا پي
په دېوال له تش پېخاله!!
په نړۍ باران پسخه شي
اوم غرن لوبښی کلاله!
دبل کتې ته په طمع!
هیڅوک نه کتې پ تاله

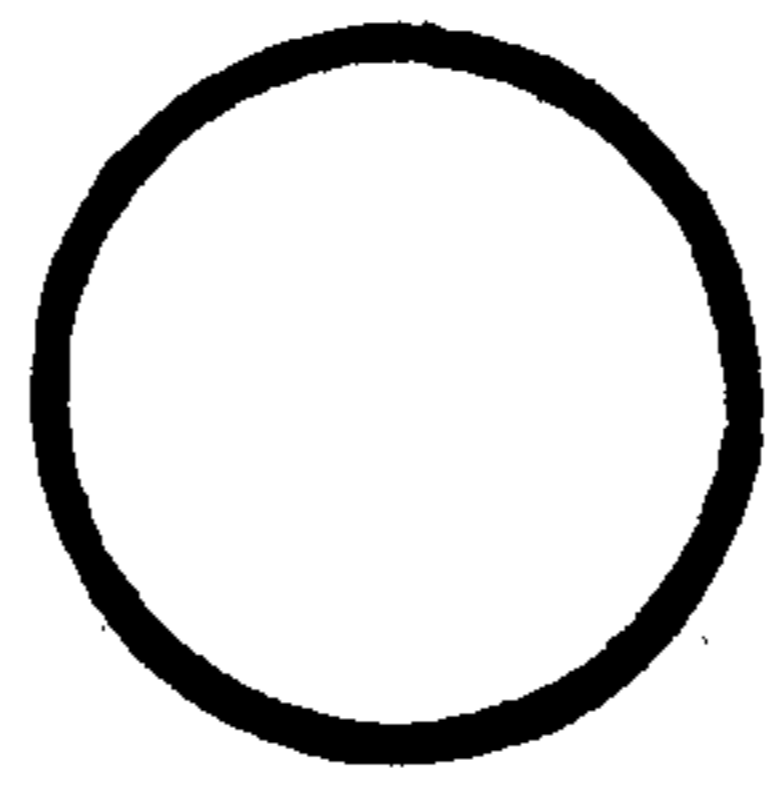
خوابه برسپره کا، تراخه به ورک شي
چاپېر ټولنه که هرڅو ترخه ده
تيرې به وي ترهغې خلی خلی
چې دې ديو باندې ديوه خومره ده
حجره، جومات کې پي رينبتيا وويل
له يو مخيز نه ولسيا خپه ده
د رابياگي بورجل ته خان رسوه
که لار د سروغونو چاپه چاپه ده
د صبالره څوک د ب کولی نه شي
منه داوخت تکه تور شپه ده

په سپوږمۍ کوزشته مېرني وويل
داد برنگ لاري لومړي کرپه ده

بڼه عمل "زه يم" نرغون کړي
بد عمل "زه يم" نرنگ شي
چې په "زه يم" شهسري شي
دوه جها نه يې قلنگ شي
شي تالترغه په "زه يم"
چې دوه مني شي دورنگ شي
بيا د "زه يم" شروندا نه دی
چې کالبوت دخاورو ورنگ شي
چې سمسور يې "زه يم" نه کړ
دوجود سره چنگ ونک شي
مرگ يې هېڅ کولی نه شي
چې دخداي په رنگ کې رنگ شي
په خپل "زه يم" باندې ننگ دی
په خستن کله دچا ننگ شي

۱۱، شهسري = ستوسري - لوی سري .

ڪڀنيد ه پري ستاعمل دي

که دي "زيم" سرانخور دي

شوسر هسکه دلپ هوري

چي په "نره ييم" کي سمسور دي

چي حوانکه يي شي تور کي

تش لمني، هم مختور دي

اي دخبتي غم خور کوا!

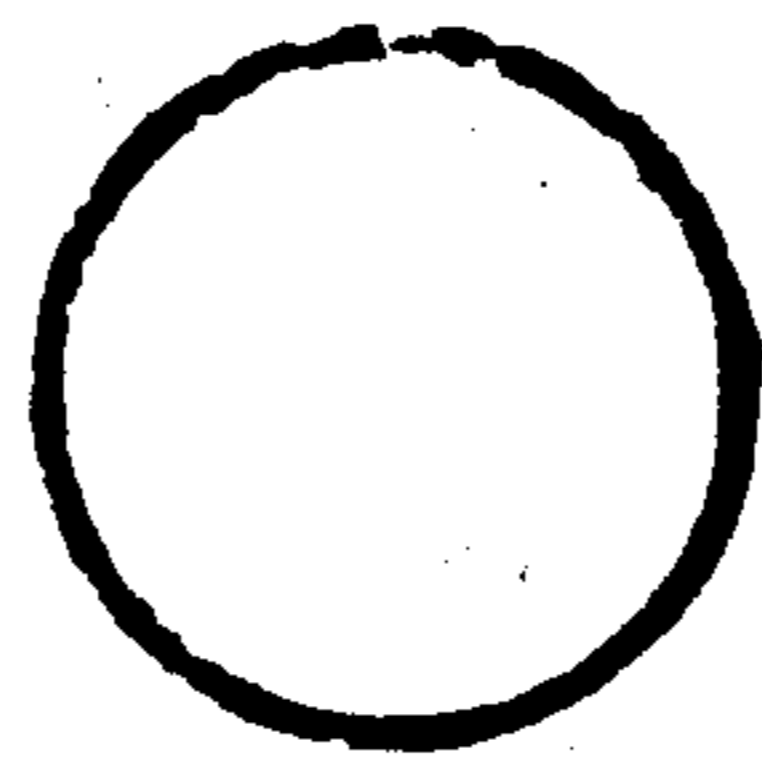
خبته هم، خوشروند شه نور دي

دي آدم، آدم په نره ييم

بي له نره ييم داخور دي

چي دتش نس اودنوس شي

سري ذات پوري پيغور دي

دمپرونوتپروتور وچورنگ يورل

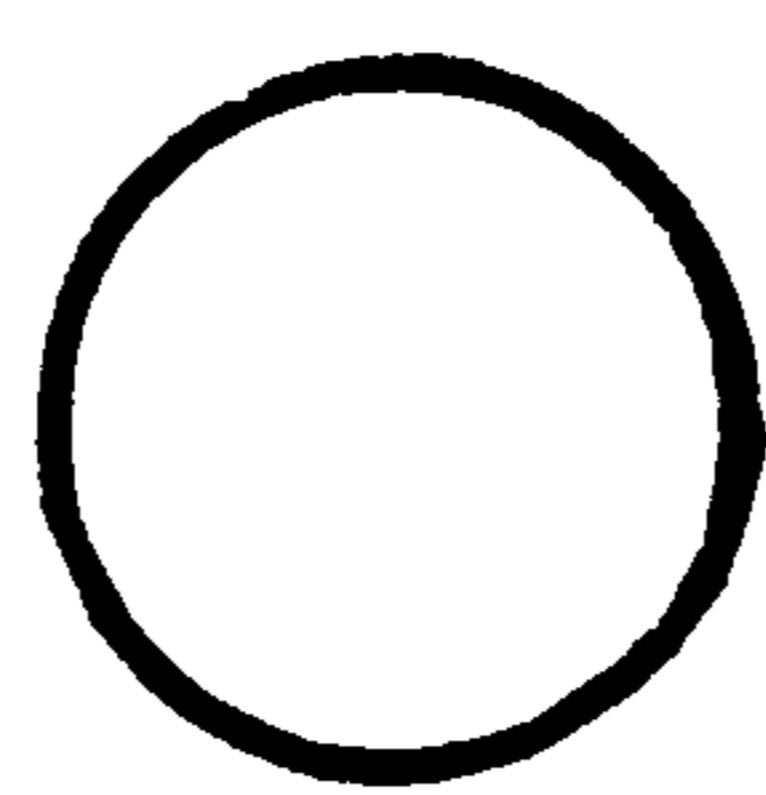
داتي په امبالي چي غورمبهدل

دهغوچاروبنه بنه الوزي

سرچيه چي جره باز ته نپهدل

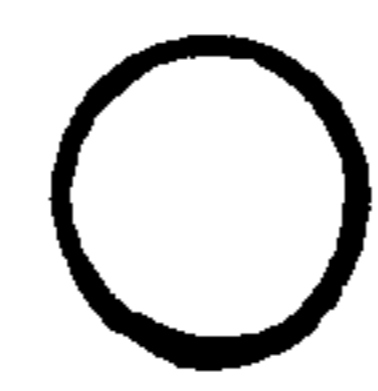
۱- حوانکه = دزري يا تخم هغه شوني تيا چي زرغونه تري ڪپري.

دهغو په طبيلو خرونه رغښتی
 چې له حق حنی ناحق ته اوړېدل
 چې خورلی سوگندونه یې د وفا وو
 داری یې ینې په اوښو وگرځېدل
 د هندو کلی کې کرانی خرمېری وې
 اول لونه په سوپیا کوخو خېدل
 دکلم په برخه دارنگی مژترواک و
 چې له واکه یې واکې ته پسخېدل

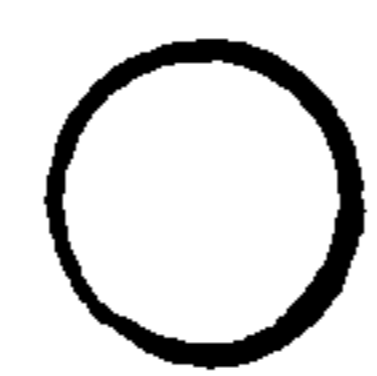

د مېرو نو پولادي متې سنګر وي
 تور برېښونه یې شملي د قام د سروی
 په پوره نو د جمات خوبونه نه کړي
 يرغلونه د باطل چې یې په سروی
 د مېرو نو نغری کوندری شریک وي
 شېخ ملی دوتري واره یو دوتروي
 مخور د زهاني هغه تومن دی
 چې پرانستی یې په درستی نړی وروي
 د زهزم چینه به یې هم چوپا تاندن کړي
 چې پخپله هروستی جلی دنښتروي

په نېزوکې پي دورا نگو ستوري ولاړ شي
 ننګيالی د نمر خاته ختلی نمر وي
 که د پينگان لري هر خوشترې وزرې
 لويې ماري د باتورو په خيگر وي
 چې کاسيروي په پروني کې بريند وي
 حيا خپله حيانا کوله خا دروي
 پردې بد شي دکتوي خپلې ننګولي
 بدې کروني خپلو بدوله اشروي
 د مېرونود خنکوت هم دغه دود دی
 ياد هير ټول مارو يا ټول نهروي

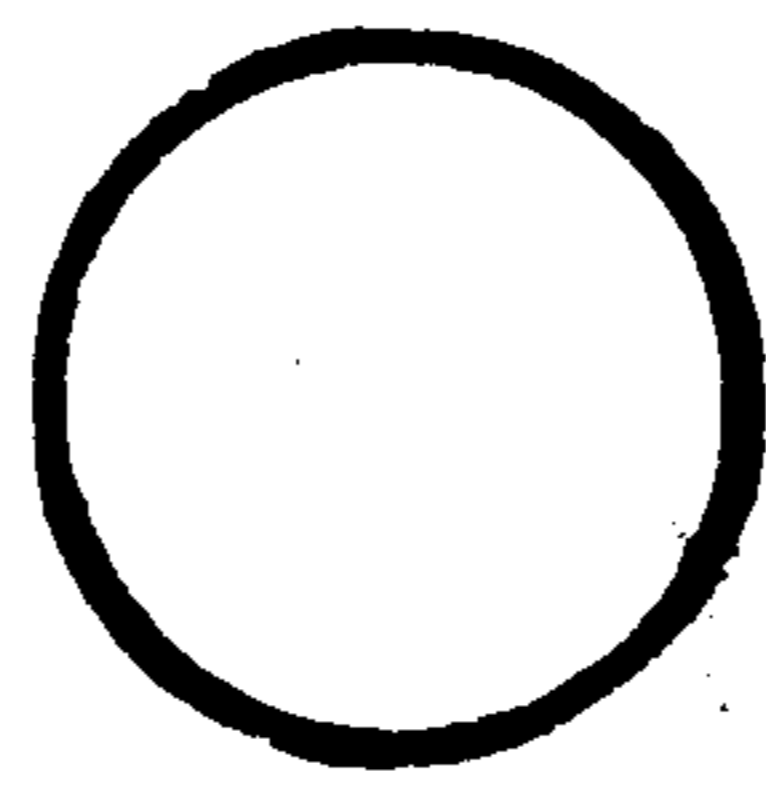

چې يوه پي مفکوره وي
 اوله دې نه په ادب وي
 په سر کې کنجی^۱ لاس وي
 په توده کې يک^۲ جلب وي

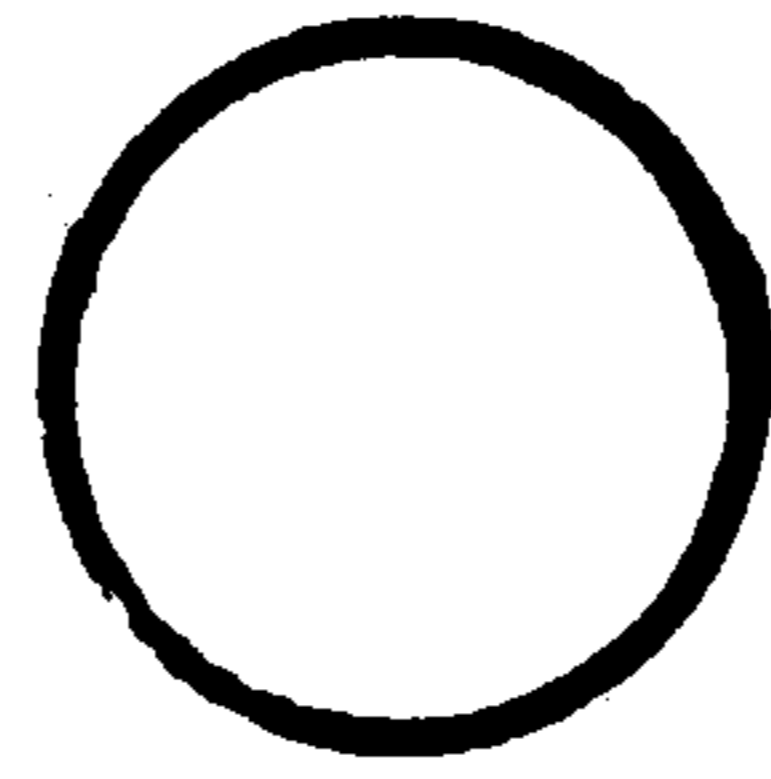
نه توره دکائنات ده نه دشرونه دستوراو لاره
 چې يو خودې په وله^۳ وي اود نورو برخه خواره

۱- ننګولی = پنخکری - لمده بل، ۲- کنجی لاس = خپلو کې کلک لاسونو ورکړی.
 ۳- يک جلب = چې آسونه پي خنک تر خنک روان وي، ۴- په وله = مارو - هوسا.

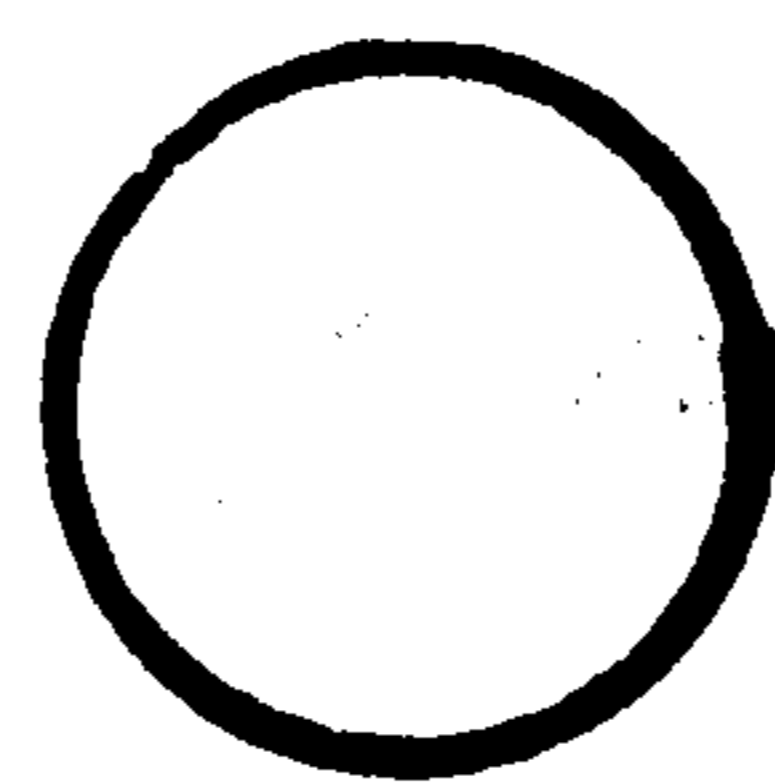

د مېروونو لار لومړی توری وهل دي
 چې نړۍ په ولاکه واخلي نو ویش کړ شي
 د مېرو نیکه دوتر چې شته کول غواړي
 هغی مېتې بلې را کابزي او سر شي
 د قام مشر هم د قام په جامه بوټي
 چې ولس یې د شرې وي، شریوړ شي
 زه مانه که بېر شوی ابا سین شي
 شاه خلبي ورته پښې بنجې کړي توغړ شي
 چې په تنگ د لاله وي غزا هغه
 نور خو هسې خلق خوشی ککړ شي
 د سینا په دونه پند ټول سر پېری
 دیوې دونهې تر مخه یو تېر شي
 برغوپوک وهه، دنگ ورکا نغاري له
 دا خواره واره بنجې که لښکړ شي

۱- لار = قانون، ۲- بویه = پکار دی، ۳- برغو = ښکر - تودم،
 ۴- بنجې = درې خچې (په اصل کې دوې بوټی سرغوته وائی).

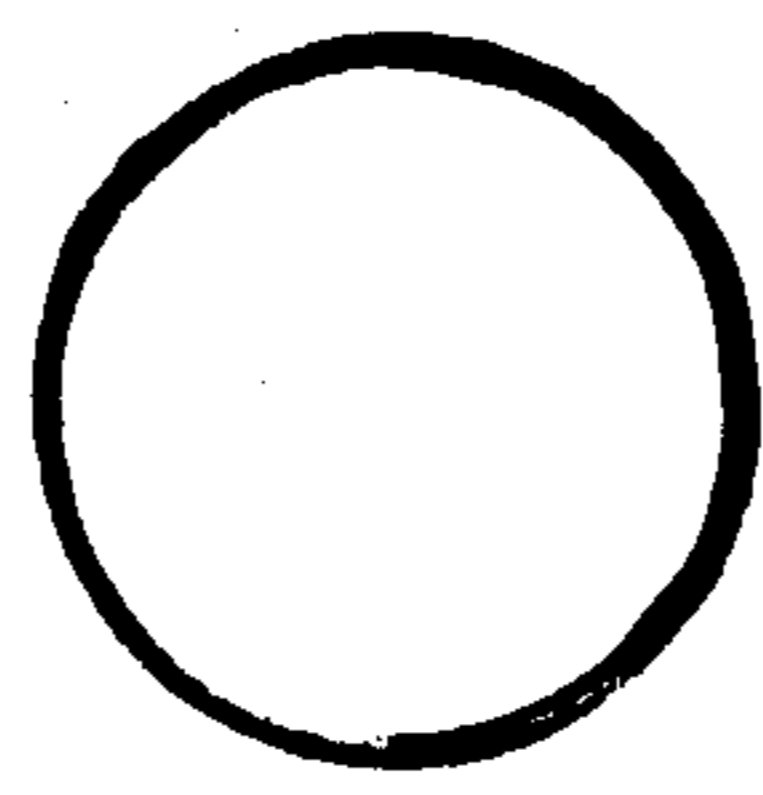

په تور برين چي په ميدان کي جنگيالي وي
 سرخيري کي پي وتلي ننکيالي وي
 په خپل کور کي د پر خلق نامستوي
 حقلان په ولسات کي نوميالي وي
 چي کليم ورته بيرغ د يرغل ورکړي
 که په هر غاره مخ کړي، بريالي وي
 کليمه پخوليه، په لاس کي بمبل توره
 د سپرونو خو هم دغه دوه کالي وي
 که لوي شي دى هغه مند د ابدالي دى
 په داخه که دچا توره ابدالي وي
 په سومات دغواين پخوله بانگ وايي
 چي په خته کي پي گډه بلالي وي

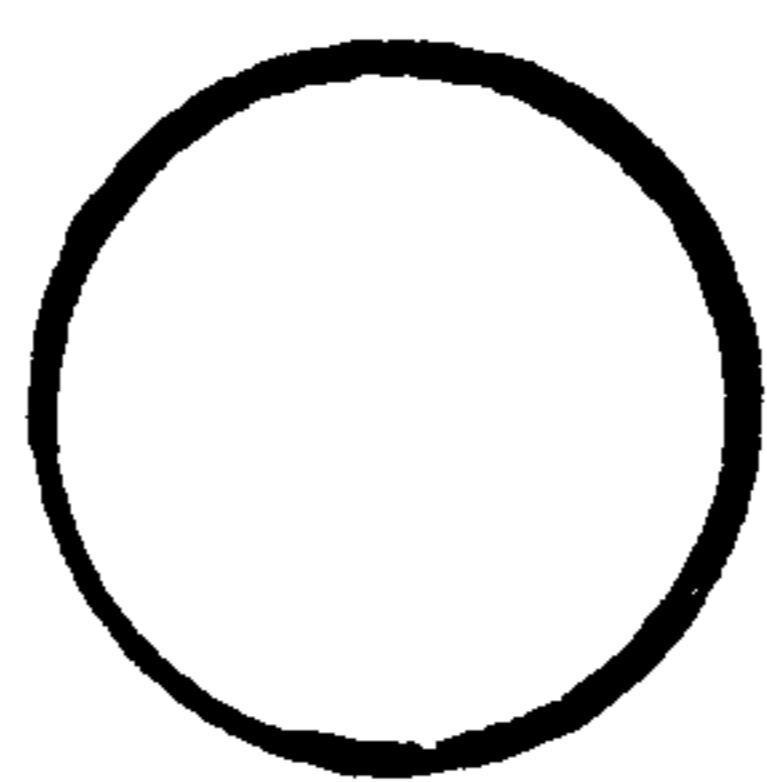
بازداري پورې پېغور شولې بازداره
 باتورزي دې قوشخانه کي تپوسان شول
 په ټولنه کي رنځ پوښي رانغله
 که وگړي ټول د سيلمي نه حاجيان شول

فرعون اوهاماني په زلزل گوره
 پدې شخړو کې يوڅوکه کليمان شول
 چې ديوې پي ستا پلرینې واخستلې
 دمېرې له ځايه پورته شواتيان شول
 د همت سپاره دې وېوگنېدل هسې
 خړ سپاره درته له پامه وزبکان شول
 نرهریالی له خپلې ماري پېشانه شو
 په داڅه شي په ډنگ ډنگ که ناکسان شول

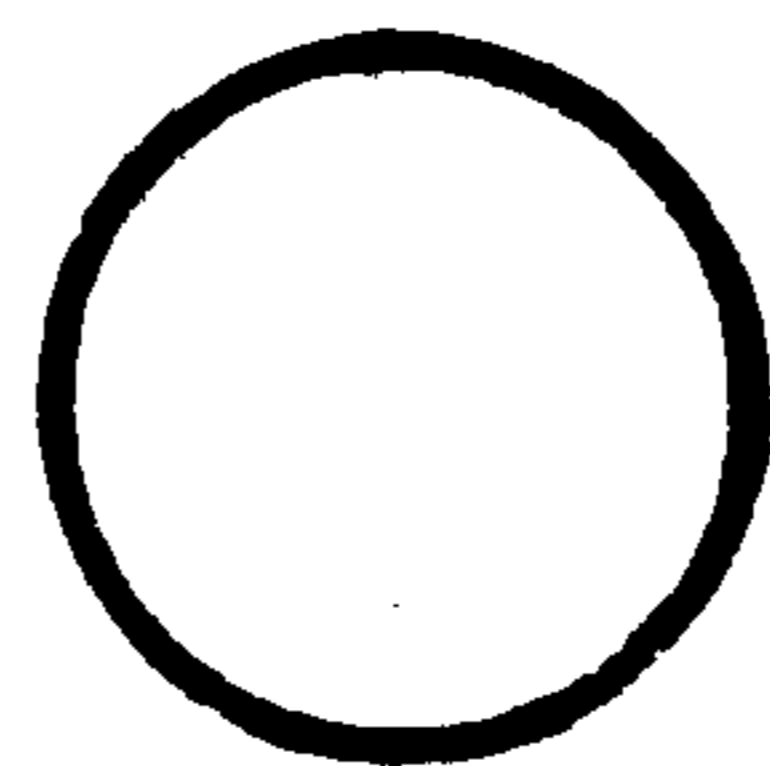
ای تورانکی اور دزه ونولسه
 ستایوه کوکه ور کېدلی نه شي
 تېره شلونه دا زغو که وي تل
 دسترکولاره څوک نیولی نه شي
 دگیدرانو په اور روکې چرې
 د زمري غورېب خطا کېدلی نه شي
 چې شي لاس بری د فطرت په لارو
 په هغو چرک را پرېوتلی نه شي
 د نن په گټه چې يې سود کېدی
 د صبايي میدان کېلی نه شي

چې له دې ځمکې پورته شوی نه دی
خبر د بل شوي سرور له نه شي
په شاه مېړه يې انگازه شوې ده
که يې بنجغی نن ليدلی نه شي

چې دلچونرو پيدا کړي توره دار شي
چې چنگېز يې و ترې نوهغه لار شي
چې وسلو متوسره کليمه نه وي
که د غر پشان تومن وي تار پتار شي
له دستور دکا ننا ته څنگ وختی
د کندوان بار شته من قامونه خوار شي
بې وسي په دنيا لويه کوتا هي ده
چې د بنکار کولونه وي، خپله بنکار شي
آدمزاد لويې مېړانې شي کولی
چې د خېستې د غمونو نه وز کار شي
خواري بويه خو په حقی لاري بويه
خړېک کله په خولو وينو چنار شي
ته پخپل بڅرکي ولې ناويسي ايې
هم بڅرکي چې خوندي کړي سور انکار شي

شنه راستی دسروی هچری خیم نه خوری
که پری تپرد خزانو نو تر پیمان ششی

د باطل دویرتکی خو کلیمه ده

له نیمگرو مفکور و هیخ نه ویر پیری

د پر قامونه به د خیمکی له مخ ورک وو

خودتکه سره تبغ نه ویزی کپیری

نر پیری تپول سمسور بدل خروخت ترمیج کپیری

تلوار گزندو! دیک پوار باندی تو د پیری

پلویانو دروسو اولین! واری

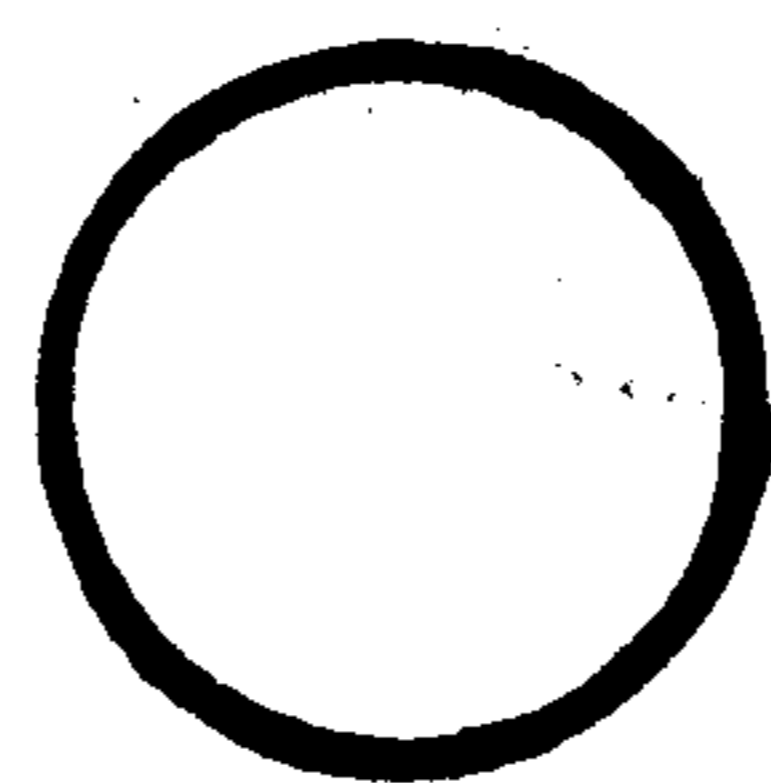
دانری ستاسوپه وړاندی به نور پیری

بنستونه د شروندون په یوه حال وی

ادا پنی مکرله وخت سره نور پیری

تپول بدلون یانه بدلون شروندانه ندی

خوار هغه دی چې یولورته خنکوز پیری

په شونکار د اباسین چپی شوی پورته

ولې چپ پی د مانگی سندرو نه کپره

۱- زبیری = زهرا.

تا رها کونه دخزان نهر گونه تېر شول

خود سر و پا شنه جامه پي زړه نه کړه

چې رېښتيا ويل دکومو خولو تودوه

برپه دار پي له رېښتيا و بله نه کړه

راغلل دېر انقلابونه دلې هوري

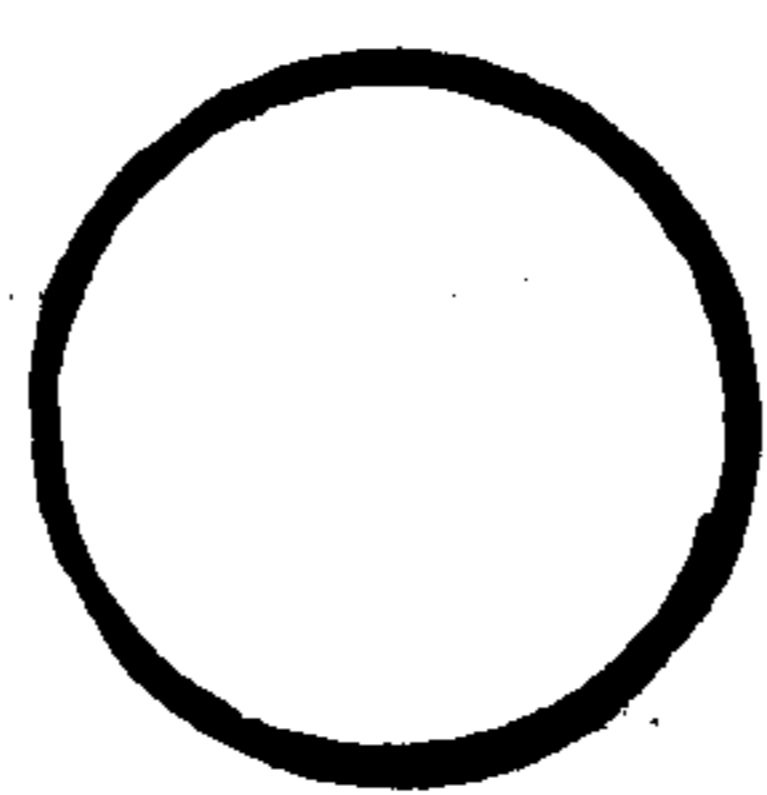
ولي درستته يوسا لار کليمه نه کړه

مېرني په مېرني پسې لوگي شه

خو باطل سره توده پي سره نه کړه

تېر و تېر و، ته متونو او خوښې هم

هېڅ کچه د پتيا لوعقیده نه کړه

چې د سرو وینو پياشې پکې حلېږي

شاه حلېږي هم په هغولارو چلېږي

سر سجده د جماتونو په پوره وینو

د مېر په یوه هڅه نه ارزېږي

ککړی دکليمانووي تل هسکې

بنکرو وړې ککړی ورته تیتېږي

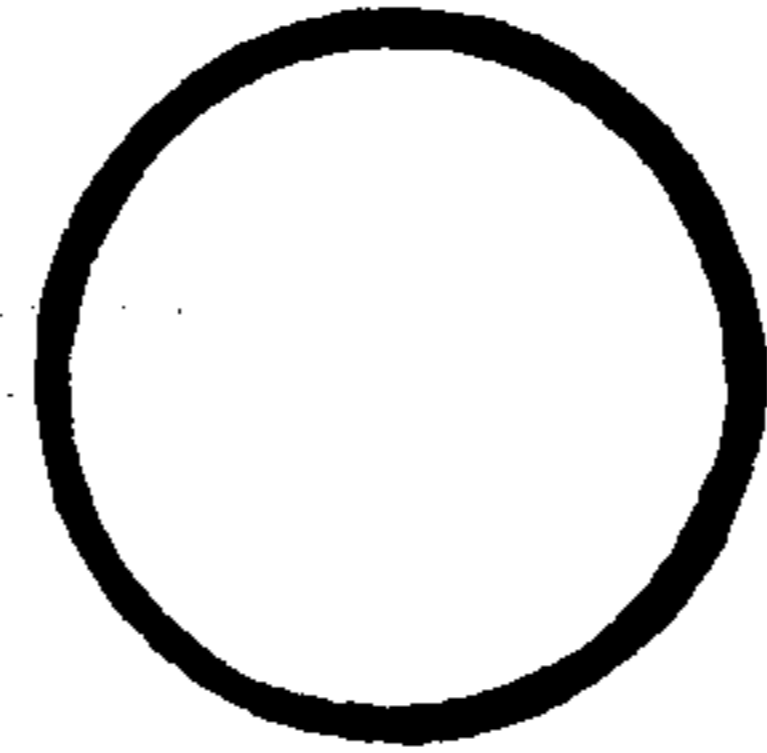
حتملان له زمانې وي پېرې غنکې

خلق نور زمانې پردود تېرېږي

کليمه دکائنات سر جنگر پڙدی

غل درغل به له جنک غالي پشاکپري

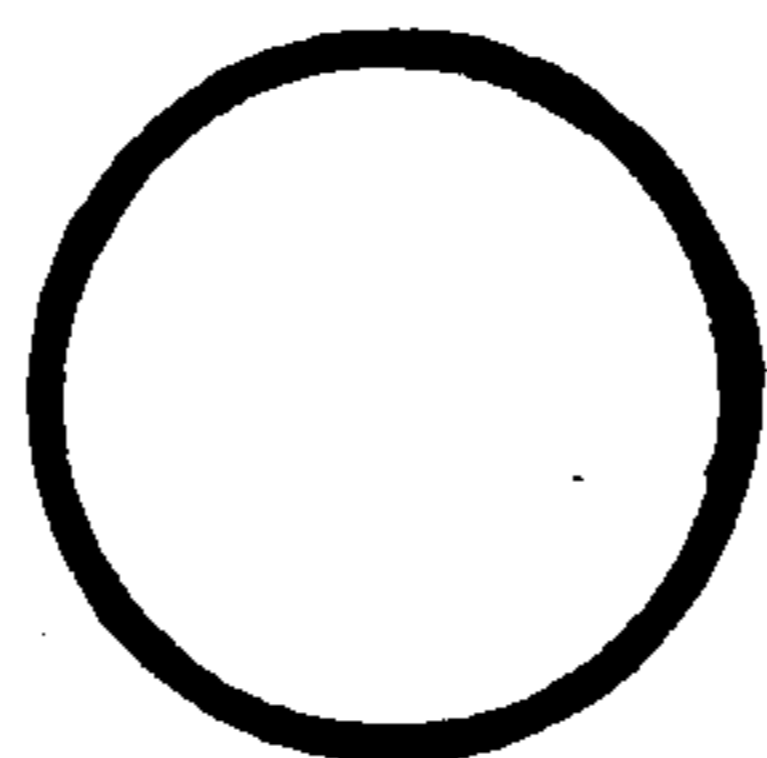
ته دې خپله غاړه خلاصه په مړي کا
دې ته مه گوره چې کله صباکپري

دمپړه له متو پاڅه دناحق جهان نسکور کا
په چينجنور وستو کرگو يود هيره پوري اور کا
دا خدايان دتینگې نه دی وپې ته سترگې دبور کا
دقامونو ندي حمله دآدم تاليزه کور کا
دا دغو بنو تش لوتونه په خلقا د جسو نور کا

دخبستن په کسپد وکې

خپلې چارې دې انخوړ کا

په تيرو تورو برغندځي

ننگيالي ځي په خپل منډه ځي

دمپړه د خولې وورم

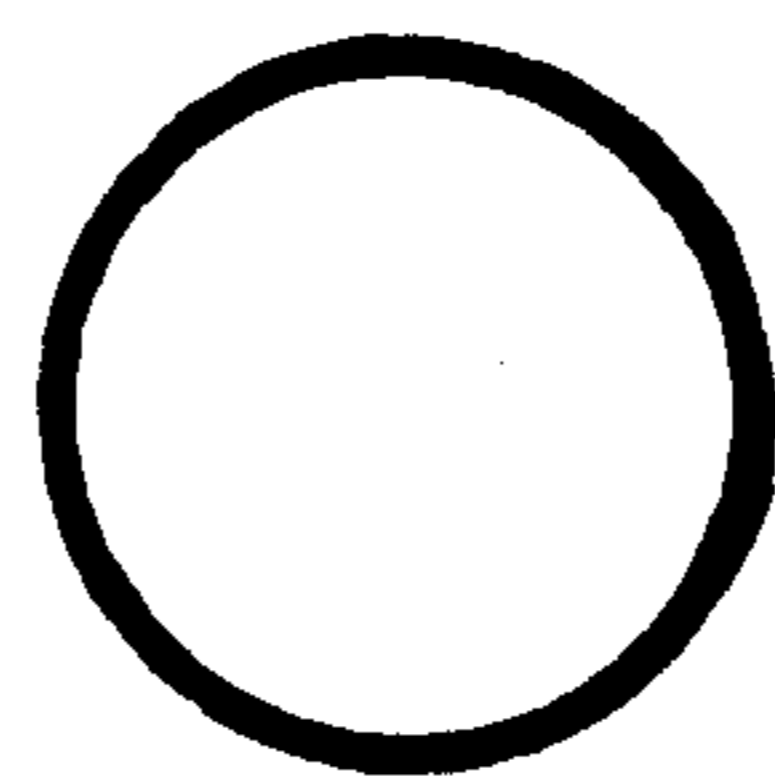
د سپر لوله گرده ونډه ځي

له خښتنه چې هم غږ وي
هغه کار هم کله شنډ ځي؟

هغه پښې پرې کړې بويه
چې د خلقو په مرگندو ځي
د تسپو خاوند ته خيروي

که ځي دارلره، لوند ځي
وسپنيزې خټې راوړه
د گلپانو آخر گند ځي

چې په خانگه کې پخه شي
هغه ځمکې له بې شنډ ځي

چې له اوره لاشه موي
خټې ويره بيا له اوره
زړې مات وړوکی کور کړي
شي همغاري له شه کوره
په چرسو به ترخو سود کړي
کائناات ځني پلن پسوره

د زړې ځای پکې ورک شي
چې ژوندون کړي جامه نوره

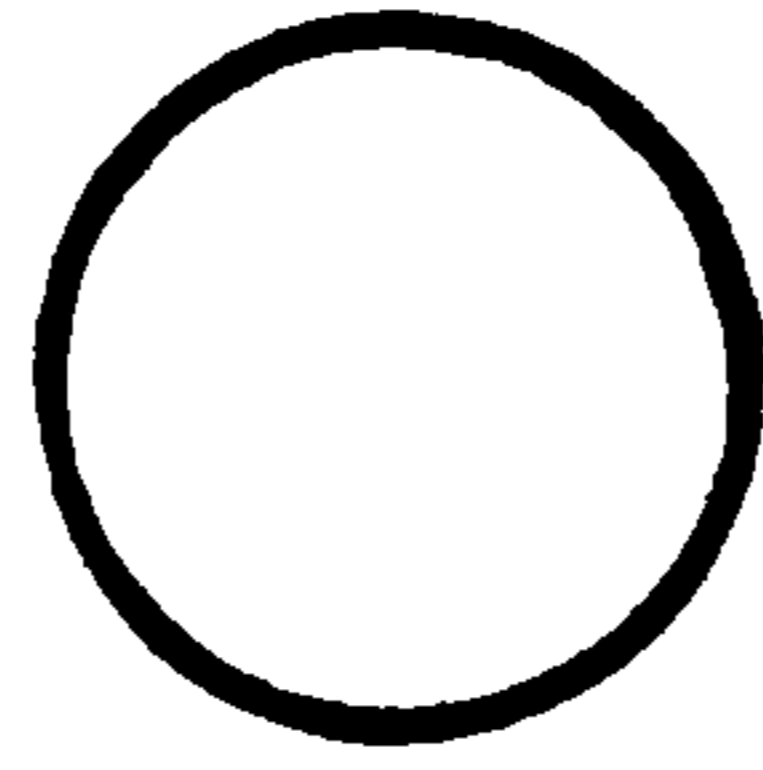
۱. خټ - کميس - پښې، ۲. چرسو - تنگ ځای

سرڀخيره تل پائڻڀري

خير دڀ نشته سرڀخوره!

د فطرت په هنداره کڀي

له خڀتنه خان ته گوره

چي خانمن دي هغه کس دي

چي ناخان دي ناکس دي

په سيلاب غرونه لږڀري

خه ارزښت دلڀ د خس دي

يو په لس، هم يو په سل دي

پياوړي چي په جس دي

دهوسو د غرالڀ نه

د زمري ورتڀره وس دي

په زرگونو دلو ستره له

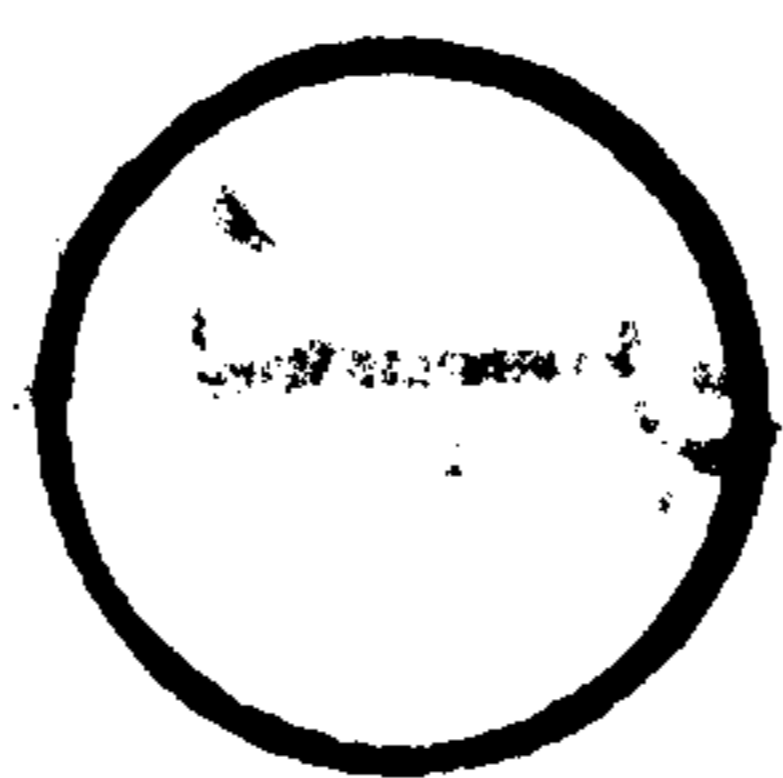
يو بڅري د اور بس دي

گړندو پري بزيه گل کره

دمته و کاروان پس دي

۱- غزاله = د هوسوسيل

۲- سرڀ = يوواښه

زرداران خوري مدام غونبې

د خپل قام لکه کرکس

په درست قام پې لگولی

له پېروراسې کرکس

دوی رېښمېن له سره واخلي

قام له پاتې شي يکرس

روزي دېب کاندې ولس ته

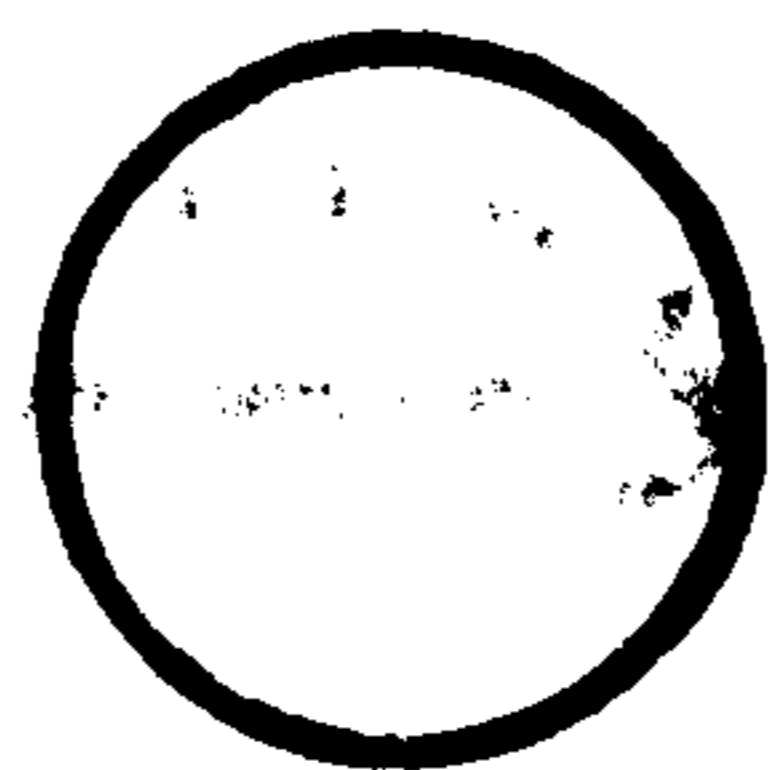
بياکوی مانځه او دس

دې وېس ونډې کورونکو!

وي ترخوبه ستاسو وېس

د «لا ترکضوا» وخت لنډ دی

لاکوی هوا هوس

چې ختکوری ظالمان شي

سینه یخه د جهان شي

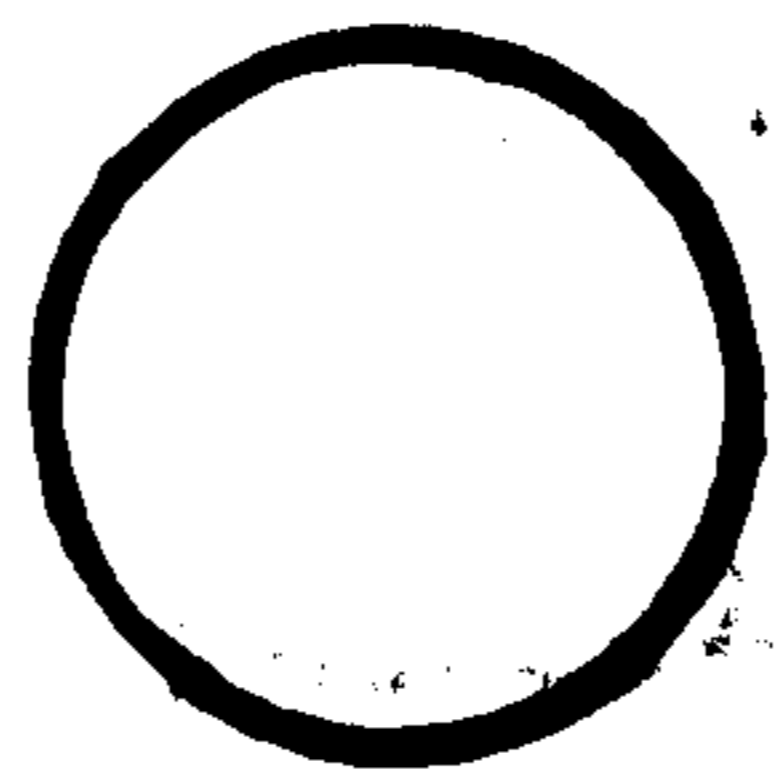
چې خدايان پر مخی پرېوځي

راوچت بنيادمان شي

چي خانگري دوترورڪ شي
په توبنه لولنگران شي
کليمه هله په پنبوشي
د باطل بورجل چي وران شي
زرداري کي خاناهان وي
کليمه کي ٽول يوحان شي

پدي شخرو پرکنوڪ
هرهغه حلبي انخور دي
چي د ٽول نوغي دخيره
همه چاروڪ حقطور دي

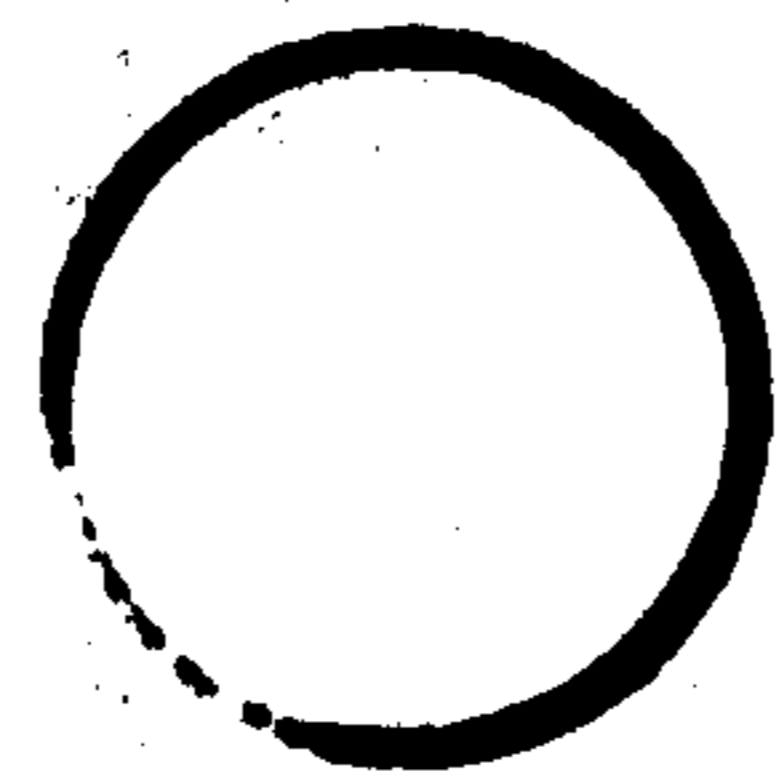
پورپه جسوشه بياگوره
چي يوتن خنکه لښکر شي
دمپره له چارو بريښي
په تندي اخستي غوشي
هردهغو برخنرتيا ده
چي خردڪ پاڅي لښتر شي
له تني زوخ چي اوچت شي
لکه نريري تل سحر شي

چې شروندی وی د بنکار خله

تودی وینی خود شهر شي

زمین کواينه شاه خلمو ته

سلاهی سنگر سنگر شي

خوانان خه کزې دورې دي

خکه یې غشی یې پلي دي

چې له باز چتو ته ناست دي

پيخالونه یې ولجې دي

ولسات لکه تنزري

د بنکاریانو په نچې دي

د بل مخه یې پتوله مخه

پرکني نه دي سرامي دي

د نمرود ويلي وايي

له آذريپ عقيدی دي

چې نومری په سرودي

د سرو تشې پيښې دي

د باتور نخښې یې نشته

لا ملخی تړلې جوښې دي

ديوشرق نرغملونه دي

داپترې دومره اومسې دي

پکې زهيم بوده نه شه

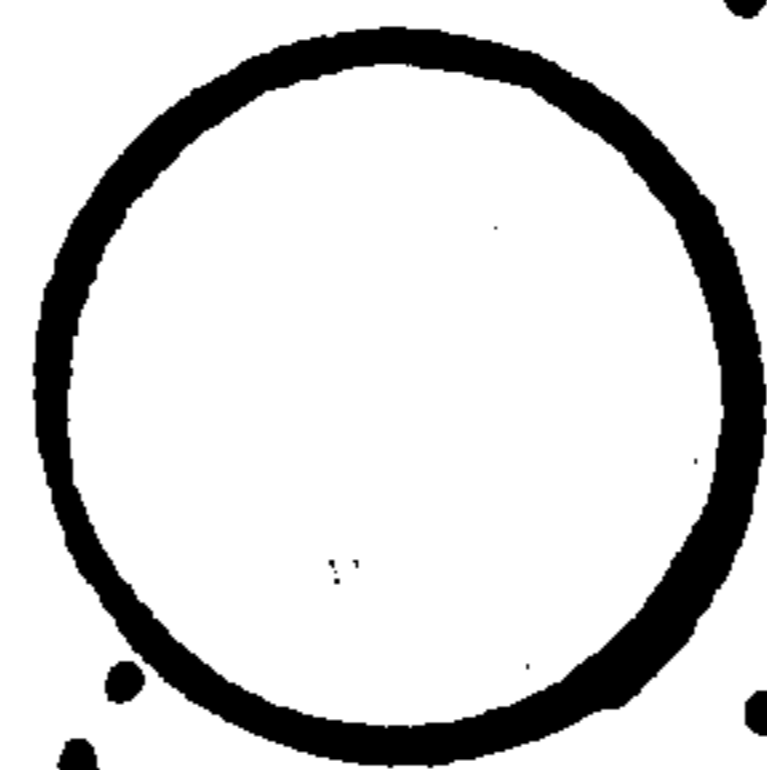
وجود تشې تنسې دي

د آدم خانگري «زهيم» لکه حق صمدا حد دی
تن نرازه دی ولې زهيم لَمْ يَلِدْ لَوْلَمْ يُولَدْ دی

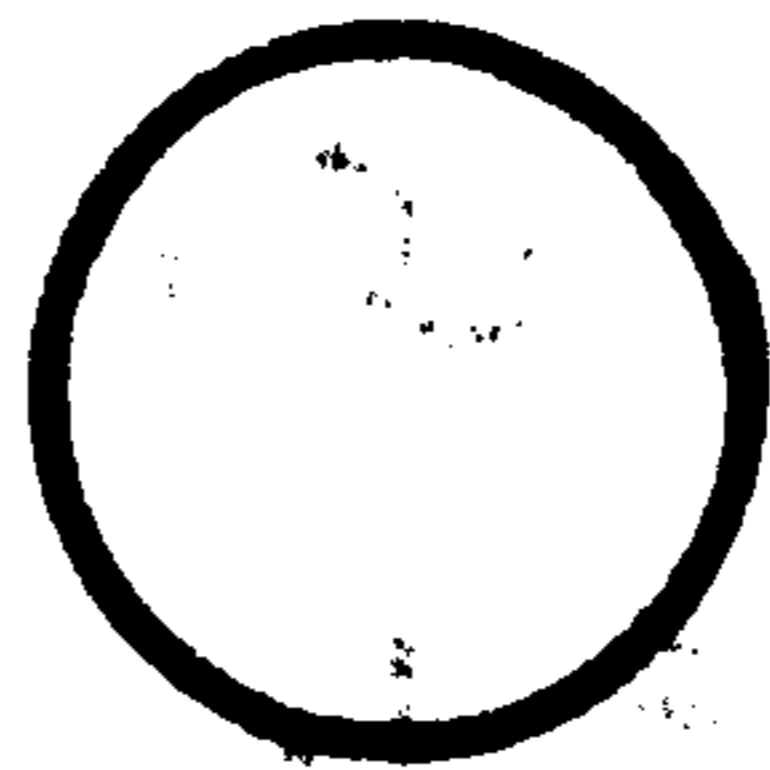
د هر زلاري په درون کې دخپل سترو جودان خوروي
تبع، تنه خانگي کلونه يې هم کلامونه په خپل لوروي

ديکړنگه برید مېرونه نيسي نور نور سنگرونه
د فطرت خوايزه لېونه دي که ساره نه شي متونونه
لمن څه چې، څادر خور کا د سپرلي ډېر دي کلونه
ته لا ميشت په سر پړاوي شرونه دې شخړې پړاونه
خونې خونې ستور تليزې تازره نه کړه يو خونونه
که تناکووته کښېنې شي کوته به منزلونه
قدم تېر کړه، چې غريزي ستور تلوکې جرسونه

يوه ورځ به درته راشي

ستور کزونه بېلکونه

چي په يو هسته پيوست شي
 ذري غوندي شي تور غر شي
 وړانگه گده شي په وړانگي
 رادبره نوي نر شي
 چي حجري غبنتلي پاخي
 نود هگ خاندرو سحر شي
 ننگ له ننگه چي کوشير شي
 هم لنگر شي، هم سنگر شي
 چي سپنگير سره صف تر شي
 هله الله اکبر شي
 هڅي هڅي چي په گواښ شي
 نوحو غي نوي په سر شي
 شهسواران چي يک جلب شي
 د بړدونو لوي اختر شي
 تور په تور باندې شي پوري
 سترگي سترگي يو نظر شي
 لاري لاري هر آسمان شي
 چي همت همت وزر شي

«ا» بړدونه، ولجې، مال، غنيمت.

دشروندي پته شي مخ لسوڅي

چي شوگير تپه نشتر شي

چي گيل بختل تور ه شي

بيا آدم جنت ته ور شي

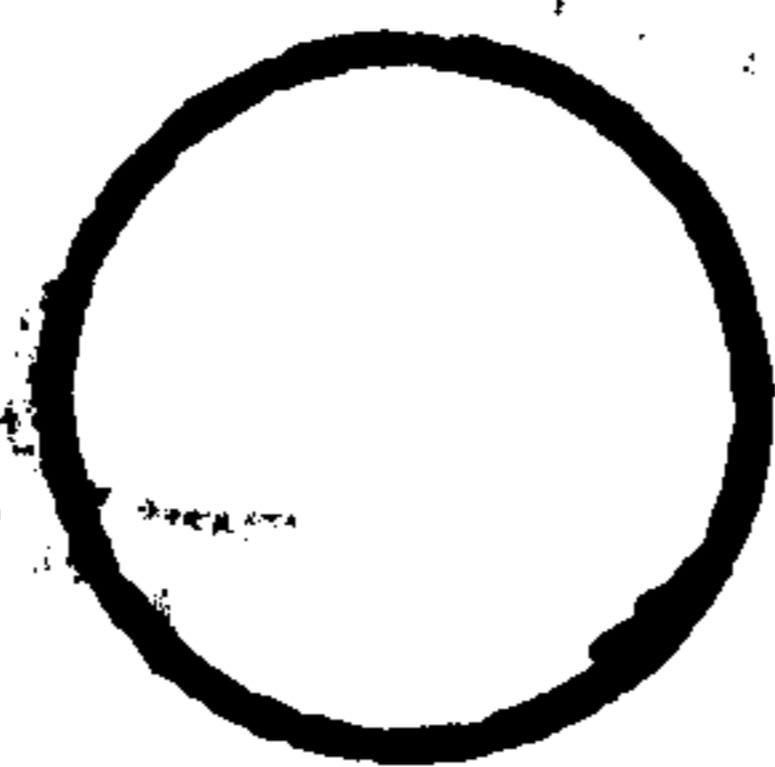
چي د عقل سپاره وين شي

پوچ خدايان هله د بر شي

د وجود تور زيرون دي اود «زه يم» نوښتون دي

نوښتون كره دشروندي شه نوښت «زه يم» له پاڅون دي

يوغورڅي دي اباسين دي غرونه غرونه دي يونين دي

يوه هڅه دي سپوږمي ده يو يرغل دي ستور تيليز دي

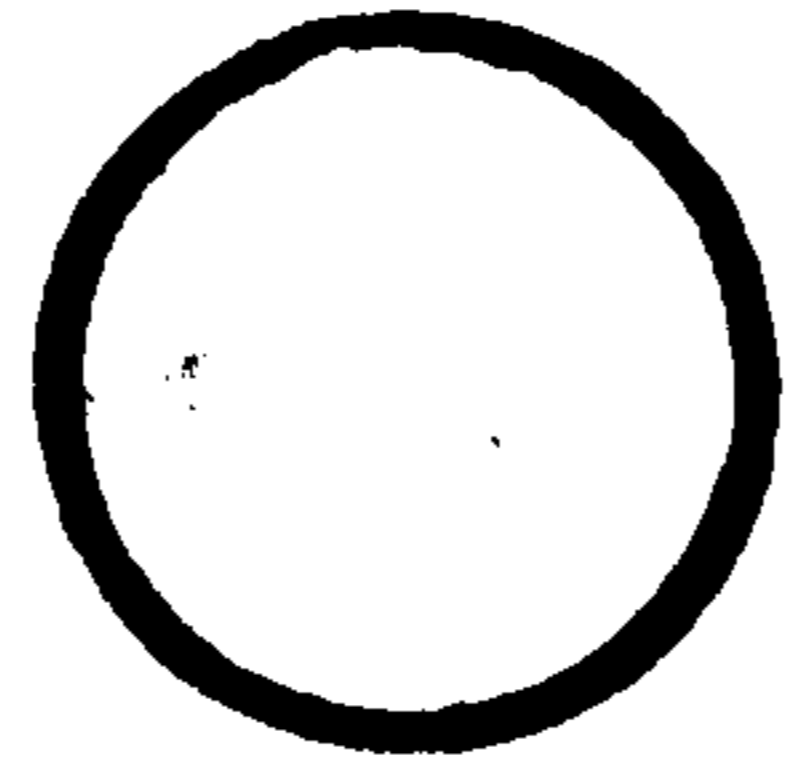
له تش شور لاس اوچت شوي اوس دهوره غوريز دي

ستا دتوري له تڪوره كائنات ټول سندريز دي

غره راغه دي له همته گل لمني گل مخيز دي

لادشروندي غرمه ده لري

داخو اوس لاسوړ كهين دي

ڪه دٿر وند نقشونه ڊپردي
ته د واره ٿر وند ان ڇوري
نور ٿر وندون دي همه پلي
هم يو ته بي چي شهسوري
واره توکي يو پورنگ دي
ته لدرنگه سپرلي طور پي
دهوسي په سترگه د نند
هم باتور کسي د بسوري
د ذري په ځاندره نمر پي
په قطره سمندر سپوري
ته په ځمکه کي آسمان پي
په سڙو اوبو کي اوري
دلشي سره پياڅه پي
لاشه توره هم ٽکوري
چي راغونڊ شي موتي څاوري
ڪائنات شي چي ور ڇوري
د حجرو په ارونه کي
له ظاهر ليده څه نور پي

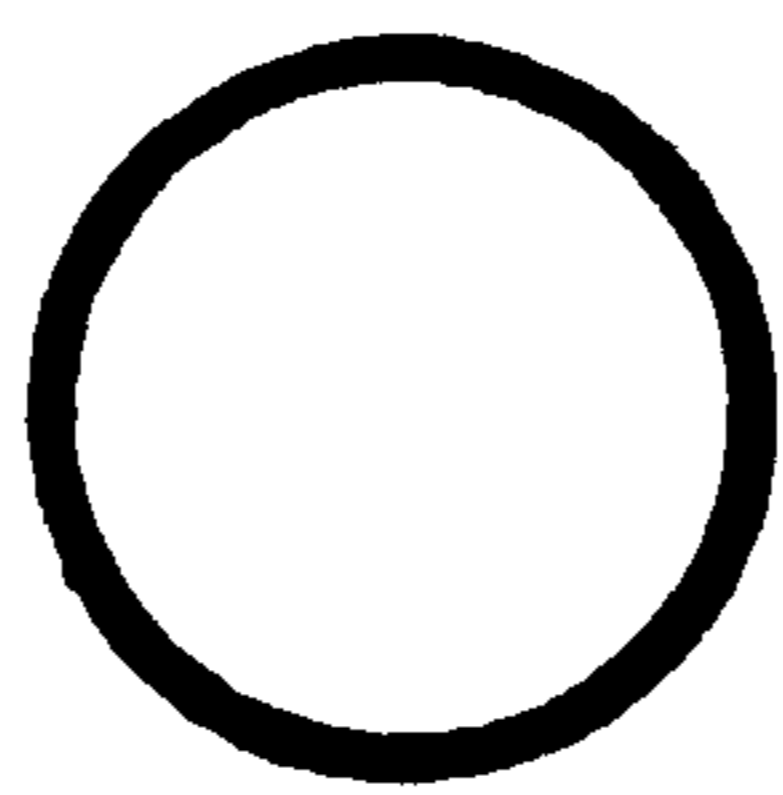
۱- پياڅه = د شاتوڊک کي بن

نور کورونه په تاتنگ دي
ته هم سيال د خدای د کور پي

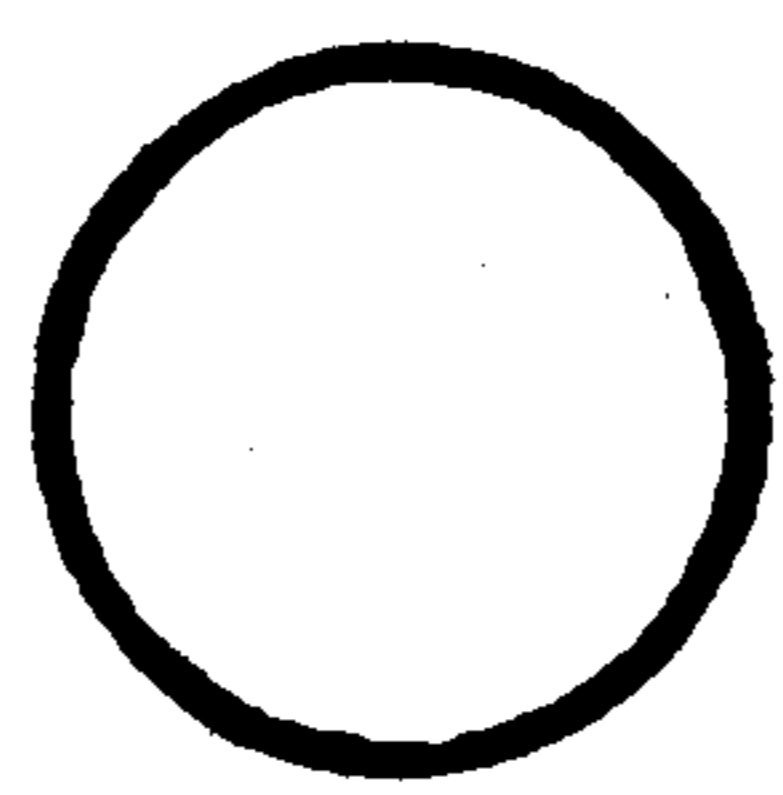

مفکورې به دېرې پوچ شي
ددې يو کليمې وړاندې

چې پي نن سندرې وايي
په صبا پي وايي سا ندې

په تونرکې نرغونه	دا د يوې او مشالونه
د سرهنگو شاه خلمو دی	د خولو وینو رانگونه
د شاه متو الامې يې	اسمانکه سنگرونه
کښېدی پي د کراو دي	ویر سپرلي شالینزارونه
د ناغوس تر کوشو کيو پي	شه علمونه، حکمتونه
په نهره د جنګر پز يې	خوړي او کړي شولانونه
د عقلي مینو د رښه يې	هڅو بونه، تهذيبونه

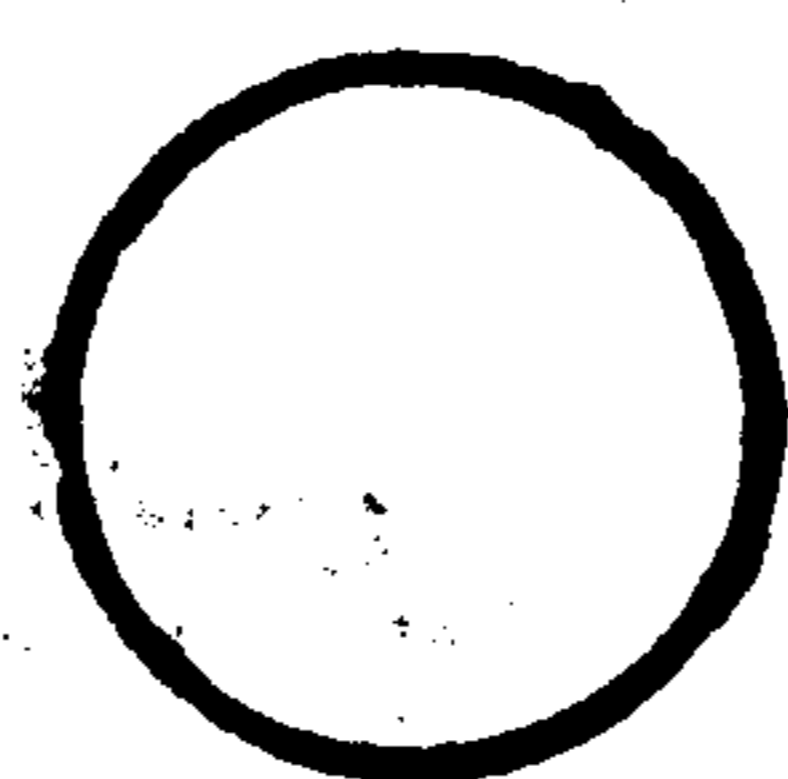

د خپلي دنرګس غښ دی	پسرلي پي تانګه راتلی شي
په اړکه چاپېریال هم	انقلاب زرغونېدی شي
عکسونه پرګڼو نه	مله د لارې ټولېدی شي

مېړه مل که د خښتن دی له خښتن مخکې کېدی شي
د تیرو ازغوله تخرگه نوی شروند را ستر کېدی شي

د فرعون له خپله درنده

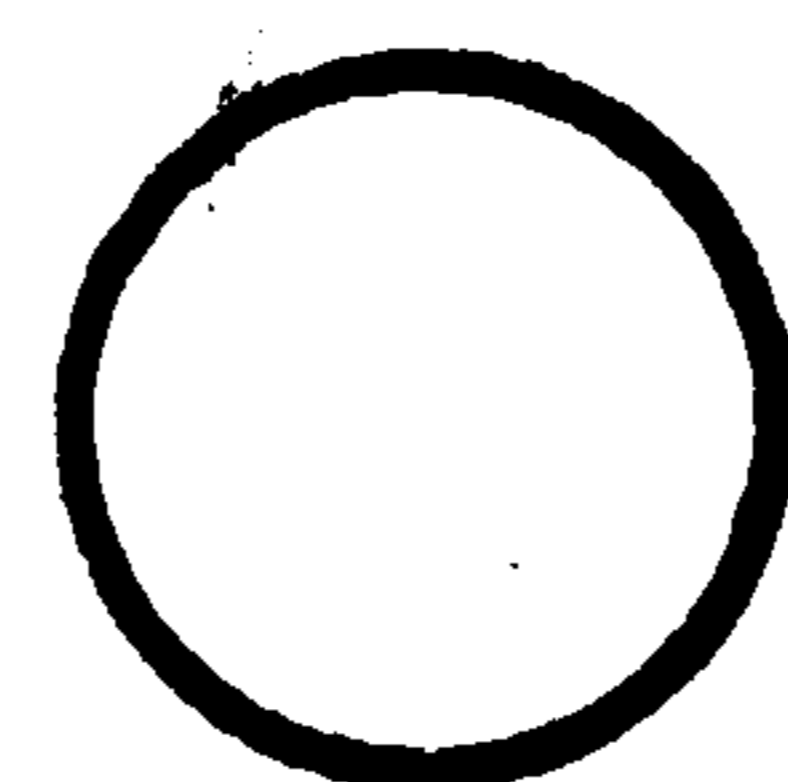
کلیان را پاشېدی شي

آدمزاد لا لښتیک دی لا دېر لږې له خپل دک دی
که په تومنه باتوران دی لا په چاروکې لوک دی
فلسفیان یې هلک فکره لا له زړه یې درک دی
په دې ویرلوی کائنات کې په یو حکمه، نمرتاوک دی
که خپلواکه دېر حاز بولي چې یې گوری لابل وک دی
د شپانه خاریې لانه نرده شرمخان دخپل کنوک دی
لا یې عقل دېر کچبه دی لا په دېر جهلونو کلک دی
د سرښوره نفوتکو په لاسونو کې لیتزک دی

نر بېښا کیان یې په جوش کې

هغه شان په امبولک دی

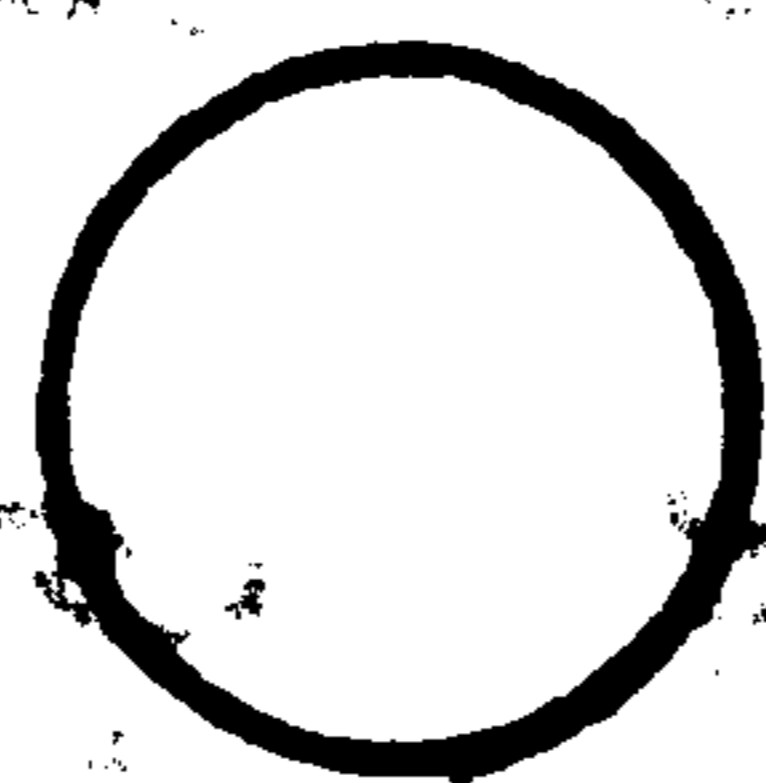

لا په سر یې فرعونان شته لا قارون شته، لاهامان شته
آدمزاد چې ریزکی دی لا دو چې دېر خدا یان شته
دولارې حکه نه شول چې پرې پت سلمان سلمان شته

لا په دار مسیحا خپږي لاند پاري مذهبیان شته
خلیلان شروشي کسږي د آذر لا لښکریان شته
هرنوبت ته کفر وایي لامخ تختی نرناریان شته
قلمونه په اور سوځي لا د علم غلیان شته
آدمتاله لا یو خوب دی لا د قام، خاورې بتان شته

سپېتوب ته لوکا منزل دی

لا د دوو پښو حیوان شته

وخت به اخلي، آدمزی چې

له خپل خانه آشنا کېږي

د خښتن او دخپل نره بیه

په اړیکو چې هر سپري

وخت به اخلي دا حیوان چې

د سړي په پښو پاڅېږي

وخت به اخلي پوچ خدایان چې

د برېږي، نسکو برېږي

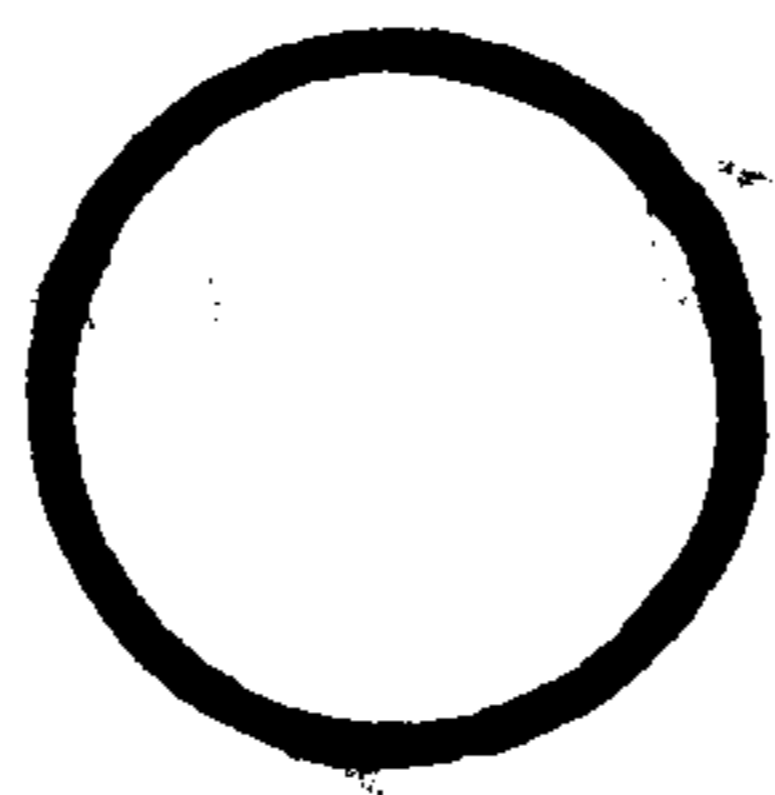
او د جهل کتابونه

د خندا توکي جوړېږي

وخت به اخلي کاسناک چې

ستر آدم ته بیاتیتېږي

د آدم په پاڅېدو کې
لاد پرو پېرو وځنډ دی
ددې دوو پېنو څاروی ته
لایه ختې کې لوی کولنډ دی

ته په بتول کائنات بریې
ملغلر و یې په زه یم
په یو څاڅکی کې توپان یې
برسپرنه که لاک بنکارې
ستا توبری توره دې "زه یم"
که ورستی راغلی کاروان کې
مینځ هستی ته دې پام نه دی
لایمچه آدم یې ځکه

خوله ځانه بې خبریې
که سیپې په تن بهریې
په ذری دننه غریبې
چې په جس شي نو سره زریبې
هر په "زه یم" ولجه کریبې
خود واره کاروان سریبې
د بهر هستی په چریبې
لاد نیم ځان روزن کریبې

انځاره کې حق ته تلیه!

دنا حقو انځور کریبې

منکور و پوچو او خوشو

کوچنی کری آدم زری دی

که یې ستر کتاب په لاس شي

د خستن د برش سری دی

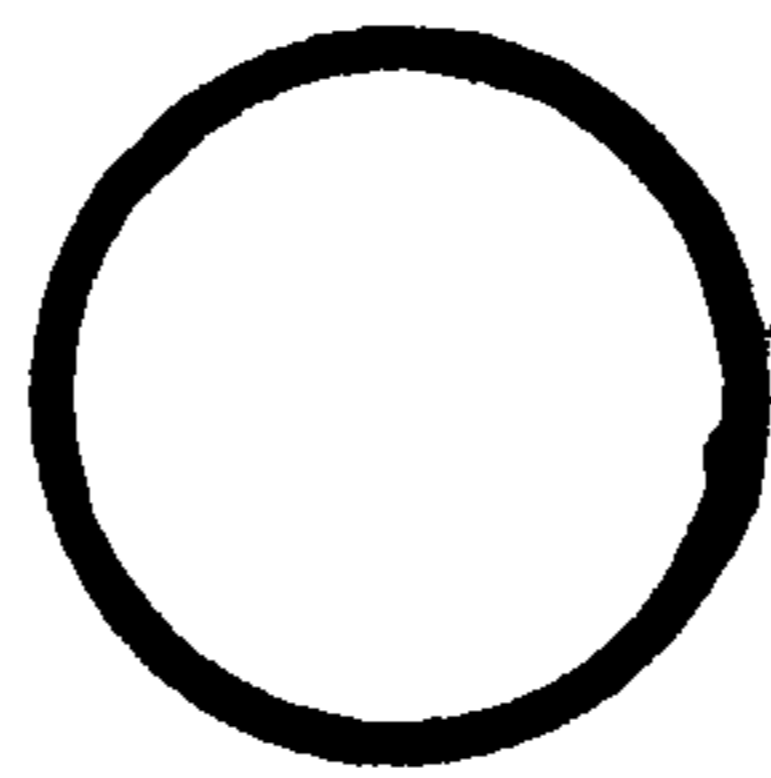

الکتاب په ادم نرونی

لارینودن آخرنی دی

که هر خوره لرغونی دی

خوهرنن کي صبانی دی

حق لا اوس هم ناویلی

که ویلی دندی دی

فرعونی دی په خمار کي

ناز پیره کلیمی دی

چرک پر پوتی سېلاب زوخی

نوح پلوی بی پیره دی

د کعبی سپایان جوت نه دی

آتیوان بیا په غدی دی

یومذهب دکته نه دی

دالیندی وارو بی ژی دی

خلق خبنتی دبتکور دی

خکه بنخا آذری دی

ناپوهی دهر وگری

په وگری په غدی دی

مفکورې پوچې نیمکړې
بکلیکونه، تیزندی دی

چې خوندي دې کړو روږه شه

چې دې و بازه خوندي شه

لاس په ظلم پورته شوی

بپورته شرق په خپل تندي شه

د باتور و جس پي بايلل

چې د چتو و هندي شه

پوپي پاخي آدم و خوري

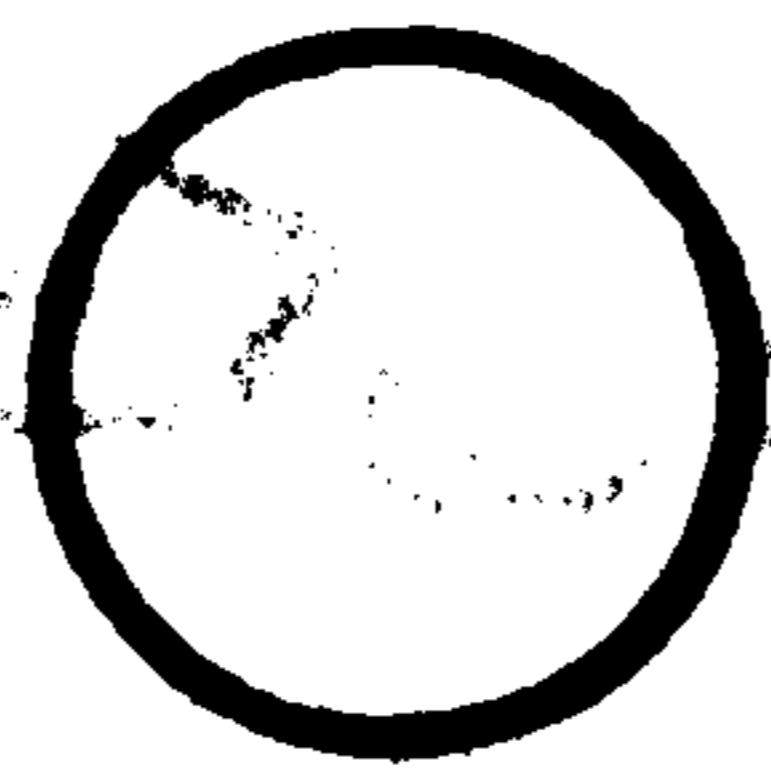
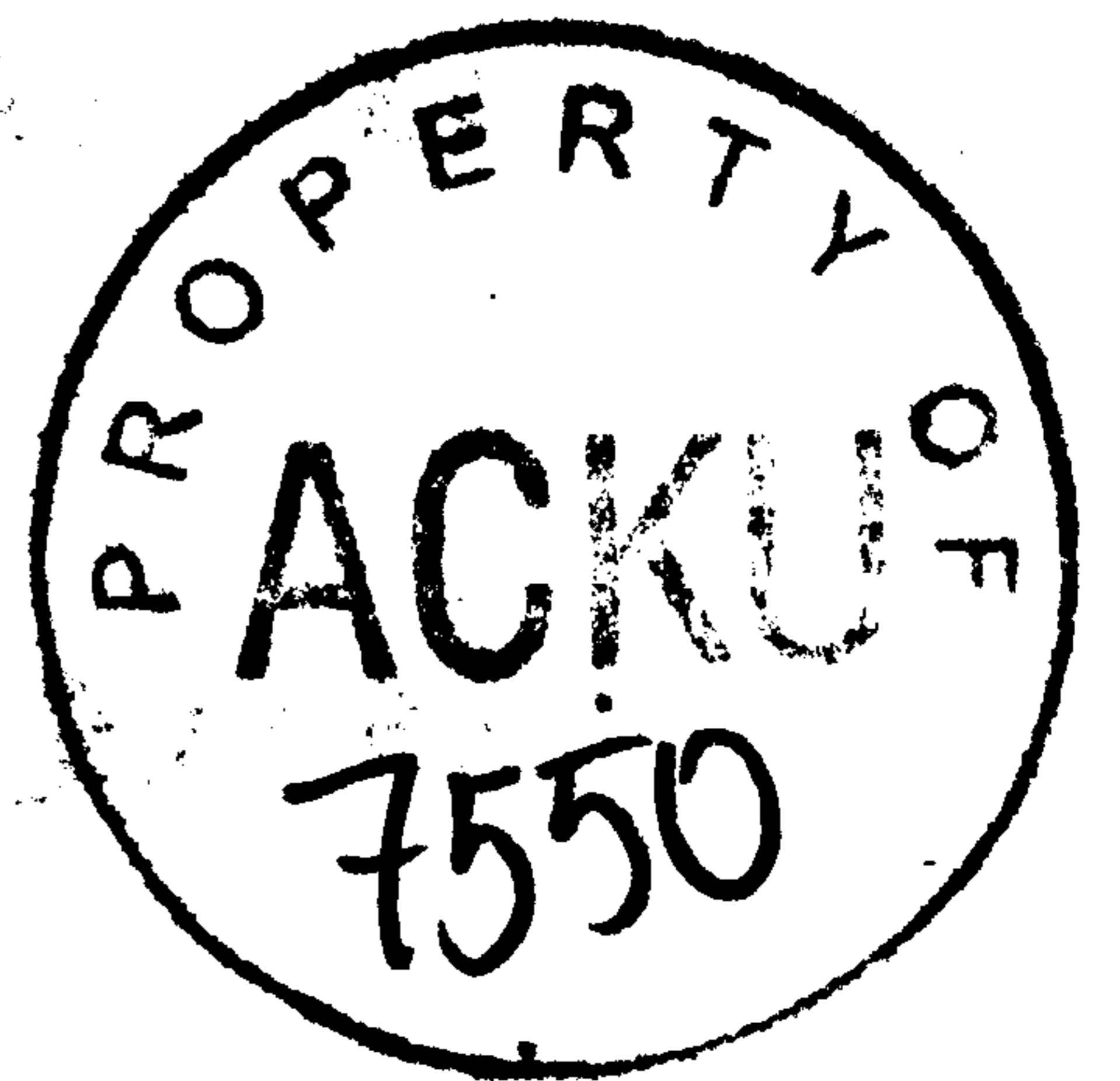
چې د پولو خای بندي شه

د خلیل پري ته وتی

د بتانو و هندي شه

چا تونگ د اسمان و خور

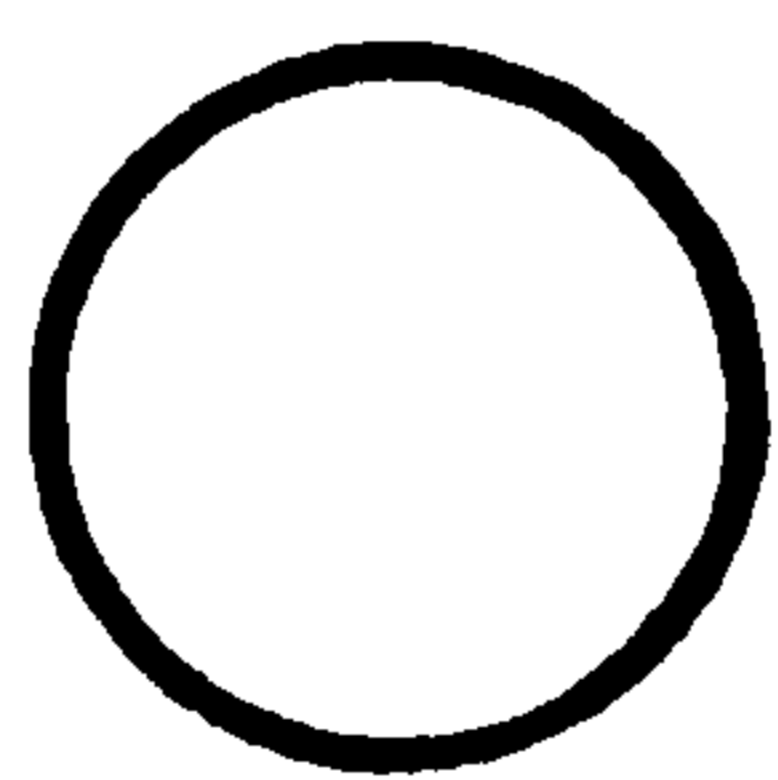
خوک پخلا په کړیندي شه

شوندانه ټول یو خانیز دی

که هر خومره گن رنگیر دی

مڻ دٽولو پڻ ڀيرو مڻ
 ڪه هرتوڪي بل مڻين دي
 پڻ ڀوڄ پڻ ڀوڄ ڀوڄ
 ڌارباب ڪه ڌرتارين دي
 لاري لاري ڀوشه لاره
 ٽيل ٽيل ڀوشه ٽيلين دي
 ستور ٽيلين ستور ٽيلين ڪور
 ڪائنات ڀوشه ڪورين دي
 پڻ ڀوڄ ڀوڄ ڀوڄ ڀوڄ
 ڄمڪه ناشي غونڊي ڄمڪه ڀوڄ
 خو ڄمڪه ڀوڄ پڻ ڀوڄ ڀوڄ
 ڊهه ڊهه ڊهه ڊهه ڊهه ڊهه

پڻ ڀوڄ ڀوڄ ڀوڄ ڀوڄ
 شيش بيا واخله وڀرجهان ته
 چي ڌره پڻ ولڪه واخله
 مٽي رانڪه بيا سلمان ته
 ستا ڀوڄ ڀوڄ ڀوڄ نه ده
 لاري وڀرجهان آسمان ته

له بېلې درياب ته واوړه
له تنگي نه پلن دامان ته
غورکمنه په لينده کسره
بيا ورکښيوزه ښخ کبان ته
له سپرغودي ډېر شروند وکړه
لاس کړه او بډنم سره وښان ته
پوهه بوځه خيړکتيا له
خيړکي راښکده ايمان ته
په نړۍ ورځور پدو کي
گرځېدلی اوسه ځان ته

**Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library**